

Ohraniti obseg prireje

Pomurski živinorejci kljub težavam, ki jih pestijo ob vse dražji proizvodnji, pogojeni s cenovnimi nesorazmernostmi (visoka cena koruze idr.), vztrajajo, da to ne sme vplivati na nadaljnji razvoj živinoreje. Sedanji stavež goveda in prašičev je — kot so menili na regijskem posvetu v Radgoni podpisniki samoupravnega sporazuma, proizvajalci mesa in mleka — potrebno obdržati, v prihodnosti pa celo povečati. Kot kažejo 7-mesečni rezultati, bodo živinorejci v Pomurju letošnje načrte prireje uresničili. Zaradi nizkih cen, doseženih na tujem, zaenkrat močno zaostaja le pričakovani devizni izkupiček.

-vp

NASLOV

Leto XXXVI

Št. 35

Murska Sobota

6. sept. 1984

CENA 20 DIN

VEŠTNIK

35 LET

ZDRAVSTVO

Sindikati o položaju pomurskega zdravstva

Pomursko zdravstvo se zaradi čedalje večjega razkoraka med razpoložljivimi sredstvi in potrebami zdravstvenega varstva srečuje s težavami, ki se kažejo pri likvidnosti, zaostajanju osebnih dohodkov ne samo v rasti temveč v povprečju z drugimi dejavnostmi, v slabši opremljenosti in siromašnejši skladov. V prvem polletju letošnjega leta so namreč vse štiri pomurske občinske zdravstvene skupnosti sklenile poslovanje s primanjkljajem, kar je zgovoren dokaz, da je sredstev za potrebe zdravstva zdaleč premalo. Kako rešiti to perečo vprašanje in kakšna je pri tem vloga sindikata zdravstvenih delavcev, sta bili osrednji vprašanji na seji MS ZSS za Pomurje, ko so ocenjevali ekonomski položaj zdravstvenih delavcev ter uresničevanje dogovorjenih nalog in samoupravnega sporazuma o zdravstvenem varstvu v Pomurju. Čeprav je bilo ugotovljeno, da je bil sindikat doslej premalo prisoten pri reševanju problematike zdravstva, rešitev ni mogoče iskati ločeno znotraj ali zunaj zdravstva, temveč obojestransko. Vsekakor pa bi sindikat moral imeti odločnejšo vlogo pri dograjevanju sistema nagrajevanja in poenotenja kriterijev za delitev osebnih dohodkov v zdravstvu, saj je nedopustno, da imajo v radgonski in ljutomerski občini nižje osebne dohodke kot v ostalih dveh občinah.

Čeprav so bili doseženi nekateri pozitivni premiki pri delitvi dela med bolnišnično in osnovno zdravstveno službo, bi morali ugotoviti, kje in zakaj so še odstopanja od dogovorjenih nalog v okviru PZC. Prav tako bi morali slej ko prej ugotoviti, kako se uresničujejo določila samoupravnega sporazuma o zdravstvenem varstvu, kako je s solidarnostjo in ali sedanja samoupravna organiziranost PZC ustreza ali ne.

Zlasti pa bi morali na osnovi izdelanih analiz bolj poglobljeno pristopiti k programiranju zdravstvenega varstva in iskati dolgoročne rešitve za izboljšanje stanja v pomurskem zdravstvu, saj gre za dejavnost posebnega družbenega pomena.

Feri Maučec

Kaj se dogaja v Tehnostroju?

Marsikaj! — in vse zahteva tudi tehten premislek, pojavlja pa se tudi precej vprašanj. Najprej tri dejstva: DO Tehnostroj — oziroma TOZD Proizvodnja si je v prvem polletju letošnjega leta nabrala za 15.729.900,00 dinarjev izgube, drugo dejstvo je, da je odstopil direktor KPO Ernest Fišinger in tretje — v dogajanju se je vmešal SOZD Agros. Trenutno stanje v tej največji delovni organizaciji v Ljutomeru nikakor ni rožnato. Pa najprej — zakaj je odstopil Ernest Fišinger?

Vzrokov je več — uradni in neuradni. Vsekakor pa se je že pred meseci v glasilu SOZD Agros — Skupna pot pojavila kritika na vodenje DO Tehnostroj — nesposobnost in kriza vodenja sta bili dve osnovni pripombi v članku. Ob tem bi najprej razjasnili, kolikšna je nesposobnost in kakšna je kriza vodenja v DO Tehnostroj — iz zornega kota zunanje opazovanka dogajanj in razvoja Tehnostroja. Tehnostroj je v tridesetih letih naredil velik korak — iz majhne obratovalnice se je razvil v največjega ljutomerskega giganta. Predvsem v zadnjih letih. Uvajanje sodobne tehnologije (proizvodnja na tekočih trakovih, obdelava sistem AOP — računalništva in uvajanje le-tega v proizvodni proces) je največji dosežek poslovne politike vodstva. Vse to verjetno zaradi nesposobnega vodstva. Vprašanje je, ali je SOZD Agros storil vse — kar bi po vseh pravih moral storiti — za pomoč svoji članici? Ali je res mogoče, da se ubogi direktor KPO DO Tehnostroj upira močnemu gigantu Agrosu? Kje in kakšno vlogo so v tem času opravili delavski svet DO Tehnostroj pri t. i. pomoči in svetovanju vodilnih in strokovnih služb SOZD? Takšna in podobna vprašanja se pojavljajo na relaciji DO Tehnostroj — SOZD Agros.

Nadalje: po odstopu Ernesta Fišingerja kot predsedujočega KPO sledijo naslednja vprašanja: izguba, ki se je pojavila v DO Tehnostroj, je posledica izgube v samo eni temeljni organizaciji — Proizvodnji. Kaj je z direktorjem te temeljne organizacije? in kaj je z ostalimi člani KPO? Mar v današnji socialistični samoupravni družbi ne poznamo načela kolektivne odgovornosti? Po treznem premisleku bi lahko prišli do spoznanja, da je nekaj gnilega v DO Tehnostroj, predvsem zato, ker je imel direktor vso podporo DPO občine Ljutomer in izvršnega sveta. Da nikakor ne gre za obrambo direktorja, potrjujejo naslednja dejstva: takoj po njegovem odstopu — DS DO Tehnostroj je njegov odstop 15. avgusta 1984 sprejel. Imenovan je bil odbor za ureditev razmer iz petih članov: trije so predstavniki SOZD Agros, dva pa iz DO Tehnostroj. Iz poslovnika dela odbora je razvidno, da so ukrepi odbora zavezujoči za poslovodne in vse druge delavce Tehnostroja? Kakšno vlogo pa ima potem sam delavski svet v Tehnostroju? Kje so samoupravne pravice delavcev delovne organizacije? Predsednik KPO SOZD Agros, Leopold Rajh, je med drugim izjavil, da s prejšnjim vodstvom DO ni bilo mogoče sodelovati. V kakšni

smeri? Mogoče želi SOZD uresničiti davno željo — imeti dva močna Sipova tozda na obeh koncih republike (ob italijanski meji ga že imajo).

Ob vsem tem sama izguba ni niti toliko pomembna, kot ne njeni vzroki. Mogoče je delno posledica napačnih poslovnih odločitev (za ta del je direktor DO že spoznal svoj del krivde — v kolikor je kriv), delno pa je posledica trenutnega ekonomskega položaja na našem tržišču. In vsega ne gre metati v en koš. Pri vseh ukrepih za ureditev razmer bi vsekakor morali upoštevati nek določen red — najprej TOZD, nato DO, na naslednji stopnji bi problem morali reševati na ravni družbenopolitične skupnosti v občini in šele nato pride na vrsto SOZD. Vsekakor se ne moremo izogniti občutki, da je neko izkoristil trenutni položaj, saj če nekemu gre za nohte in delavcem ponudijo — na papirju — boljše plače in boljše razmere, bo delavec sprejel vsakršno odločitev, pa če je ta še tako slaba.

Na Tehnostroju se torej marsikaj dogaja. Kaj se bo izcimilo iz vsega, pa je vprašanje. 30. september — ko mora Tehnostroj poravnati določene (visok.) obveznosti do banke, je blizu. In takrat (če obveznosti ne bodo poravnane — za njih pa se je zavezal direktor Ernest Fišinger) bodo verjetno podani vsi razlogi za ukrep družbenega varstva — kar bi bila mogoče še najboljša rešitev. A — ne prehitvajmo časa!

Dušan Loparnik

POSVET SEKRETARJEV OO ZKS

DELO KOMUNISTOV SE NE MERI LE PO SESTANKIH

V okviru aktivnosti po 13. seji CK ZKJ so sredi prejšnjega tedna v Murski Soboti sklicali dva posveta s sekretarji osnovnih organizacij zveze komunistov, in sicer ločeno za področje gospodarstva ter za krajevne skupnosti in družbene dejavnosti. Namen posveta, ki ga je organizirala občinska partijska organizacija, je bil predvsem v tem, da prispevajo k večji učinkovitosti komunistov, čemur služijo tudi splošne usmeritve za nadaljnje delo v OO ZKS, še posebej pa operativni načrt aktivnosti in razprav po 13. seji CK ZKJ. Na posvetu so namenili posebno pozornost družbeno-

ekonomskim razmeram in kritičnemu pogledu v notranja partijska dogajanja. Tako so spregovorili o idejni enotnosti ZK, poslednemu izvajanju sklepov, načelom demokratičnega centralizma, moralno-političnem ugledu članstva zveze komunistov in drugim aktualnim vprašanjem.

Na posvetu so zlasti omenjali lik komunista, ki mora biti zgled ostalim, kajti po napačnem ravnanju posameznika marsikdaj ljudje napačno ocenjujejo celotno zvezo komunistov. Zato se je treba v vseh okoljih najodločneje spopasti s prepričevanjem negativnih pojavov, ki krnijo ugled ZK. Precej-

šnja pozornost je veljala tudi uresničevanju stabilizacijske politike, predvsem pa vprašanjem pravičnega nagrajevanja po delu in rezultatih dela, pri čemer so primerjali področji gospodarstva in družbenih dejavnosti. Veliko pa je bilo govora tudi o uveljavljanju svobodne menjave dela, ekonomskih zakonitosti, o vplivu delavca na oblikovanje cen itd. Kot kaže, bodo potrebne spremembe v lastni miselnosti, kajti zgolj pristajanje na trditve, da sklepi 13. seje CK ZKJ, kot so omenili na posvetu sekretarjev OO ZK družbenih dejavnosti in KS, ne prinašajo ničesar novega, ne bo mogoče preseči preveč osredotočenega forumskega dela v OO ZKS. Delo komunistov se ne meri le po številu sestankov, ampak po konkretnem delu v vsakodnevni praksi! Sicer pa so sprejete naloge OO ZK o aktivnosti po 13. seji CK ZKJ v soboški občini hkrati tudi uresničitev sklepov 6. seje CK ZKS in 8. seje OK ZKS Murska Sobota iz letošnjega februarja.

Na posvetu v Murski Soboti so spregovorili še o nekaterih aktualnih nalogah zveze komunistov v soboški občini. Posebno skrb so namenili programu idejnopolitičnega usposabljanja v osnovnih organizacijah ZK. Sprejeli so obvezujoči sklep občinskega komiteja ZKS, da je treba najkasneje do 30. septembra v vseh OO ZKS prijaviti svoje člane za razne oblike idejnopolitičnega izobraževanja v sezoni 1984/85.

Milan Jerše

BO ŠLA ZK TOKRAT DO KONCA?

Vabljava priložnost za prelom

Na seji medobčinskega sveta ZKS za Pomurje minulo sredo se je član tega organa, sicer glavni direktor Radenske, Feri Horvat približno takole spraševal: „Ali bo Zveza komunistov tokrat res toliko korajžna in bo šla v spreminjanje razmer kljub določenim tabu temam? Kljub na primer nesmiselnosti, nelogičnosti v nekaterih izvedbenih ukrepih v gospodarstvu?“ In je še dodal Horvat: „Ljudje pričakujejo prelom!“ To je bilo izrečeno v okviru razprave o tem, kako zakoliti in izpeljati obsežne, zahtevne in odgovorne naloge po junijski, 13. seji CK ZKJ, že sami po sebi zgodovinskega pomena, tem bolj pa prelomnega značaja zaradi odločitve, da prvič po vojni razsežnosti najvišjega partijskega plenuma v državi odmeri članstvo samo. V kolikšni meri bo to „zgodovinska priložnost“ in izziv hkrati znala in mogla izkoristiti 4800-članska armada pomurskih aktivistov-komunistov?

Nadnaslovno vprašanje glasno, še bolj in več pa v mislih preplevajo in osmišljajo takorekoč po vsej državi in očitno je tako tudi v Pomurju. Pričakovanja od razprav po partijskih organizacijah na terenu in v tovarnah so izredna, v glavnem pa se že zdaj, v zaresnejših pripravah nanje, gibljejo po dveh skrajnostnih tirnicah: radikalen prelom z vsem obstoječim na eni ter kapitulantskim metanjem puške v koruzo na drugi strani. Zagovornikov in pristašev ene oziroma druge strani je v pomurskih 300 in nekaj osnovnih organizacijah kar precej, zato so se na občinskih komitejih in medobčinskem svetu partijski funkcionarji zmenili, da velja razprave po že zasnovanih operativnih načrtih tja do sredine oktobra izpeljati voden, poznavalsko, z argumenti in prepričevanji. Dialog in polemika, odprt sestanek, torej tudi za nečlane, razčlemba razmer v lastnem, ožjem in širšem okolju, diferenciacija, upoštevanje demokratičnega centralizma, iskanje osebne in kolektivne odgovornosti z ustreznimi ukrepi in nalogami za prihodnje — to bi utegnili biti zelo okvirna skica prijemov (metod, načinov), kakršnih naj bi v prihodnjih dneh uporabljali v razpravah po 13. plenumu CK ZKJ tudi pomurski komunisti. Predlog sklepov v 22 točkah, kolikor jih šteje gradivo najvišjega državnega partijskega foruma, v bistvu ne pove nič novega, ponavlja že znano iz statuta, kongresov in dozdajšnjih sej, skratka je premalo zavezujoč in tako uporaben za sleherni partijsko organizacijo, čeprav je sicer res, da povsem tak niti ne more biti. Prav zato je med drugim nujno, da postanejo sestanki stil in strategija ZK v smislu večje odprtosti, vabljenosti za delavske in kmečke množice, da se v prakso vpelje kontrola izvajanja sklepov, da posodobimo idejno-politično izobraževanje in usposabljanje in nenazadnje kaže zagotoviti ustreznejše komunikacije na relaciji občinski komitej-osnovna organizacija. Bodimo konkretni in neposredni!

Iz zdaj že zaprašenih, zastarelih podatkov o polletnem gospodarjenju združenega dela in družbenih dejavnosti v regiji, posebej kar se tiče naložbene in razvojne politike, izgub in izgubarjev ter delitvenih razmerij pri dohodku, osebnih dohodkih in nagrajevanju, bode v oči več stvari.

Predvsem so politične razseje vredni primeri naravnost „nesramnega zihrašenja“ in kompromisarstva, samo da se v kolektivno ohrani navidezen ljubi mir in obrani ljubi kruhek.

Nobenega tveganja, nobenih zamer, lepo počasi, uravnolovsko in „sigurno“. Mar pri tem ZK z ostalimi političnimi in samoupravnimi sestavi res nima nobene besede, moči in vpliva? Je res že tako in v tolikšni meri kompromitirana? Se res ne da nič več storiti?

Bodimo še konkretniji in neposrednejši! V ljutomerskem Tehnostroju je „počilo“. Zdaj se nekateri, tudi partiji, na ves glas pridružajo in trkajo po prsih, kako so odstopu direktorja in debelim rdečim številkam v poslovnih poročilih vzrok neakumulativni proizvodni program, polna skladišča in dvorišča polizdelkov in končnih izdelkov, nazadnje pa se še sramežljivo posipajo s pepelom, rekoč, da bo verjetno vsemu krivo tudi neustrezno vodenje tovarne ter zgrešene poslovne odločitve. Kje pa so bili politični, samoupravni in poslovodni sestavi takrat, ko so se zgrešene odločitve sprejemale in ko se je začel voz pomikati navzdol? Mar niso bili zraven in vsaj soodločali?

Seveda je možno razmišljati še drugače. Namreč, da gre zdajšnje zaplete in konflikte, pa ne le v ljutomerskem Tehnostroju, naprtiti objektivno neugodnim ekonomskim okoliščinam, česar sicer v celoti ni mogoče zanikati. A spet jih ne kaže fetišizirati, saj to vodi v druge vrste skrajnosti in nevarnosti. Komunisti jih bodo hočeš-nočeš morali imeti ves čas — med razpravami, v mislih — jim pojasnjevati in razlagati. Zanesljivo jim ne bo lahko in da bi si delo olajšali, velja priklicati na pomoč, pogojno rečeno ves „partijski aparat“, od sekretariatov osnovnih organizacij do aktivov komunistov delavcev neposrednih proizvajalcev ter drugih aktivov, od akcijskih in problemskih konferenc do specializiranih oblik in načinov razpravljanja, od zaprtih, še raje pa odprtih sestankov do kar najširšega dialoga, navsezadnje tudi prek medijev množičnega obveščanja. Samo tako je stvarno pričakovanje, da bo namen zgodovinske poteze jugoslovanske partije — da namreč sklepe vrha spremeni, dopolni in verificira baza — v resnici dosežen.

Branko Žunec

Seminar za sodnike

Občinsko društvo nogometnih sodnikov Lendava bo v nedeljo, 9. septembra 1984, ob 8.00 uri na igrišču Nafte v Lendavi organiziralo seminar za nove nogometne sodnike. Prijave zbirajo do 9. septembra, možno pa se je prijaviti tudi pred začetkom seminarja.

Veliki strup! Slovenska gimnazija v Celovcu. Ena izmed parol ekstremnih nacionalistov in desničarjev ob zadnjih dogodkih na avstrijskem Koroškem. Pojavile pa so se tudi parole „Sloveni ven“ in med njimi celo kľukasti križi. Od deželnega parlamenta, po mnenju nekaterih pa od zveznega, bo sedaj odvisen obstoj dvojezičnih šol na Koroškem.

Manevri niso opereta

Od ponedeljka naprej bodo nekaj tednov trajali letošnji jesenski manevri obeh blokov v Evropi, v katerih bo sodelovalo več sto tisoč vojakov kopenskih, zračnih in pomorskih sil.

Manevri so v znamenju odločnosti in sposobnosti obeh blokov, predvsem pa obeh veselih, braniti svoj položaj v svetu, predvsem še v Evropi.

Kot je to vedno, se nasprotni strani obtožujeta s trditvami, da so nasprotnikovi manevri „očitno ofenzivnega značaja.“ S tem poskuša vsaka stran opravičiti lastno strategijo na eni in velikanske stroške na drugi strani.

V ZR Nemčiji se pričetek manevrov pokriva s tako imenovanim „protivojnim dnevom,“ ki spominja na 1. september 1939, ko je Hitlerjeva vojska z napadom na Poljsko pričela drugo svetovno vojno. Sicer slučajnost, ki pa buri duhove v ZR Nemčiji. Ker je pričakovati tudi demonstracije ne samo pacifistov in „zelenih“ temveč tudi drugih ljudi, sta se morali tako vojska kot policija zateči k izrednim ukrepom.

Manevri „Jesenska kovačnica,“ ki jih sile NATO organizirajo vsako jesen že vse od leta 1975, zajemajo 26 večjih in manjših vojaških vaj, v katerih sodeluje skupno 250 tisoč vojakov. V okviru teh vaj bo

do Britanci preko La Mancha izkrcali okoli 60 tisoč vojakov, ki naj bi prišli na „pomoč“ britanski posadki ob Renu (55 tisoč vojakov).

Zahodnonemška vojska bo v okviru manevrov izvedla va-

jo „Giblivi jež“ in to na ozemlju blizu Češkoslovaške, kjer bodo skoraj istočasno manevri sil varšavskega pakta pod imenom „Ščit 84“.

Razkazovanje moči v tej bolj kot ne napeti mednarodni situaciji pač ni nič podobno lepim melodijam iz operete „Jesenski manevri“ Roberta Stolza.

Manjkajo še podpisi

Po pisanju svetovnih tiskovnih agencij, je Beograd uradno našel svojo kandidaturu za organizacijo olimpiade 1992. Poleg Beograda so svojo kandidaturu dali še Amsterdam, Barcelona, Pariz in New Delhi. Odločitev o pravem kandidatu bo znana čez dve leti. Ta vest, ki so jo sicer nekateri odgovorni zanikali, češ da to še ni uradna kandidatura za organizacijo iger, je vzbudila jugoslovansko javnost. Mnogi so se namreč vpraševali, ali smo v sedanjem gospodarskem trenutku, oziroma čez osem let, sposobni organizirati tako veliko in tudi drago prireditev. Zadnje olimpijske igre v Los Angelesu so veljale 500 milijonov dolarjev in organizatorji pričakujejo, da bodo prinesle nekaj deset milijonov dolarjev dobička. Tudi zimске OI v Sarajevu, za katere še sicer ni dokončnih računov, naj ne bi prinesle izgube.

Ob sprejemanju družbenega dogovora o financiranju zimskih iger v lanskem letu je slovenska skupščina zahtevala, da bi trajneje uredili financiranje in organizacijo mednarodnih športnih prireditev v Jugoslaviji. Tako je nastal predlog družbenega dogovora, ki naj bi ga konec septembra letos sprejeli v zvezni skupščini. Ta pa predvideva, da je kandidatura sprejeta šele, ko ima sporazum podpise in soglasja vseh udeležencev dogovora.

Sovražniki lastnega ljudstva

Tako priprave kakor tudi dogodki, ki so spremljali sam potek referenduma (o ločitvi na nemške in slovenske šole na avstrijskem Koroškem, op. ur.), so se v glavnem odvijali po režijskem konceptu, ki je bil na Koroškem že ponovno preizkušen. Enako ali vsaj podobno je bilo že leta 1958 pri protizakonitih šolskih štrajkih in nasilnih akcijah za odjavo od dvojezičnega pouka, po istem scenariju je bil leta 1972 uprizorjen zloglasni „tafelsturm“, ki mu je leta 1976 sledila priprava „ozračja“ za

ugotavljanje manjšine — in letos smo doživeli reprizo te „domovinske igre“ v vseh njenih podrobnostih, je pretekli petek, ko se je končala akcija zbiranja podpisov za ločitev pouka zapisal celovški Slovenski vestnik.

Komaj 8,9 odstotka volivcev je sledilo pozivu zloglasnega Heimattiensta in vodje koroških svobodnjakov Haiderja, očeta pobude za referendum, priseljenca na Koroško, ki ga preganja fiksna ideja o brambni nemštva na jugu Avstrije.

Koroški in vsej avstrijski demokratični javnosti je jasno, da so Koroški (tudi Slovenci) avstrijski državljani, pa čeprav si že desetletja prizadevajo proti vsem nacionalističnim vetrovom, ki jim odrekajo pravico do materinega jezika. Kdor tako dela, kot koroška svobodnjaška stranka (ob močni podpori ljudske stranke), ta se ne more imenovati drugače kot sovražnik lastnega ljudstva.

Vodja Heimattiensta Feldner je po končani akciji za zbiranje podpisov ostro grajal obnašanje Cerkve na Koroškem, mladino, sindikate, sredstva javnega obveščanja, ki so po njegovem ovirali „domoljubno“ početje organizatorjev referenduma, ker so se zoperstavili ločevanju šole na dvojezičnem območju južne Koroške.

Oglas v Vestniku zanesljiv uspeh

CAPLJANJE ZA ŽIVLJENJEM

Vse pogostejše srečamo v beograjskih časnikih bombastične naslove: Razred tečajnih razlik, Demoklejev meč nad mnogimi tozdi in še kaj bolj zvočnega za že tako vznemirjenega občana. Nastajajo „teorije“ o razslojevanju na bogate in siromašne zaradi padanja vrednosti dinarja in o tem, kdo je za kaj najbolj odgovoren, češ da je zvezna vlada vsemu kriva, ker se je preveč podredila igri mednarodnega denarnega sklada, ki nam že vse diktira na podlagi naše prevelike zadolženosti.

Tako je na primer delegat v skupščini SFRJ, Batrić Jovanović vztrajno glasil pri tej aktualni temi, ki dobremu govorniku daje veliko popularnost in se niti malo ne izogiba nestrujšanju z najvidnejšimi funkcionarji. Izjavil je na primer, da ni stvar v tem, kar je rekel Marjan Rožič, da je namreč treba mobilizirati ljudstvo za ustvarjanje stabilizacijskega programa, ker so najbolj odgovorna vodilna telesa v federaciji, saj je ta trenutek od njih odvisno uresničevanje stabilizacijskega programa. Podpredsedniku ZIS Janezu Zemljariču je zameril nedavno izjavo na tiskovni konferenci, da je težava v tem, da ZIS nima dovolj ustvarjalnih moči za reševanje velikih problemov, pa je povabil novinarje k anketiranju o reševanju težav s tečajnimi razlikami. Janeza Stanovnika je vzel za pomoč pri razlaganju teze, da prodajamo vse pod ceno, ker je Stanovnik neke izjavil, da dajemo turistične storitve za polovično ceno, nek ameriški časnik pa je objavil, da je Portugalska v Evropi najcenejša, a s pripombo, da „v komunistični Jugoslaviji lahko dobite penzijo za 17 dolarjev“ (za razliko od Portugalske, kjer je cena 37 dolarjev).

Ob takšnem in podobnem „dobljenju“ delegata nastaja vprašanje: kaj pravzaprav storiti? Moč samozavestno odgovarja: stopnja inflacije je treba v dveh letih znižati na okrog 10 odstotkov, kot je to zahtevano v protinflacijskem programu. To je glavno. Zato pa je treba najprej zaustaviti devalvacijo dinarja, vsaj do konca tega leta, in najodločneje spodbujati izvoz z vsemi ekonomskimi ukrepi. Nujno je treba predlagati spremembo deviznega sistema, da bi onemogočili črno borzo, onemogočiti je treba uvoz tistega, kar uvažamo paralelno, razveljaviti je treba vse nezakonite podražitve, z vsemi sredstvi je treba preprečiti naraščanje cen, ki prinašajo dohodek brez dela, nujno je začeti z akcijo odvzemanja nezakonito pridobljene lastnine, ustvariti je treba temelje za onemogočanje bogatenja brez dela, oziroma za obstoj nesocialističnih imovinskih razlik. Skratka, vse je treba podrediti uresničevanju polne zaposlenosti v štirih ali petih letih, kar je ena bistvenih postavk obrambe pridobitev naše socialistične revolucije...

Kako to narediti? Preprosto! Vse to morajo zagotoviti zvezni organi. Tako misli delegat Jovanović, ne da bi se zavedal, da nam je vse to že preveč znano, ker smo vse to že enkrat preizkusili — to zvezno administriranje — in ga zavrgli kot neuspešno, saj nas je privedlo do stanja, v kakršnem smo. Vse skupaj zveni kot capljanje za časom — z veliko avantgardno zastavo nad glavo.

Zakaj pravzaprav moramo sprejemati pogoje mednarodnega denarnega sklada glede padanja vrednosti dinarja, večanja obrestnih mer, čutili negativne posledice tečajnih razlik in podobno? Brez filozofiranja o tem, kar je bilo in kar bo, je ilustracija beograjska praksa s priznavanjem brezpravno zgrajenega beograjskega naselja Kaludjerica v zakonito naselje po vseh urbanističnih predpisih.

To naselje ima kakih 20.000 prebivalcev onstran hriba, od Save v notranjost, in ga ne bi bilo, če bi beograjske oblasti spoštovala pravila igre o zakoniti gradnji hiš v mestu. Ker je bilo pač preveč gledanja skozi prste, je naselje nekaj nezakonito zgrajenih hiš zraslo v majhno mesto, ki ga ni več mogoče spregledati, in ga je pač treba mestno urediti. Se pravi, da razvoj glavnega mesta caplja za življenjem prav tako kot caplja za življenjem še marsikaj drugega tudi drugod. Življenje pa ima znano pravilo: Navada — železna sraka. Ljudje pač še niso navajeni samoupravljanja, kaj šele da bi se natančno držali pravil igre samoupravljanja, če organizatorji življenja ožje ali širše družbe menijo, da je nova pravila igre sicer mogoče uresničevati, ni pa to tudi obvezno. To nam dela mnogo večje račune kot je potrebno. Vsak dolg pa je treba prej ko slej plačati — z velikimi obrestmi!

Viktor Širec

v žarišču dogodkov

NENAMERNA REKLAMA

Sovjetska zveza kupuje v ZDA velike količine žita, s tem pa ne pomaga samo ameriškim farmerjem, temveč tudi Ronaldu Reaganu. Tako v en glas trdijo

komentatorji, ki spremljajo predsednikovo predvolilno turnejo po širnih prostranstvih ameriškega „žitnega pasu“.

izboljšalo razpoloženje ameriških farmerjev. Vesti, ki prihajajo iz Moskve, odgovarjajo trdilno: Sovjetski zvezi, pravijo, grozi „že šesta zelo slaba letina zapored“, žita pa menda v tolikšnih količinah kot v Ameriki ni mogoče kupiti nikjer.

Kjerkoli se je v teh dneh pojavil pred farmerji, povsod je poudarjal, da so „kupili Rusi od oktobra sem 20 milijonov ton našega žita“. V nasprotju z minulimi časi, ko bi kaj takega uporabili za primerjanje relativne vrednosti obeh sistemov, pa Reagan zdaj ponavlja: „Z veseljem jim bomo prodali toliko žita, kolikor ga le hočejo.“

Izjave so dvignile tukaj veliko prahu. Televizija prikazuje ladje s srpom in kladivom na dimnikih, kako čakajo pred ameriški izvoznimi pristanišči v Mehiškem zalivu.

Novica, da „Rusi spet veliko kupujejo“, je pomembna sestavina boja za glasove ameriškega farmerskega pasu. V normalnih razmerah so farmerji sicer res na „republikanski strani“. Vendar razmere za ameriško kmetijstvo že dolgo niso več normalne, čeprav je Ronald Reagan kak mesec po tem, ko je osvojil Belo hišo, odpravil embargo na prodajo žita Sovjetski zvezi, ki ga je uvedel njegov predhodnik kot povračilo za sovjetski vdor v Afganistan. Cene

hrane, kakor tudi drugih surovin, pa so v sovjetskih razmerah žrtev politike dragega denarja, ki se vleče že četrto leto. Pomagalo ni niti to, da je Reaganova vlada, v želji, da bi se položaj izboljšal, z žitom iz svojih prepolnih silosov plačala farmerjem, ki so privolili, da bodo zasejali manj, kot bi lahko.

V minulem letu dni je v primežu med nizkimi cenami pridelkov in dragimi posojili bankrotiralo rekordno število farmerjev, čeprav so se subvencije zvezne blagajne za kmetijstvo povzpele do do prav tako rekordno številke dvajsetih milijard dolarjev na leto.

Zdaj pa so sovjetski nakupi žita glavni adut v protiofenzivi, ki jo je začel Ronald Reagan v ameriškem žitnem pasu. Predsednik ne zamudi nobene priložnosti in kar naprej opozarja farmerje, če je to sploh potrebno, da je vlada Carter-Mondale uvedla embargo na prodajo žita Sovjetski zvezi.

Tukaj se zdaj sprašujejo, ali se bodo ti nakupi nadaljevali in ali se bodo v tolikšnem obsegu, da se bo

globus

RIM — Kot so sporočili na sedežu vatikanske diplomacije, v Moskvi ne dovolijo, da bi papež obiskal sovjetsko republiko Litvo.

NEW DELHI — Reka Brahmaputra je v indijski zvezni državi prestopila bregove. Brez strehe nad glavo je ostalo okrog 10 tisoč ljudi.

WASHINGTON — Američan Alvin Hiebert, ki je za potrebe ameriške vojske tri leta proučeval problem prenatrpnosti vesolja pravi, da je v vesolju več kot 15 tisoč predmetov, ki jih je izdelal človek in da to utegne povzročiti resne motnje v komuniciranju.

BONN — Zahodnonemška stranka „zelenih“ je parlamentu posredovala predlog zakona, po katerem bi bilo treba, če bi bil sprejet, v šestih mesecih zapreti vse jedrske elektrarne v ZR Nemčiji. „Zeleni“ namreč trdijo, da je prebivalstvo nevarnostim jedrskega sevanja.

ALŽIR — 1. septembra je začel veljati sporazum o združitvi Maroka in Alžirije. Tako so odločili Maročani na referendumu ter na splošnem ljudskem kongresu v Libiji. Nekateri trdijo, da ta zveza ne bo dolgo trajala, saj se je Libija (3 mil. preb.) doslej že večkrat poskušala združiti s katero od arabskih dežel.

RIM — Zaradi novogradenj so v Italiji lani uničili poldrugi milijon obdelovalne zemlje.

SEUL — Vesoljska in telekomunikacijska družba Huges Aircraft bo za prihodnje letne olimpijske igre v Seulu izdelala pet satelitov. Vsak bo velik kot blok s štirimi nadstropji, imel bo 33 telefonskih in 4 televizijske kanale. Prvi satelit bodo v vesolje izstrelili marca 1986.

NEW YORK — Po ocenah komisije za begunce OZN je na vsej afriški celini štiri ali pet milijonov beguncev, največ iz Etiopije, Sudana, Zaira in Gane. Večina beguncev živi v nemogočih pogojih.

Ljudski agitator o Ljudski pravici

Na ovitku tretje knjige Sporov in spopadov beremo: „Ivan Kreft je politični delavec. Njegova partijska pot se začela kmalu po prvi svetovni vojni (1927), vodi ga v Avstrijo, Nemčijo, med španske borbe, v NOB. O sebi pravi, da je bil ljudski agitator“. Vse življenje. Oznaka se mi zdi ne samo točna, temveč tudi pomenljiva. Kajti agitatorji niso nereflektirani pripadniki te ali druge ideologije, so gorečnejši, verniki, oznanjevalci svojega globokega prepričanja. Disonance med idejnim angažmanjem in političnim pragmatizmom jih ne omajajo. Nesporazumi, spopadi, krivice, teror jih ne frustrirajo. Zgodovinske izkušnje jim ne odvzamejo vere. Njihova usoda je zaznamovana s poslanstvom, ki so si ga izbrali. Tak je Ivan Kreft“.

Kratko, a kleno je zapisalo pero Branka Hofmana, znanega kot avtorja romana Noč do jutra, te poglobljene psihološke in eksistencialne analize doživljanja človeka, ki mu je naključnost usodnih dni spremenila tok življenja. Ob vsem pa je bil Ivan Kreft tudi drugi urednik Ljudske pravice, takoj za Miškom Kranjcem, in ravno to je prineslo jezice na tehtnici za srečanje z njim, ki smo ga sicer nekoč že načrtovali. Tokrat je vsebina izključno naravnana na levo orientiran, levičarski tisk v tridesetih letih štiriindevetdesetih letih na Slovenskem z viškom v prekmurski (kasneje ljubljanski) Ljudski pravici. Pa tudi dobesedno srečanje to ni bilo, marveč gre za pismeno korespondenco z nekdanjim ljudskim poslancem in publicistom, ki mu je vodilo pri pisanju spominov Leninova misel, da je hujske ne priznati napake kakor pa jo zagrešiti.

V spremnem dopisu k svoji verziji pogovora je Ivan Kreft med drugim zabeležil: „Skušal sem napisati stvari, ki so bile doslej še neobjavljene, da bi bil tako čimbolj izvirni. V glavnem sem se dotaknil svojega širokega agitacijsko-propagandnega delovanja, ki je prišlo najbolj do izraza v letih, ki jih označujem za dobo Ljudske pravice. Ta je trajala skoraj nepretrgoma od leta 1933, ko je imel Kardelj prve razgovore s pomurskimi aktivisti o možnosti izdajanja novega lista za široke ljudske množice, pa do začetka druge svetovne vojne. Med NOB in po njem je imela Ljudska pravica popolnoma novo vlogo. Vsekakor se mi zdi, da ni bilo najbolj prav, da so jo kmalu po njeni 20-letnici preimenovali v Ljudsko pravico-Borbo, pozneje pa sploh združili s Poročevalcem v Delo, tako da se je ohranilo njeno ime samo še v imenu tiskarne Ljudske pravice, v kateri se tiskajo Dnevnik in druge publikacije.“

Najprej nas zanima, kakšne naloge ste imeli pri Ljudski pravici, kako ste zbirali prve naročnike in kakšna je bila naklada?

Priloge za začetek njenega izdavanja so terjale precej časa, tudi po tem, ko je Pokrajinski komitej KPJ za Slovenijo že odločil, da bo njen urednik pisatelj Miško Kranjec, pri komiteju pa naj bi zanj odgovarjal dr. Joža Vilfan. Ker partija dotlej še ni izdajala glasila, ki bi bilo namenjeno predvsem kmečkemu ljudstvu, je bilo treba najprej začeti zbirati naročnike, seveda zlasti na podeželju; najmanj dva tisoč naročnikov je bilo potrebnih, saj bi bil pri manjši nakladi posamezni izvod predrag. Po tem, ko so me izpustili iz nemških zaporov leta 1933, se nisem več vpisal na univerzo, a sem imel zelo tesne stike s študenti levičarji na ljubljanski univerzi, posebej tistimi, ki so bili organizirani v društvi Njiva in Triglav. Mnogi med njimi, posebej tisti v Njivi, so bili doma s podeželja in so se udejstvovali v društvi kmečkih fantov in deklet. Največ so jih zbrali v Prekmurju in Prlekiji. Tako so se recimo naročniki iz poštnega okoliša nekdanjega svetega Jurija, danes Vidma ob Ščavnici, že po nekaj tednih v Ljudski pravici pohvalili, da so dosegli število sto. Bralci tega pogovora bodo nekoliko začudeni, ko bodo zvedeli, da je bila naklada veliko manjša, kot se je o njej doslej pisalo. Kot že omenjeno je bila začetna naklada dva tisoč, največ pa šest tisoč, in ne deset tisoč izvodov, kot je bilo nekeje zapisano. Bralo pa jo je več kot trikrat toliko ljudi, saj so posamezni izvodi šli iz rok v roke, ponekod pa so Ljudsko pravico brali v večjih skupinah, kolektivno. To je imelo svojo dobro stran, saj so bile te skupine neke vrste organizacijski zametek za politično delovanje, kar je prišlo še kako

prav pri tomajskih volitvah leta 1935, volitvah, ki so povzročile padec tako imenovane Jevtičeve vlade.

O teh volitvah smo doslej že veliko slišali in brali, a vendarle: kako je prišla na njih do izraza ta organiziranost?

Volitve 5. maja 1935 so bile javne. Tako se ni vedelo zgolj kdo se je volitev udeležil, temveč tudi, kako je kdo glasoval. Opozicija je dobila v Sloveniji več kot 22 tisoč glasov, ki so jih oddali volilci, pripravljeno nositi vse hude posledice. Za to svojo trditev naj navedem

najbolj značilen primer. Bilo je v Dragatušu v Beli krajini, kjer so volilci protirežijske liste protestirali zoper ponarejanje volilnih rezultatov. Zbralo se je več tisoč demonstrantov, ki jih je uspelo orožnikom razgnati šele, ko so uporabili orožje in je padel smrtno zadet kmet Miha Gorše. Pogreba, ki ga orožništvo ni motilo, se je udeležilo veliko ljudi. Nekaj mesecev pozneje so padli v Ljutomeru kmečki sin Alojz Maverič, na Bizeljskem Anton Premečič in na Gorenjskem Franc Erlah. Ljudska pravica jim je pred koncem leta 1935 posvetila skupno osmrtnico s poudarkom, da so bile to žrtve, ki so padle v boju za boljše življenje. Posredno se je teh žrtev spomnil Jože Lacko, kandidat za člana CK KPS, ko je nastopil kot govornik slovenskega kmečko-delavskega gibanja ob otvoritvi doma Matije Gubca pri Vidmu ob Ščavnici 30. julija 1939. V svojem nagovoru je med drugim dejal: „Žrtve revolucionarnega boja za ljudske pravice so dale pobudo za graditev tega doma!“

Potemtakem je postajala Ljudska pravica čedalje večji in boleča tra v peti protiljudskemu režimu? Razumljivo. Župnik Klekl, ki je v Črenšovcih izdajal svoje Novine, se je prvi spotaknil ob njo in Miška Kranjca, ker je sodil, da je Ljudska pravica konkurent njegovo-

Dejstvo, da je Ljudska pravica (kot edini progresivni list) obšla ukrepe, ki jih je dr. Korošec kot notranji minister podvzimal proti progresivnemu tisku in, proti njej posebej (glavarja dr. Kartli- na, ki Ljudske pravice v Dolnji Lendavi ni pravočasno zatrl, je dal celo kazensko premostiti, namesto njega pa postavil dr. Bratina z nalogo, naj jo takoj zatrel), dokazuje, da se je skupl- na, zbrana okrog Ljudske pravice, šutila že dovolj močno za resnejši odpor proti represalijam diktatorske oblasti. (Pomurski vestnik, šte. 39 od 1. oktobra 1964)

vemu glasilu. Kmalu ji je začel očitati, da je levičarski, komunistični list. Podobno je kmalu potem storila Straža v viharju, glasilu klerofašističnih študentov. Objavila je članek, v katerem je ves levičarski in demokratični tisk proglasila za komunističnega, češ da ga vzdržuje kominternina. V ilustracijo tega sestavka je objavila fotomontažo naslovov vseh opozicijskih listov.

In kakšna je bila na to vaša reakcija?

Ker si je dovolil podobne izpade na Ljudsko pravico tudi drugi klerikalni tisk, je bilo pričakovati, da bodo z gonjo složno nadaljevali. Zato je PK KPJ za Slovenijo, katerega politični sekretar je bil takrat prof. Mirko Košir, sklenil, naj v imenu vsega denunciranega tiska vložim tožbo zoper Stražo in viharju oziroma njenega glavnega in odgovornega urednika Mateja Poštuvana (rojen v Ivanjševcih pri Gornji Radgoni — op. pis.). S tožbo seveda nisimo mogli uspeti, ker je medtem Poštuvan postal visok uradnik Ministrstva za notranje zadeve v Beogradu in je dobil vse gradivo, ki je kakorkoli obremenjevalo Ljudsko pravico in drugi napredni tisk; takega gradiva ni bilo malo. Notranje ministrstvo je imelo zaplenjena pisma in drugo dokumentacijo iz katere je izhajalo, da je Ljudska pravica res komunistična. Največ te

dokumentacije je dobila policija pri kurirjih, ki so vzdrževali zvezo s CK v tujini. A tožbo smo izgubili le formalno, in sicer v tem smislu, da je sodišče razpisalo glavno razpravo v času, ko sem bil zaprt in nisem mogel nastopiti kot tožitelj. Mojo odsotnost so namreč vzeli, kot da odstopam od tožbe.

Ste morda imeli še kakšno drugo tiskovno pravdo?

Čprav je Ljudska pravica ostro in brezobzirno napadala razne vrste izkoriščevalcev delovnega ljudstva, ni nihče tožil. Verjetno so se prizadeti zavedali, da bodo pred sodiščem še bolj kompromitirani, če bomo prinesli dokaze o njihovem izkoriščanju, špekulacijah in podobnem.

Kaj pa cenzura?

Zahtevam cenzorjev smo se upirali kolikor je bilo največ mogoče. Dokler smo imeli predcenzuro, se je dalo doseči, da smo kaj že črtanega po dolgem prepričevanju cenzorja vendar lahko objavili. Danes lahko izdam, da je bil moj prijatelj Vlado Kozak dober znanec žene nekega cenzorja in ta je marsikaj hote spregledal. Toda ko je začel dr. Korošec nanj izvajati pritisk in zahteval, da je treba Ljudsko pravico za vselej zatreti, ni bilo več rešitve. Zaplenjevali so številko za številko. Nazadnje smo tiskali le nekaj števil za cenzorja. Nekež so šli celo tako daleč, da so nam zaplenili tudi stavek iz svinca, kar pa v zakonu ni bilo predvideno. Takrat sem obletal vse oblasti in slednjič le dosegel, da so nam vrnilli sta-

Ljudsko pravico je od vsega začetka odlikovala izvirnost, tvornost, doslednost in demokratičnost. Pretirana bi bila trditev, da je bila brez napak. Da bil se izognili zaplembi, so sodelavci Ljudske pravice morali prikriti nekatere svoje misli, kar je včasih povzročilo nejasnosti. Zaradi takoj imenovanega ezopskega jezika nam nekateri objavljeni dopisi danes niso povsem razumljivi, toda v tistem času so opravičili svojo nalogo.

vek. Končno je PK KPJ za Slovenijo sodil, da ni mogoče tvegati, da bi šest tisoč izvodov že tiskane Ljudske pravice prethotapili iz tiskarne mimo policijskih stražnikov, ki so imeli tiskarno pod nadzorom, in jih spraviti do naročnikov. Tak položaj je nastal v trenutku, ko je bil list prepovedan z utemeljitvijo, da je bil v enem mesecu trikrat zapored zaplenjen.

Danes je več ali manj znano, kakšne obupne tegobe znajo ob- časno sestiti za vrst nekaterim, najraje regijskim časopisom, kar zadeva financiranje. Kako je bilo s tem v takratnih časih?

Glavni dohodek so pomenile naročnine, nekaj se je zbralo v tiskovnem skladu, nekaj pa smo si občasno sposodili. Za prvo številko je prispeval dva tisoč dinarjev lastnik mlina Viktor Kukovec, simpatizer partije iz Ljutomera. Pozneje smo nekaj malega zbrali z oglasi. Ko so začeli Ljudsko pravico pleniti, so nastali veliki, nepredvideni stroški. Individualnim naročnikom nismo posvečali preveč pozornosti, bolj smo si prizadevali, da je šla posamezna številka iz rok v roke, oziroma da so jo brali v skupinah. Tako naklade ni bilo treba povečevati in zaplembe so povzročale manjšo škodo. Gradivo, ki smo ga dobili po končni prepovedi Ljudske pravice — bralci za prepoved seveda niso vedeli — smo objavili z glavo Bojevnikova in listu, ki so ga izdajali bojevniki iz prve svetovne vojne. Ta nekaj časa ni izhajal in ga cenzorji niso točno pregledali. Take številke Bojevnikova smo pošiljali naročnikom Ljudske pravice. S tretjo številko nismo več uspeli, saj je policija našo zvijačo odkrila.

Govorila sva o cenzuri in tiskovnih pravnih in težabah. Pa so vas morda kdaj zaradi tega tudi zaprli?

Zaradi Ljudske pravice so me zaprli samo enkrat, sicer pa sem bil zaradi organiziranja sestankov, izletov in zborovanj v letu 1937 skoraj vsakih 14 dni po dva do tri dni v zaporu. Ko sem bil zaprt zavoljo lista v Zoisovi hiši, kjer je bila policijska stražarnica, so hoteli zvedeti, kdo vse piše vanj. Rekel sem jim: „Verjemite ali ne, vse pišem sam.“ To je bila resda očitna laž, toda vztrajal sem pri tem prepričan, da me policija zato ne bo pretepa, saj ljubljanska v glavnem te navade ni imela.

Koliko pa ste res pisali sami? Lahko si mislite, da za pisanje ni ostajalo dovolj časa. Nekaj pa je vendarle izšlo v Ljudski pravici, čemur sem vsaj „botroval“. To so

bili dopisi, ki sta jih Rudi Čatinovič in Jože Brilej „popravila“ in tako da so postali bolj razumljivi. Del teh dopisov sem dobil oseбно, preden so prišli v uredništvo. Veliko sem obiskoval dopisnike in poverjenike, se pogovarjal z njimi o težavah in skupaj smo sestavili marsikateri dopis, saj ljudje sami niso bili vajeni pisati sestavkov. Toliko se jih je nabralo, da vseh sploh ni bilo mogoče objaviti in nekateri so tudi ostali neobjavljeni. Nisem jih zavrgel, temveč jih po prepovedi Ljudske pravice začel objavljati v mariborski Neodvisnosti, ki jo je kmalu prevzela partija. Dobil sem posebno rubriko „Iz popotne torbe“ in te dopise objavljaj pod šifro n. t. (Ivan Kreft).

Kako so ljudje sprejeli prepoved Ljudske pravice?

Pojasnil sem že, kako smo se upirali cenzuri. Ko nam je bila odvzeta predcenzura, smo že vedeli, da moramo biti na vse pripravljeni. V Lendavi se je samo enkrat zgodilo, da je bila zaplenjena celotna naklada, za kar je bil povod poziv k udeležbi na protestnem zborovanju proti krvavim dogodkom v Ljutomeru leta 1935. Takrat je PK KPJ za Slovenijo na predlog Miška Kranjca sklenil, da je najbolje, če se list preseli v Ljubljano, saj je dobil lendavski okrajni glavni in ministra dr. Antona Korošca navodilo, naj Ljudsko pravico čimprej zatrel. V enakem položaju se je časniki znašel 6. marca 1936 v Ljubljani. Takrat smo po vsej Sloveniji začeli pobirati podpise proti njegovi prepovedi in zbrali smo okrog 20 tisoč podpisov. Ker smo to počeli javno, nas je začela upravna oblast denarno kaznovati. Zoper to smo se vsi prizadeti pritožili upravnemu sodišču v Celju. Zame je napravil pritožbo dr. Jože Vilfan in ker sva uspela, so uspeli še drugi in akcija je bila s tem legalizirana. Seveda nismo računali, da bi mogli uspeti v tolikšni meri, da bi izsilili ponovno izdajanje Ljudske pravice.

Znano je, da je partija namesto nje začela izdajati druge časopise.

Po tako imenovanem celjskem dogovoru je bilo določeno, da bi tri opozicijske skupine — okrog Ljudske pravice, Slovenske zemlje in Bojevnikova — izdajale skupen časopis. Zamisel je bila sicer uredniška, ni pa se obnesla, zato je bilo še več drugih poskusov. Po teh letih v Sloveniji še zmeraj ni bilo mogoče, da bi obnovili izhajanja Ljudske pravice. Bil pa je takrat v Zagrebu Edvard Kardelj, ki je vodil sekretariat CK KPJ. Nekeč pred vojno je bil zaprt skupaj z dr. Vladimirkom Mačkom in računal s tem, da bi jo morda uspeli tiskati v Zagrebu, vendar bi jo imenovali Nova Ljudska pravica. Izvršitev te naloge je Kardelj zupal študentu Maksu Durjavi in meni. Ko je bilo vse tako daleč, da bi lahko izšla, se je izkazalo, da tudi tu ne bo mogla trajno izhajati, da pa je vendar vredno tvegati s poskusom. Kardelj je hotel imeti od naju zagotovilo, da bova poskrbela za pravočasno ilegalno razpečevanje časopisa. V kratkem je sam pripravil za nekaj več kot štiri strani gradiva. Ko sva mu z Durjavo razložila, kako bova organizirala razpečevanje, je bil takoj za to da izide zagrebška Nova ljudska pravica na osmih straneh. Tudi gradivo za tako povečano številko je Kardelj pripravil sam, le nekaj malega sva prispevala jaz in Maks. Najina glavna skrb je bila, da pride list mimo policije do naročnikov v Sloveniji. Deset dni pred božičem leta 1939, ko so se študentje pripravljali, da odidejo na krajše počitnice sva člana Skoja, partije in simpatizerje zadolžila, naj nosijo največje kovčke, da bodo v njih odnesli na točno določene naslove v Sloveniji pravkar tiskane izvode Nove Ljudske pravice. Naklada je znašala pet tisoč izvodov, zaplenjenih pa je bilo vsega 4 ali 6 izvodov v knjigarni P. Breyer v Zagrebu. Seveda smo si z izigravanjem policije onemogočili tiskanje nadaljnjih števil.

Tako se torej predvojnega obdobja Ljudske pravice spominja njen drugi urednik Ivan Kreft, rojak iz Vidma ob Ščavnici, publicist, ljudski agitator in poslanec, ki se v prvi knjigi svojih Sporov in spopadov sklicuje na Borisa Ziberla. ki je nekoč zapisal: „Ni nam treba, da si ustvarimo neke moralne ideale, da na to temo iščemo etične katekizme, ampak je važno, da vidimo, kaj je v tej naši stvarnosti novega, kako se to novo tudi na področju moralnih odnosov uveljavlja, in da to novo postavljamo kot zgled, predvsem pa, da kot komunisti nastopamo kot predstavniki tega novega.“ BRANKO ŽUNEC

ZGEP Pomurski tisk, n. sol. o., TOZD POMURSKA ZALOŽBA, o. sub. o., Murska Sobota, Lendavska 1

založniški svet TOZD

razpisuje

na podlagi določil Statuta in po sklepu ZS prosta dela in naloge

individualnega poslovodnega organa tozd Pomurska Založba (reelekcija)

Prijavljeni na razpis morajo poleg z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- visoko strokovno izobrazbo
- 3 leta prakse na delih s posebnimi pooblastili in odgovornostmi
- imeti morajo organizacijske sposobnosti in izkušnje pri utrjevanju samoupravljanja

Dela in naloge se združijo za dobo štirih let.

Prijave z dokazilom o izpolnjevanju pogojev naj pošljejo kandidati v 15 dneh od objave razpisa na naslov: splošno-kadrovska služba, ZGEP Pomurski tisk, Murska Sobota, Lendavska 1, z oznako na ovojnici: za razpisno komisijo TOZD Pomurska založba.

Prijavljeni bodo o izidu razpisa obveščeni v roku 15 dni po opravljeni izbiri, izbira izmed prijavljenih na razpis pa bo v roku 30 dni po preteku razpisa.

SREDNJEŠLSKI CENTER TEHNIŠKO-PEDAGOŠKE USMERITVE MURSKA SOBOTA

na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja razpisuje naslednja prosta dela in naloge:

1. učitelj slovenskega jezika — določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu). Nastop dela 8. 10. 1984.
2. učitelj matematike — določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu). Nastop dela 3. 10. 1984.
3. učitelj STM — določen čas (nadomeščanje delavca, ki je v JLA). Nastop dela po dogovoru.
4. sekretar — nedoločen čas.

Pogoji:

Od 1. do 3. točke — visokošolska izobrazba ustrezne smeri, pod 4. točko — višja pravna šola, 2 leti delovnih izkušenj.

Kandidati se naj pred vložitvijo prijave informirajo o konkretnih razpisnih pogojih osebno ali telefonsko, prav tako pa jih vabimo na razgovor, ki naj ga najavijo (telefon: 069 21-705).

Ustrezne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v roku 15 dni po objavi na naslov: Srednješolski center tehniško-pedagoške usmeritve, Naselje V. Vlahoviča 12, Murska Sobota. Vse prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po preteku razpisa.

Uprava za notranje zadeve v Murski Soboti objavlja prosta dela in naloge

1. administrativnega referenta na oddelku milice v Gornjih Petrovcih,
2. snažilke na PM Lendava.

POGOJI:

Pod 1.:

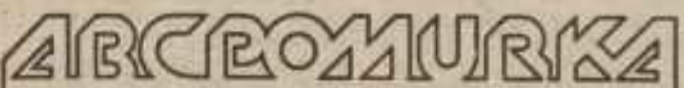
— končan program srednjega 4-letnega izobraževanja administrativne smeri, eno leto delovnih izkušenj in znanje stroje-pisja. Zaželjeno je tudi znanje madžarskega jezika.

Pod 2.:

— osnovnošolska izobrazba, poskusno delo.

Poleg navedenih splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati tudi pogoje iz 84. člena Zakona o notranjih zadevah.

Pismene prijave z življenjepisom in dokazili o šolski izobrazbi pošljite v 8 dneh od objave Upravi za notranje zadeve Murska Sobota.

KMETIJSKA ZADRUGA LJUTOMER - KRIZEVCI o. sol. o. Krizevci pri Ljutomeru

ponovno razpisuje javno dražbo za prodajo

— stanovanjsko hišo na Vratjem vrhu 2 s stavbiščem, dvoriščem in sadovnjakom v skupni izmeri 939 kv. m

za izključno ceno 800.000 din

Dražba bo v ponedeljek, 24. 9. 1984, ob 10. uri v sejni sobi DO KK Radgona Jurkovičeva 5.

Interesenti morajo pred začetkom dražbe vplačati 10-odstotno varščino pri dražbeni komisiji. Ob sklenitvi kupne pogodbe kupec plača prometni davek in vse stroške nastale s prenosom lastništva. Pogodbo je potrebno skleniti v roku 30 dni od dneva dražbe in plačati kupnino v roku 45 dni.

Če kupec v določenem roku ne sklene kupne pogodbe, bomo menili, da je odstopil od nakupa in mu vplačana varščina zapade.

Vse informacije v zvezi s prodajo dobite po telefonu (069) 74-321 int. 22.

domača
pametkje
si?

Ustvarjalnost na jesen življenja

„Nikdar ni prepozno.“ s svojim zgledom potrjuje 74-letni Franc Znidarič iz Gornje Radgone, ki je svojo zadnjo, pa ne čisto zadnjo, „opredmeteno zamisel“ — univerzalni držaj za vrne kosilnice — predložil na ogled obiskovalcem nedavnega radgonskega sejma in dobil zlato plaketo kot priznanje za industrijsko-inovacijski dosežek.

PREPROSTO IN PRIROČNO

„Gre za to, da je mogoče s kosilnico, ki ima tak držaj, kositi v vinogradu, ob zidovih, pod grmičevjem in živo mejo, saj se držaj premika levo in desno, prilagaja si ga sproti, kakor pa pač rabiš. Nič posebnega torej, marveč preprosto in priročno.“

Med nagrajenci v kmetijski mehanizaciji na sejmu v Gornji Radgoni se je znašel tudi tozid Tomo Vinkovič iz Bjelovarja.

Do inovacije me je prignala praksa, saj ko sem recimo kosil v vinogradu, ni bilo mogoče nikdar priti povsem do trsa. Zda je to mogoče,“ nam je pojasnil Znidarič. Da je zamisel opredmetil, niso bili potrebni nikakršni posebni reprodukcijski materiali ali surovine. „Pravzaprav sta zadoščali dve cevi in to je vse.“

Vendar pa je radgonski 74-letnik še druge sorte mojster. Tako na primer za kosilnico ni mogel dobiti batnih obročkov in... „Ja, kaj sem hotel. Ker jih nisem mogel dobiti, sem sklenil, da jih sam izdelam. Vzel sem batne obročke iz 'katrec', jih obdelal v delavnici in jih montiral v kosilnico. Ta še danes odlično deluje.“

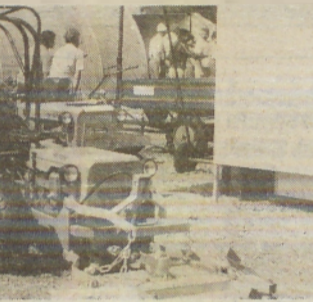
INVENTURA DOSEŽKOV

Radgonski sejem jih je dal ničkoliko in vseh niti ni mogoče naštet. Omenili bomo le nekatere. Ob tem še zanimiva podrobnost, da je namreč komisiji za ocenjevanje razstavljene kmetijske tehnike in tehnologije zaradi prevelikega števila prijavljenih oziroma nagrajenih inovacijskih dosežkov zmanjkalo formularjev za priznanja. Avtorji jih bodo tako prejeli kasneje.

Med serijskimi proizvodi kmetijske mehanizacije so bili nagrajeni: linija za siliranje koruznega zrnja organizacije Avio-hiša iz Čakovca, vrtavkasta brana CUB in sklopka ET-Cimosove tovarne avtomobilov iz Kopra, ročna sejalnica Gorenje TPO Muta, več vrst traktorjev IMT Beograd z rotacijsko traktorsko in samohodno motorno kosilnico, linija za obdelavo govejih črev in skubilnik za piščance proizvajalca LIMOS iz Škofje Loke, vrstna traktorja Torpeda z Reke, komunalni traktor z linijo priključnih strojev tozda Tomo Vinkovič iz Bjelovarja, samohodni silažni kombajn Zmaja iz Zemuna, traktor železarne Štore, hladilnik s toplotnim izmenjevalcem za hlajenje mleka in gretje sanitarne vode Gorenja Fecro iz Slovenj Gradca, preobremenitvena sklopka Cimosovega tozda Proizvodnja avtomobilskih delov iz Senožet, centrifugalna črpalka za mleko, molzni stroj za mini farme in odzjemalnik za silažo sestavljene organizacije Belje TOS Knežev, traktorski nošeni prišilnik Metalne RAJ Maribor, priprežni traktorski prišilnik in univerzalna kosilnica tovarne strojev Morava, IEK Kostolac iz Požarevca, zlatol farma program mariborskega Zlatoroga, medvrstni rotator, obiralna stiskalnica, podrahljalnik in nahrbtna škropilnica IMP Panonija iz Murske Sobotice, obračalni plug, vrtavkasta brana in traktorska drobilka (rotator)

Metalkineza tozda Batuje iz Črnič, stroj za odzemanje silaže Creine iz Kranja, traktorska kabina radgonske Avtoradgone, prezračevalnik gnojevke Aerator-Oximix Cevovoda iz Maribora, kombajn sestavljene organizacije Djuro Djaković iz Slavenskega broda, čelni traktorski nakladalnik delovne organizacije HIKO Olga Meglič Ptuj, TSK Superior traktorska kosilnica GRAMIP Dubrava in enoosna prikolica Farmer 06 ljutomerskega Tehnostroja.

Dokaj dolg seznam najsklenemo s posameznimi avtorji, ki so bili prav tako deležni priznanj: Roman Gorjup iz Kamnika za električni pastir Herkoles Elektronik tip H-80/24, Stefan in Sil-

Med nagrajenci v kmetijski mehanizaciji na sejmu v Gornji Radgoni se je znašel tudi tozid Tomo Vinkovič iz Bjelovarja.

va Kobal iz Vižmarij pri Ljubljani za bokse za konje in Franjo Štefulj, Trnovce 19, za robkalnik za koruzne storže. (Da ne bomo enostranski, bomo seznam dosežkov z industrijsko-inovacijskega področja v kmetijski mehanizaciji objavili v prihodnji številki našega časnika)

POIZVEDELI SMO ZA VAS

V tovarni Riko v Ribnici so uvedli pravico "pritožbe" na izum. Delavski svet tam oceni vsako predlagano inovacijo (nagrada za izboljšave znašajo do 5400 dinarjev), določi, kakšno nagrado naj bi inovator dobil, nato pa vse skupaj objavijo v internem glasilu s pozivom, naj se javi vsak, ki je sodeloval ali pripomogel k izboljšanju, vendar ga predlagatelj ni navedel. Tako v Riku že v kali zatrejo številne težave, od zavisti, naloževanja in podobnega, do resničnih krivic, ki so že mnogokje zadušile inovacijska prizadevanja delavcev.

UTEKNE VAS ZANIMATI

Letina 1982 je bila za patente in izume izrazito borna. Preskušeni izumov in patentov je bilo samo 34 (skoraj polovico manj kot 1981), na zavodu prijavljenih patentov 55 (leto prej 60), registriranih pa 44 (deset več kot leto prej). In medtem ko je bilo 1981. leta 40 takšnih izumov in patentov, ki so bili prvič praktično uporabljeni, se je leto za tem ta številka ustavila že pri 26. Toda o zastoji v tovrstni ustvarjalnosti, ki pri nas v resnici nikdar ni cvetela, še dosti bolj zgovorno govorijo podatki o tistih dosežkih, s katerimi se je slovenskim izumiteljem posrečilo dobiti potrdilo tudi na tujem. Pred tremi leti sta bila v tujino prodana dva slovenska izuma oziroma patenta, leta 1982 pa nobeden. To pravi statistika. Dr. Stojan Pretnar, ki sodi med najuglednejše jugoslovanske poznavalce tega področja, pa v zvezi s prelomom med tema dvema letnicama opozarja še na nevdružen zakon o patentih, sprejet decembra 1981, ki je povzročil, da raziskovalci patentov kratkoma ne prijavljajo. Razlog? V patentiranju ne vidijo nobene stimulacije...

SKLEPNA MISEL — V PREMISLEK

„Če bi v naši družbi bolj upoštevali, da je človek maksimalno stimuliran in maksimalno produktiven takrat, ko mu zaupajo naloge, ki so na skrajni meji njegovih sposobnosti in stremeljenj, bi se izognili mnogim zapletom, mnogim napakam. Kajti ravno v prerazporeditvi kadrov je še veliko rezerv.“ (Viljem Nemec, svetovalec na področju organizacije pri Zavodu SRS za produktivnost dela). B. Žunec

Prvi jugoslovanski polnilec — rezultat lastnega razvoja

300 delavcev Tovarne polnilne opreme Radenske je kronalo svoj štiriletni uspešen razvoj z izdelavo prvega jugoslovanskega polnilca — zamašilnega stroja, ki so ga predstavili na sejmu Vno 84 v Ljubljani. S tem so največji domači proizvajalci polnilnih linij (nekateri posamezne dele še izdeluje SOP Krško) osvojili takorekoč celotno polnilno linijo, v njeni sestavi manjka le še etiketirni stroj. In če se ne bo njegove izdelave lotil noben domači proizvajalec, bodo tudi tega naredili v mladi kovinsko-predelovalni tovarni Radenske.

Prototip polnilca, izdelan je bil z nekoliko zamude, bo vgrajen v polnilnico mineralne vode Radenske. Gre za polnilno-zamašilni stroj zmogljivosti 7.500 litrskih steklenic na uro (tlačnega tipa, ki je primeren za polnjenje vseh pijač na osnovi ogljikovega dioksida in mirnih pijač, z majhnimi spremembami pa tudi za vse ostale). Cena stroja je 30 milijonov dinarjev. Na osnovi lastnega znanja so ga v Tovarni polnilne opreme izdelali s pomočjo 15 kooperantov iz družbenega sektorja — velik delež so opravili v Železarni Ravne in mariborski Metalni — in 20 zasebnih kooperantov.

Polnilec je nov dokaz izjemnega strokovnega dela v TPO, kjer so v dobrih štirih letih obstoja po prvem narejenem pralnem stroju še v sodelovanju z zahodnonemškimi partnerjem z lastnim znanjem postopno osvojili celotno proizvodnjo izjemno zahtevnih polnilnih linij. Tudi najnovejši razvojni dosežek je razen ležajev narejen iz domačih materialov. S tem pa

bodo še utrdili svoj položaj na domačem trgu in v tujini, kamor so skupno prodali že 15 kompletov linij in 31 pralnih strojev različnih zmogljivosti. V štirih letih so v TPO s svojo proizvodnjo strojev in opreme privarčevali jugoslovanskemu gospodarstvu 8 milijonov dolarjev, sami pa ustvarili izvoza za 4 milijone dolarjev.

V. Paveo

S prikaza delovanja polnilno-zamašilnega stroja na vinskem sejmu v Ljubljani.

Plehkost v delegatskih klopeh

„Tovarišice delegatke in tovariši delegati, sama sem morala poklicati tovarišico iz strokovne službe, da bi se dogovorili, kako in kaj.“

„Ne, ni res, jaz sem vas prva poklicala!“

„No, to je pa že preveč! Večkrat sem morala zavrteti številčnico, preden sem vas dobila“, se ni dala ugnati prva. „In ker — kot kaže — nisva našli skupnega jezika, naša delegacija (banke, op. p.) predlaga, da se natečaj razveljavi in ponovi.“

„Vi pač niste niti kot pravna oseba niti drugače pristojni za takšen predlog!“ se ni dala prepričati druga.

Kdo ve, kako dolgo bi se še vlekel ta dialog, ko bi delegatom slednjic ne prekipelo. In razvozlati so tragikomeren voz. Tragikomen kmalu zato, ker bi se kaj lahko pripetilo, da bi 92 upravičencev 3. natečaja kreditov za stanovanjsko gradnjo radgonske občinske stanovanjske skupnosti moralo čakati še precej mesecev na kredit v skupni višini okoli 7,5 milijona dinarjev.

„Ampak ljudje, razumite vendar, da jih je velika večina na ta račun že vzela gradbeni material, „Sloga“ ima inventuro, kako bodo to poravnali?“

Sele ta zdrav ton je prekinil komično razpravo na stanovanjski skupščini in postavil piko na i.

Vzrok, da je do tega sploh prišlo, pa banalen, da banalnejši ne more biti. V nasprotju s prvima dvema natečajema pri občinski stanovanjski skupnosti za kreditiranje zasebne stanovanjske gradnje, ko so upoštevali le eno vlogo na stanovanjsko enoto, so tokrat možnost razširili na več prosilcev. Tako je tudi prav, saj je jasno, da je upravičen zahtevati za kredit vsak, ki za to združuje sredstva.

Pa je bila razdalja (gre skoraj za sosednji zgradbi) za obe delavki — odgovorni tovarišici pri strokovni

službi sis in radgonski enoti Temeljne pomurske banke — prevelika. Nikakor se nista dobili, da bi se dogovorile, iz strokovne službe tudi ni bilo pismenega navodila, in vse se je končalo pri najbolj sodobni obliki komunikiranja — telefonskem pogovoru. Tega pa je vsaka razumela po svoje. Morebiti je prav to stalo kredita koga izmed nepoučenih?

Toda to tovarišico, ki se je v tem

primeru obnašala skrajno malomarno in neodgovorno, ni motilo. Še več, na koncu žolčnega dialoga je celo pripomnila, da ni užaljena. Zato pa so bili prav gotovo užaljeni prisotni delegati. Takšni „kiksi“ pa so strokovni službi sisa, kjer že tako tli precej žerjavice zaradi drugega problema (plačila kurjave pred novo kurilno sezono), gotovo najmanj potrebni.

Vlado Paveo

Za melioracije več denarja

Ne le da je potrebno zakon o zbiranju sredstev za melioracije, ki se mu izteka zakonski rok, prenesti v naslednje srenjoročno obdobje, temveč tudi — kot so menili člani poslovnega odbora konzorcija za zagotavljanje sredstev za proizvodnjo in preskrbo s hrano za slovenske potrebe in izvoz — povišati stopnjo z dosedanjih 0,3 in 0,4 odstotke iz dohodka v združenem delu. V Sloveniji pa si bomo tudi v prihodnje zagotavljali dodatne količine kmetijskih pridelkov in hrane s sodelovanjem v primarno kmetijsko proizvodnjo v drugih republikah in v Vojvodini z načrtnim vlaganjem za izboljšavo njihovih zemljišč.

Na seji odbora so dobili zeleno luč trije predlogi. PIK Čakovec in ormoška tovarna sladkorja bosta tako sofinancirala 250 hektarjev polj, na katerih bodo pridelovali sladkorno peso za tovarno. Že letos naj bi za to usposobili prvih sto hektarjev, ostalo v naslednjih dveh. To pa bo Slovenijo stalo deset milijonov dinarjev, v zameno pa bomo dobivali najmanj 45 ton pese na hektar letno. Ormoški tovarni pa se v daljšem obdobju obeta sladkorna pesa s kar tisoč hektarjev hrvaških polj, kar bi naj ob dogovorjenih količinah z Madžarske zagotavljajo rentabilno poslovanje.

ABC Pomurka bo težave pri oskrbi s koruzo ublažila v sodelovanju s kmetijskim kombinatom Labudnjača v Vojvodini. V desetih letih bo dobila deset tisoč ton koruze letno in da bi lahko v zameno zagotovila v sodelovanju s Temeljno Pomursko banko — denar za melioracijo vojvodinskih polj na 1.350 hektarjih, se je odpovedala nekaterim domačim naložbam. To je bilo ob potrebnih 50 tisoč tonah koruze letno v sodbu ABC nujno.

V Vojvodino, na polja zrenjanskega kmetijskega kombinata, bo pri melioracijskih delih 25 milijonov dinarjev vložila KZ Mozirje. V zameno bo petnajst let dobivala letno 2.600 ton koruze.

Povečala pa se bo tudi naročena proizvodnja nekaterih kmetijskih pridelkov in proizvodov iz drugih republik. Pšenice bomo kupili 90 tisoč ton, 78 tisoč ton koruze in 11.1 tisoč ton jedilnega olja, nekoliko manj pa le sladkorja — 41 tisoč ton.

Člani konzorcija so se zavzeli za kreditiranje zalag mesa, da bi se omilil položaj mesne industrije in ohranilo stanje v živinoreji. V Sloveniji moramo ohraniti normalno preskrbo z mesom in pri tem je pomembno, da se reši položaj mesne industrije Murska Sobotica.

V. Paveo

Janez Votek

Cecilije Gomišček ni več

Vojna vdova in bivša interniranka se je rodila 7. novembra 1900 v Vidmu ob Ščavnici, v 84. letu starosti je umrla 25. avgusta. Ko se je pred sedemdesetimi leti začela prva svetovna vojna, ji je bilo štirinajst let, vendar je že takrat sodelovala pri zbiranju pomoči za vojake na fronti, za ranjence v bolnišnicah, za vdove in vojne sirote. Po vojni se je poročila z Izidorjem Gomiščekom iz vasi Deskle pri Gorici. Otroci Zora, Vida in Danilo so pred vojno obiskovali soboško gimnazijo in hčerki sta tu tudi maturirali. Družinski poglavar Izidor je bil kot cestni nadzornik domoljub in aktiven sokolski delavec. Med drugo svetovno vojno je bil Gomiščekov dom v Černetavcih ena izmed najpomembnejših postojank. Vseh pet članov družine je bilo vključenih v OF in izpolnjevali so zadane naloge. Sin Danilo je bil eden izmed vodilnih kurirjev. 4. maja 1944 so ga Madžari ujeli, ga strahovito mučili na beltski orožniški postaji, nato pa ga odpeljali v Komarom na Madžarskem, pa naprej v Dachau in Schönberg, vendar do taborišča Bergen-Belsen ni prišel, umrl je kot sedemnajstletni fant.

17. oktobra 1944 so aretirali še ostale štiri Gomiščkove. V taborišču Flossenbürg je končal svoje življenje Izidor Gomišček. Mati in hčerki sta bili v taborišču Bergen-Belsen. Po vojni so se vse tri vrnile na osvobojeno ozemlje, vendar z veliko žalostjo v srcu. Minilo je 39 povojnih let in v tem času je Cilka nadaljevala med vojno začeto delo v OF, kakor so ji pač dopuščale moči. Omenimo naj le njeno delo pri Rdečem križu, v Zvezi vojaških vojnih invalidov in Zvezi borcev. Prejela je več družbenih priznanj in odlikovanj. In ko smo jo videvali na sestankih in na ulicah našega mesta, je bil — kljub bolečini v srcu — na njenih ustih vedno nasmeh.

Slava spominu partizanske matere!

JOŽE JANEŽ

VAŠ ZAMRZOVALNIK ??

če pušča ali na zunanjih stenah ledeni

uspešno odpravo tovrstnih okvar vam zagotavlja

izolacija servis

slavko furman

na postajo 15

62250 ptuj

(062)771-637

obiskali vas bomo na vašem domu

LEDAVA

Končana likovna kolonija

Letošnja mednarodna likovna kolonija v Lendavi se je te dni končala. Umetniki, ki so na njej sodelovali, bodo v Lendavo ponovno prišli konec novembra, ko je tradicionalna razstava njihovih del, ki so sicer narejena v ateljejih, vendar polna lendavskih pejzažev in motivov. Letos je na likovni koloniji

sodelovalo 6 likovnih umetnikov iz Vojvodine, Makedonije, z Madžarske in iz Slovenije. Prvič so sodelovali tudi keramiki, tako da je sedaj na koloniji zastopana vsaka umetniška smer. Likovna kolonija v Lendavi slavi letos že 12. leto obstoja, umetniki pa so v teh letih lendavski galeriji zapustili že

preko 150 likovnih del, ki krasijo galerijo in prostore delovnih organizacij, ki so pokrovitelji vsakoletne likovne kolonije. Tako so njihova dela približana občani delavcu, to pa je tudi namen likovne kolonije v Lendavi.

Jani D.

KULTURNA NADGRADNJA KRAJEVNEGA SREDIŠČA — Kiparski del letošnje 8. likovne kolonije Elrad-Avtogradna so na lastno pobudo gostili krajani Spodnje Ščavnice. Za cilj — tudi kulturno urediti vse bolj razvijajoči se krajevni center — jim ni bilo težko prispevati denarja in ob znani prijaznosti domačinov so se kiparji v kraju dobro počutili. Rezultat tega kratkega — v Spodnji Ščavnici so prepričani da ne zadnjega —

sožitja so štiri zanimive kiparske skulpture. Za začetek dovolj.

Kulturni koledar

RADENCI — V sboto, 8. septembra, ob 18.00 v Kongresni dvorani hotela Radin nastopila folklorna skupina KUD Beltinci. Predstavili bodo domače narodne plesne spremljala pa jih bo banda Kociper-Baranja. Po nastopu bo otvoritveni ogled razstave likovnih del Jožeta Sptilaka iz Murske Sobote. Razstava je posvečena 50-letnici avtorja.

Razstave

MURSKA SOBOTA — V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti je na ogled razstava umetniške fotografije Vladka Ložiča, istočasno pa so razstavljena dela Nandeta Vidmarja in grafična mapa.

LJUTOMER — V galeriji Ante Trstenjak v Ljutomeru je na ogled razstava akademskega slikarja Jordana Erčevića iz Kragujevca.

Knjižne uspešnice

KNJIŽNE USPEŠNICE v knjigarni Dobra knjiga: Marjan ROŽANC; Nebesa (Mladinska knjiga) Igor TOR-KAR; UMIRANJE NA OBROKE (Pomurska založba) JADRANJE NA DESKI (Mladinska knjiga).

Knjižne novosti

KNJIŽNE NOVOSTI v Pokrajinski in študijski knjižnici: Milan Dekleva: Narečje telesa (Ljubljana 1984), Ivan Minatti: Priljubljen tišini v sebi (Ljubljana 1984), Ruža Vreg: Podoželska zdravnica (Murska Sobota 1984), Miran Sattler: Ljubljanski originali (Ljubljana 1984) Emil Cesar: Boj brez puške (Ljubljana 1984), Dragutin Ognjanović: Od sna do zvezd. Antologija jugoslovanske mladinske proze (Beograd 1984), Edvard Kardelj: Socializem in vojna (Ljubljana 1984), Gotika u Sloveniji i Hrvatskoj (Beograd, Zagreb, Mostar 1984), Jože Korošec: Pridelovanje krme na travniku (Ljubljana 1984), Jelka Franzot-Zor: Kozmetika in mi (Ljubljana 1984).

Dini Titan

GALERIJA DOMAČIJA V SELIŠČIH

Likovno srečanje po desetih letih

23. septembra se bodo na otvoritvi razstave svojih del v galeriji Domačija v Seliščih pri Vidmu ob Ščavnici ponovno zbrali udeleženci 1. republiške izobraževalne kolonije Združenja likovnih skupin Slovenije. S tem bodo obeležili 10-letnico tega srečanja likovnikov iz vse Slovenije (za tem so bile tukaj že tri takšne kolonije) in letošnji občinski praznik občine Gornja Radgona. 30 ustvarjalcev bo razstavilo okoli 60 likovnih del, za kulturni program pa bo ob otvoritvi poskrbela ZKO Gornja Radgona. Razstava bo odprta vsak dan do 21. oktobra.

vp

CERTUS Maribor TOZD Avtobusni promet Murska Sobota — odbor za delovna razmerja

objavlja

prosto delovno nalogo

VOZNIK AVTOBUSA

Pogoji:

- KV voznik,
- šest mesecev delovnih izkušenj,
- bivališče Hodoš ali bližnja okolica.

Prijave sprejema tajništvo TOZD Avtobusni promet Murska Sobota, Bakovska 29, osem dni po objavi.

Ob 50-letnici Ljudske pravice

PREDHODNIK KRANJČEVE PRAVICE

Zagovarjali bomo vedno in povsod kmeta, delavca . . . (Iz Uvodnika v Novi čas)

NAŠA BORBA JE BORBA ZA POSTENO STVAR

Po dosegljivih vizih — gre predvsem za šesti letnik predhodnika Vestnika, to je Obmorski tednik iz leta 1954 z obsežnimi in številnimi spominskimi zapisi ob 20-letnici Ljudske pravice, za brošuro 40 let Ljudske pravice in podlistek Mitje Meršola Naš časopis in čas z začetki objavljanja v Delu aprila oziroma maja 1984 je očitno, da se je Ljudska pravica začela pravzaprav že s prekmurjskim Tednikom za gospodarstvo in prosveto Novi čas, ki je izhajal od 2. oktobra 1932 do 22. januarja 1933. Čeprav naj bi izhajal kot tednik, je izšlo 1932. leta le pet števil, 1933. pa dve.

V uvodniku prvega letnika prve številke beremo: "Velik pesimizem je zavladal — obupamo nad vsem. Da vsaj trahico pomagamo našemu kmetu in delavcu iz tega obupa, smo se odločili in začeli izdajati nov časopis za gospodarstvo in prosveto. Za zdaj nismo imeli prilike povedati tudi drugim, v kakem položaju se nahajamo, zato smo se odločili za časopis, ki je najboljši in najučinkovitejše sredstvo za širjenje naših misli in želja. Zdržili smo se in s pomočjo vas vseh, ki imate še kaj upanja v sebi za boljše čase, želimo in hočemo pomagati vsem in vsakomur, ki je pomoči potreben. Naš list je kmetijski in delavski, kmetje in delavci se bomo oglašili in v njem povedali, kaj čutimo, na čem trpimo in kako bi se nam naj pomagalo. Zagovarjali bomo vedno in povsod kmeta, delavca in vsakega bomo branili v stiskah, težavah, ter mu tako pomagali doseči boljše bodočnost."

Miško Kranjec pa je bil v uvodniku šeste številke prvega letnika še neposrednejši: "Naša borba ni nova, temveč se že vleče več kot sto let. Mi samo nadaljujemo to borbo. Ne trdimo, da bomo dosegli, za kar se borimo, samo vemo, da je vedno več ljudi, ki se borijo z nami. Svet je razdeljen na dve polovici, boljše, na dve strani. Neokoližna stran, na kateri se borimo, molčala. Zdaj se je prebudila, zdaj je nastopila borba. Naša borba je borba za pošteno stvar. Ne vstajamo kot sovražniki narodov, dasi zahtevamo, da tudi naš narod uživa v svetu iste pravice kot vsi drugi narodi, temveč vstajamo kot sovražniki onih, ki nas tlačijo, ki nam ne dajo najpotrebnejšega — kruha. Ne prosimo nikakih milosti, pravice zahtevamo."

Tako torej začinjajo iz stoletne sivine nad Prekmurjem pronicati zametki novih časov in razmer. Novi čas so urejali in pisali vanj že v slovenskih šolah v Jugoslaviji šolani prekmurjski izobraženci. Levičarje in katoličane je družil odpor do šestojanuarske diktature in do Jožefa Klekla starejšega, hudo konservativnega klerikalnega voditelja katoliških Prekmurcev, župnika in urednika Novin.

AKCIJA NOVEGA ČASA

Kot se spominja Rudi Čačinovič v knjigi, zborniku Ob naprednem tisku . . . Murska Sobota, 1962 je bila ta akcija "zamišljena kot široka, množična akcija, ki naj bi s pomočjo poverjeništev, kroga dopisnikov in sotrudnikov pomagala izgraditi tudi nekako pollegalno organizacijsko omrežje za širše kmečko-delavsko gibanje, kar je bilo za takratne čase več

ali manj neprikrite diktature izredno težavno." Sicer pa številke pred prevzemom v prokomunistične roke, ves letnik 1932, idejno niso enotne. Poleg krščansko-socialnih člankov in drugih prispevkov v katoliškem duhu, kot so na primer Dr. Krek naš vzor, 60-letnica Slovenca, V Mehiki preganjajo katoličane, programski članek o stanovski državi, srečujemo poročila o naraščanju komunističnega vpliva v raznih državah, protifašistične pripombe in sploh marsikaj, kar bi lahko napisali ali podpisali slovenski komunisti. Te slednje članke je pisal in pošiljal Janez Titan iz Kroga pri Murski Soboti, takrat študent medicine na Dunaju, ki se je tam pod vplivom Lovra Kuharja in drugih vodilnih članov KPJ preusmeril v levo. S Kuharjevo vednostjo in soglasjem je bil dejansko glavni usmerjevalec Novega časa. Ves čas je prispeval zunanje politične članke verjetno s sodelovanjem koga iz tako imenovanega dunajskega kroga. (Rudi Čačinovič: „Z Janezom Titanom, ki je bil na Dunaju, sem imel organiziran podtalni kanal za prenašanje ilegalne komunistične in protirežijske literature in izmenjavo pisem . . .“ — Iz pogovora s Stanetom Grahamom, 23. aprila 1973)

Po peti številki, ko je odšel urednik Mirko Tuš k vojakom, je prevzela Novi čas napredna prekmurjska mladina, ki se je že poslovila od polfevdalne klerikalne in od lažne liberalne miselnosti in je iskala tudi za Pomurje rešitev v revolucionarni preobrazbi vse družbe ter v boju za enakopravnost slovenskega naroda. ("Prevzem" oziroma popolna uveljavitev prokomunistične smeri je bila možna, ker so v konzorciju lista imeli večino obrtniki, kmetje in vaški proletarci, ki so se s tem strinjali. Saj je vendar šlo za dosledno pisanje v duhu proglašenega začetku Novega časa, kjer piše, da je list "kmetijski" in "delavski", da se bodo v njem oglašali "kmetje in delavci" in povedali, kaj jih tare in kako naj se jim pomaga.

Prva, "komunistična" številka je izšla 1. januarja, druga in zadnja pa 22. januarja 1933. Uredila in povečini tudi napisala sta jo Rudi Čačinovič in Miško Kranjec, čeprav je kot urednik podpisan Stefan Cuk. Program in vsebina obeh števil kaže, da je Novi čas z njima postal docela, ne le napol, znanilec novega časa.

NAPADI BOLESTNO LJUBOSUMNEGA KLEKLA

"Skrajno reakcionarni Klekl je bil nezadovoljen že s krščansko-socialističnimi številkami Novega časa: že zaradi knjižnega jezika, ki mu je nasprotoval, češ da ga prekmurjsko ljudstvo ne razume, predvsem pa je občutil, da pomeni Novi čas začetek konca njegovega monopola nad duhovnim življenjem Prekmurja, konec dihovnega diktatorstva, ki ga je vršil upokojeni plebanoš s kratkim presledkom v času Tkalčeve revolucije in pavojnih homatij skoraj trideset let," je zapisal Janko Liška 1954. leta. "Krščansko-socialistični Novi čas je povzročil Kleklu skrb, naskok levičarskih visokošolcev, ki so si list ob novem letu 1933 osvojili, pa ga je do kraja razdražil. Od konca decembra pa do konca februarja je napisal in objavil vrsto napadov, naročenih

dopisov, izjav in namigovanj, da je novo uredništvo v zvezi s komunistično stranko in celo, da dobiva denar z Dunaja (misli je na Kominternu)." Bolesno ljubosumni Klekl se je s somišljeniki fanatično pogel v napad, hkrati pa opozoril oblast, da je list delo komunistov. "Tako po prvi naši številki Novega časa se je začela gonja. Klekl je v boju proti nam segel po svojem dobro preizkušenem in takrat v Prekmurju najbolj učinkovitem preplahu: Brezverci tiskajo Novi čas! Povsod, kjer smo se sestajali, celo v vaških gostilnah ali pri komu na domu, so nam sledili. V naslednji številki Novin je že pisalo o tem. Opozarjale so domače oblasti na sestanke komunistov, brezbožcev, rotile pred nami verne vaščane in jih pozivale naj molijo za našo spreobrnitev. Nič čudnega, če so se ženske na cesti križale pred nami. Klekl je bil ves čas prepričan, da gre pri našem delu za komunistično stvar, zato je vse to napadal. Začel nas je ovirati najprej doma, nato pa je začel iskati zavezništvo in oporo pri režimu v Ljubljani. Njegovo pakiranje s Koroščevo stranko in sodelovanje s policijskim režimom je bilo vse bolj izrazito. Po prvi številki nam niso več pustili Novega časa tiskati v Murski Soboti," je 23. aprila 1973 Stanetu Grahmu pripovedoval Rudi Čačinovič.

ODPRTO PISMO NOVINAM

V njem je pisec Miško Kranjec brez ovinkov povedal staremu plebanošu Kleklu, da je svojo politično in narodno vlogo v prekmurjskem javnem življenju odgral. Odgovorjal je na vrsto člankov in opomb zadnjih treh števil Novin. Zavrača napade, ki so bili naperjeni proti sodelavcem Novega časa in katerih namen ni bil samo, da razvedro-tijo njihov sloves, ampak da jih zrušijo tudi kot osebnosti. "Obsodili ste nas za brezverce," nadaljuje Miško Kranjec, "pri vsem tem pa ste pozabili na eno: da ste naleteli na določen krog ljudi in ne na posameznike. In ta določen krog ni osamljen med dijaštvom, najmanj pa osamljen v družbi svetovnih mladinskih pokretov, pa čeprav nas nazivate samo za neke posameznike." Opozori Kleklu, da je s tem pokazal samo eno: da nima razgleda v široki svet, kjer se oblikujejo nove forme življenja. Teh da ni mogoče ustaviti. "Mi pa gremo na delo za nov, srečnejši rod," je sklenil Miško Kranjec odprto pismo, "gremo na delo za pravico najmanjšega človeka: na delo za novo kulturo, za prerod sveta . . ."

Kot nadaljuje Stane Grah v brošuri Publicistično delo Miška Kranjca je to odprto pismo in članek o agrarni politiki, socialna reportaža Ivana Slovina — Rudija Čačinoviča in drugi prispevki v Novem času dodobra prestražili nasprotnike. "Prvi poseg mladih Prekmurcev v napredno in revolucionarno periodično publicistiko je bil grobo zatrt. Novi čas je ugasnil, toda uspeh njegovih piscev med ljudstvom se je širil naprej . . . Isti krog partijsko naravnanih Prekmurcev je medtem (kljub hude-mu pritisku oblasti in policije — op. pis.) že začel kovati načrte za novo glasilo. Takrat še niso vedeli, da jih čaka velika naloga, veliko zaupanje Ljudska pravica."

— Miško Kranjec, prvi urednik Ljudske pravice, pisatelj, javni delavec, osrednja osebnost v napredni prekmurjski periodični publicistici. (Foto: M. Kranjec, Delo)

Proizvodni program

TOZD KMETIJSKA MECHANIZACIJA

- inženiring,
- razvojni oddelek,
- namakalne naprave,
- hidrosistemi za fekalije,
- rastlinjaki,
- agregati,
- Al-cevi, razpršilci,
- kosilnice Agroal,
- servis lastne dejavnosti.

TOZD ALBIN GRAJZAR

- poliesterski silosi,
- poliesterske cisterne,
- epoxy smole

TOZD SERVIS:

- servis kmetijske in gozdarske mehanizacije in avtomobilov

DSSS:

- marketing

VISOK DONOS IN BOGATO ŽETEV TER OHRANITEV PLODNIH TAL DOSEŽEMO Z NAMAKANJEM Z UMETNIM DEŽEM

Agrostroj Ljubljana že več kot 30 let izdeluje namakalne naprave v stabilni, polstabilni in premični tehniki ter vso ostalo opremo (cevi, agregate, razpršilce), ki je potrebna za dobro in uspešno tehniko vseh vrst namakanja (tudi kapljični sistem).

V tako široki ter kompleksni proizvodnji pridobljene izkušnje zagotavljajo predvsem kvaliteto izdelkov in opreme, kompletne ponudbe, od projekta do izdelave in dobave opreme, montaže, priužitve delavcev za upravljanje namakalnih sistemov in servisa. Raznovrstnost proizvodnega programa – agregati, razpršilci, cevi, bočna krila in oprema, hidrosistemi za fekalije, kapljičasto namakanje, rastlinjaki silosi, kosilnice, premazi z umetnimi masami, tlaki, servisi itd. – omogoča, da z organizirano ponudbo v obliki inženiringa Agrostroj Ljubljana zadovolji vsakega kupca. Prepričani so, da zadovoljstvo partnerjev, priznanja dobljena na vseh koncih sveta za kvaliteto in funkcionalnost izdelkov, potrjujejo kvaliteto Agrostrojevih izdelkov.

AGREGATI ZA NAMAKANJE Z UMETNIM DEŽEM

Črpalko z Diesel motorji predstavljajo specialne agregate za namakanje, ki omogočajo hitro dobavo vode, visoke učinkovitosti, dober izkoristek, zanesljivost delovanja pri stalnem obratovanju in enostavno upravljanje.

S temi agregati je moč z vodo preskrbeti vse vrste namakalnih sistemov prav tam kjer ni električne energije. Motorji so zračno ali vodno hlajeni in s pomočjo elastične sklopke zvezani s centrifugalno črpalko.

CEVI

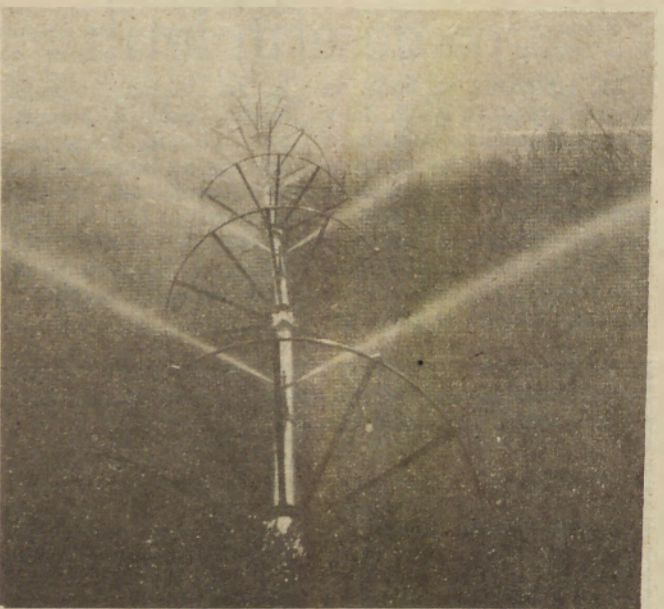
Al-cevi za namakanje z umetnim dežjem, opremljene s hitrospojnim kardanskimi spojkami so premera do 150 mm, s sferičnimi spojkami pa premera do 200 mm. Uporabne so za vse vrste irigacije, za izdelavo jamborov, zmajev itd. Cevi so izdelane iz trdo valjanega Al-traku in so vzdolžno varjene. Njihova trdota je 75 HB. So zelo lahke, kar omogoča hiter prenos. Odpornost proti mehanskim poškodbam in koroziji. Napolnjene z vodo ne izgubijo svoje oblike in so zelo elastične. Zaradi gladkih sten so hidravlični upori v cevovodu minimalni.

Al-cevi dopuščajo delovne tlake do 19 barov. S širokim izborom opreme tlačnega cevovoda je omogočeno prilagajanje na vsako konfigurativnost terena, praktično razporejanje cevnega omrežja in priključevanje na stabilne cevovode.

RAZPRŠILCI ZA UMETNI DEŽ

Na razpolago so razpršilci v obliki šob za namakanje površin v pokritih prostorih ter za namakanje majhnih površin, ki obenem delujejo kot okrasni razpršilci.

Ostali razpršilci iz proizvodnega programa so krožni. Glede na pritisk v cevovodu so lahko nizkotlačni (0,15 do 0,3 MPa), srednjetačni (0,2 do 0,4 MPa) in visokotlačni (0,4 do 0,7 MPa). Razporedi razpršilcev v sistemu namakanja so od 6 x 6 metrov do 48 x 54 metrov. Izbor je odvisen od več faktorjev, kot so: vpliv vetra, velikost kapljic, vrsta kulture, stabilni sistem, mobilni sistem, intenzivnost, namembnost ipd. V principu velja pravilo, da posebno pri stabilnih sistemih mora biti domet razpršilcev za 20 % večji od diagonalne razdalje dveh razpršilcev.

BOČNA KRILA

So namenjena za namakanje z umetnim dežjem, preskrbo kultur z gnojnicami, fertilizacijo z v vodi topljivimi umetnimi gnojili, namakanje visokih kultur od 0,7 do 1,3 metra.

Posebno so priporočljiva za namakanje paprike, sladkorne pese, lucerne in drugih kultur, ki za normalen razvoj v določenih trenutkih rasti potrebujejo več vode. Z bočnimi krili zmanjšamo delovno silo za desetkrat v odnosu na klasične sisteme,

prihranili čas potreben za prestavljanje zalivnih polj in odpravimo mukotrpno nošenje cevi. Krila so uporabna na vseh vrstah terena do 15 % vzpona. Širina kril je 200 do 400 metrov.

NAMAKANJE V POMURJU

V Pomurju bo ABC Pomurka ob sodelovanju z Agrostrojem Ljubljana namakala okrog 1200 ha površin. Namakalo bi se delno iz potoka Ledave in obstoječih gramoznic, ki jih je v Pomurju veliko.

V prvi fazi namakanja je v načrtu 250 ha površin KG Rakičan. Voda bo črpana iz gramoznice na Bakovski cesti, uporabljen pa bo sistem, ki je sedanjo ekonomsko situacijo najbolj primeren. Za črpanje vode se bodo uporabili prevozniki Diesel agregati. Cevovodi bodo površinski. S tem se bodo izločila potrebna gradbena dela ter potrebna soglasja k gradnji.

Namakalna naprava bo polavtomatska z bobnasto cevno tehniko. To je v bistvu plastična cev navita na bobno premera 3 metrov v dolžini 350 metrov, premera cevi premer 90 do 100 mm. Vlečenje se vrši s traktorjem, samo navijanje in namakanje pa popolnoma avtomatizirano. Takšni sistemi namakanja so primerni za družbeni sektor, saj ena namakalna naprava namakala cca 15 ha površine. Zasebni kmetovalci se le stežka odločajo

za takšne sisteme namakanja, saj so vlaganja v prenosne sisteme, ki zaradi pomanjkanja delovne sile pridejo v poštev, približno 10 starih milijonov na ha, za polavtomatsko namakanje pa še 25 starih milijonov na ha.

Vendar se je že nekaj naprednih kmetov odločilo za tak nakup. Obiskali smo Ivana Špilaka iz Tumišča.

Ivan Špilak – začetnik namakanja v Pomurju

Iz izkušenj, ki si jih je Ivan Špilak iz Tumišča pridobil že na delu v Avstriji, in na pobudo nekaterih strokovnjakov v Agrostroju, se je pred tremi leti odločil za nakup namakalne naprave, ki so jih takrat pri nas šele začeli proizvajati. Pravi, da se je za namakalni sistem odločil tudi zaradi težav s pridelkom zaradi suše, ki je v tem predelu Pomurja skoraj vsako leto. Dokaz temu je tudi uporaba namakalnega sistema, ki ga je uporabil lansko in predlansko leto. Naprave ni bilo treba uporabljati le letos, klub temu, da jo je že nekajkrat pripravil za obratovanje, na srečo pa ga je dež prehitel.

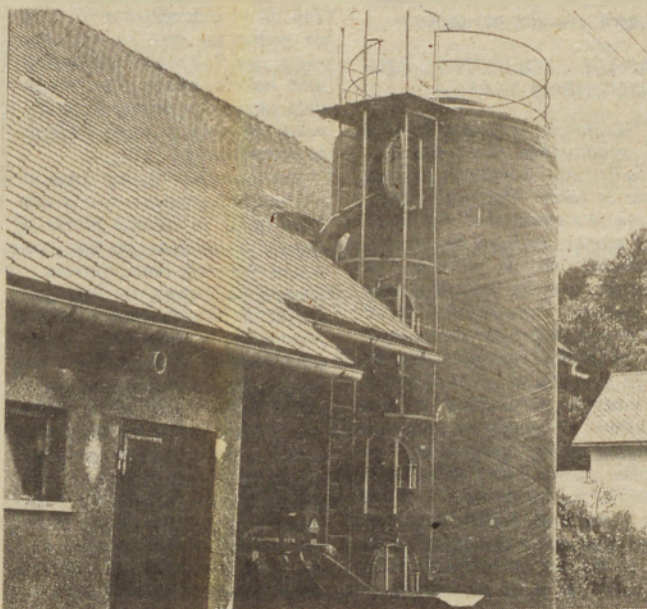
REZULTATI DVOLETNIH NAMAKANJ

„Kot vemo je v sušnih obdobjih ponovni veliki sonca in premalo vlage, kar se pozna na rastlinah, še posebej na travinju in koruzi. V vlažnih letih pa je obratno. Toda če se odločiš za namakanje se primernoje sušne letine. Kajti če ni sonca, kljub vlagi vegetacija ni tako bujna. Jaz sem se odločil za namakanje travinja. Z rednim gnojenjem in v največji meri z namakanjem mi je uspelo pospraviti štiri odkose letno, kar tistim, ki niso namakali, ni uspelo. Pospravili so namreč dva odkosa letno in ta sta bila bolj slaba, še posebej drugi. Tako mi je na štirih hektarjih travnikov uspelo zagotoviti suho in silažno kr-

mo za 190 pitancev. Poleg tega smo namakali tudi koruzo. Največ smo sistem uporabljali pred škropljenjem, saj je znano da škropliva proti plevelom ne učinkujejo drugače. Uporabljati pa se ga da tudi pozneje, saj do višine enega metra koruze sploh ne uničuje, ko pa je večja od metra, pa jo samo nagne. S samim sistemom sem izredno zadovoljen; mislim, da se mi je po dveh letih učinkovite uporabe sistem izplačal in da se mi je 80 starih milijonov, kolikor je takrat naprava, stala že povrnilo. Vodni vir, iz katerih dobivam vodo, so Ledava in Kamenščica. Kljub velikim koristim, ki mi jih je sistem namakanja dal, ga še zmeraj ne izkoriščam povsem, saj je pri nas problem razdrobljenosti zemljišč.“ pravi Ivan Špilak. J. V.

Oprema iz armiranega poliestra

Armirani poliestri se vedno bolj uveljavljajo v vseh industrijskih panogah in nadomeščajo uporabo klasičnih materialov. Stavljene so iz poliesterske smole, ki služi za vezivo, in ojačanja ar-

mature iz steklenih vlaken, ki dajejo trdnost in pojačajo mehansko odpornost.

Proizvodni program Agrostroja sestavljajo:

SILOSI SA – ZA SILIRANJE

Stolpni silosi spadajo med najboljše zato, ker omogočajo siliranje vseh vrst krme ob najmanjših izgubah. Izdelani so iz enega kosa. Popolnoma gladka notranja površina omogoča sesedanje silaže z lastno težo. Silosi so opremljeni s pokrovom na strehi in vrati za praznjenje, ki se hermetično zapirajo, odzračevalnim ventilom, ograjo na strehi silosa in ograjeno lestvijo za vzpon na silos. Silose polnimo s siloznico s puhalom. Silažo pa odvezamo ročno ali z glodalno (frezo) za zgornji odvez. Silosi so zmogljivosti od 35 do 100 kub. m. (premer 3000 mm in premer 3500 mm). Posamezne silose je možno konstruirati, z ustreznimi opremo, povezati v baterijo silosov.

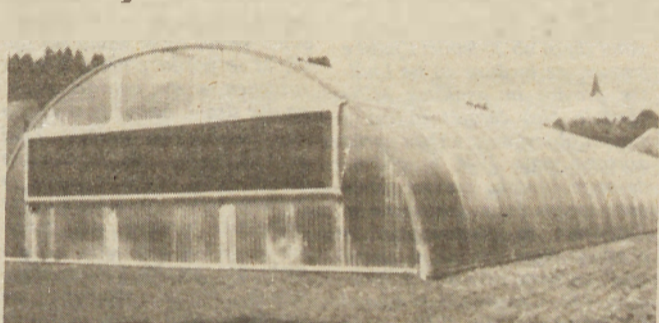
SILOSI SKA – PRIFARMSKI SILOSI

Silosne celice so sestavljene iz cilindričnega in koničnega dela in jih nosi jeklena nosilna konstrukcija. Silosi so namenjeni za skladiščenje vseh vrst materialov (vse vrste krmil za živino v obliki briketov ali moke, žitarice, vse vrste prehrabnih artiklov), katerih specifična teža sipkega materiala je max. 850 kg/kub. m. in do katere so silosi dimenzionirani. Silosi so predvideni za pnevmatsko polnjenje, praznimo pa jih ročno ali s polžnim transporterjem.

SILOSI SKA – M

Modificirani silosi SKA – M so po svoji konstrukciji podobni silosom SKA s tem, da so statično dimenzionirani na specifično težo materialov večjih nasipnih tež od 800 kg/kub. m.

Rastlinjaki

Celoletno gojitev povrtnin in cvetja omogočajo enoletni in večletni rastlinjaki Agrostrojeve proizvodnje. S svojo obliko in najsodobnejšo opremo dajejo neomejene možnosti uporabe novih tehnologij. Rastlinjaki so primerni za cvetličarstvo, vrtnarstvo, gobarstvo, perutninarstvo, ribogojstvo in rejo zajcev. Opremljeni so z ogrevanjem, hlajenjem, vlaženjem, prezračevanjem, namakanjem s feritizacijo in zaščito, hidroponijo, napravami za gojenje visokih kultur in avtomatiko.

KARAKTERISTIKE RASTLINJAKA:

Je lahke enostavne konstrukcije, zato ima ugodno ceno. Kratkotrajna montaža. Cevna konstrukcija omogoča maksimalno prehodnost sončne energije (svetlobe-toplote). Prekrivni material je trda poliesterska valovitka, ki propušta v rastlinjak 87 % razpršene svetlobe. Kultura je popolnoma zavarovana pred neurji in točo. Hladilni sistem pa zagotavlja pri visokih temperaturah konstantno vzdrževanje temperature in primerno vlažnost. Na osnovi raziskave tržišča je ustanovljen programski konzorcij INGPLAST, ki s svojo ponudbo (rastlinjak, tehnologija, agrotehniški inženiring, šolanje kadrov, vodenje proizvodnje od 1 do 2 let), zagotavlja kakovost proizvodnje od projekta do produkta. S takim sodelovanjem INGPLASTA, AGROSTROJA in RADEN-SKE bo nastal v MORAVSKIH TOPLICAH ob izkoriščanju termalne vode sodoben rastlinjak, ki bo zagotavljal celoletno oskrbo s povrtninami, gobami in cvetjem.

Ponudba tehnološkega inženiringa proizvodnje

- izdelava elaborata ekonomske upravičenosti proizvodnje s prikazom stroškov in dohodka,
- tehnološki elaborat z vsemi detajli proizvodnje,
- vodenje investiranja do realizacije proizvodnje,
- pomoč pri nabavi opreme in materiala (seme, sadike, zašč. sredstva . . .),
- strokovna izobrazba potrebnega kadra,
- spoznavanje kadra z enako proizvodnjo doma in v tujini,
- planiranje proizvodnje,
- pomoč pri prodaji
- jamstvo proizvodnje.

VSI OPISANI PROIZVODI SO BILI RAZSTAVLJENI NA MINULEM 22. KMETIJSKO-ZIVILSKEM SEJMU V G. RADGONI, OGLEDATE PA SI JIH LAHKO TUDI NA JESENSKEM ZAGREBSKEM VELESEJMU OD 9. SEPTEMBRA NAPREJ!

INFORMACIJE:

AGROSTROJ LJUBLJANA
 AGROSTROJ LJUBLJANA
 61117 LJUBLJANA
 Draga 41
 Telefon: (061) 555-366, 557-052
 Telex: 31271 yu argos

Bo letos zelja preveč?

Usmeritev v živinorejsko proizvodnjo ter v proizvodnjo pšenice in sladkorne pese je zapisana med prednostnimi v razvojnih dokumentih pomurskega kmetijstva. Ker pa sedanja posestna struktura ne dovoljuje zlasti manjšim kmetijam specializacije v tovrstno

zadruga Panonka v zadnjih letih najbolj upada zanimanje za pridelovanje kumaric, saj je proizvodnja le-teh padla z začetnih 500 zdaj le na 50 ton, pa je v zadnjem času vse več zanimanja za pridelovanje zelja. Tako naj bi pri 54 kooperantih letos že pri-

Hrvaške, vsako leto prodajo v Pomurju precejšnje količine zemlje, prav te pa bi lahko nadomestili s pri nas pridelanim zeljem. Zato so se v Kmetijski zadrugi Panonka dogovorili, da bodo letos v skladiščih temeljnih združnih organizacij zbirali naročila za zelje, tu pa

Velik dohodek na majhnih površinah

Ne moremo reči, da je akumulacijsko jezero v Kraših le odvezlo zemljo bližnjim kmetom in jim naredilo več škode kot koristi. Vsa je za tiste, ki so upoštevali nasvete pospeševalcev, to ne velja. Res je, da kmetije niso dobili v zameno dobre zemlje, toda včasih je dober nasvet več vreden kot tisoč drugih stvari.

Ze vrsto let lahko opažamo, da se na suhih in ikovnatih hribovih pojavlja vedno več nasadov sadnega drevja in parcel s površinami. Tako smo prešli od besed k dejanjem, saj smo namreč vedno le tarnali zaradi slabega pridelka poljščin na Goričkem in govorili, da bi bilo pametneje urediti na primernih legah nasade.

Tudi Jožefa in Štefan Šipoš iz Krašča sta poslušala pospeševalca KZ Panonka. Veliko njune zemlje je bilo raztreseno po hribovih, bila je nerodovitna in tudi neobdelana. Potem, ko jim je jezerska voda zalila dva lepa travnika, je bilo premalo krme za več kot deset glav živine. S pomočjo TZO Cankova in kreditov so najprej uredili nasad 80 arov jablan in na 30 arih nasad sadik orehov in marelic. V bližini hiše imajo Šipoševi že peto leto na 25 arih "divjake", podlago za jablane. Zaradi mreže nad nasadom morajo vse delo opravljati ročno, končno delo — izkopavanje sadik, pa celo na kolenih. Lansko leto so zaslužili okrog dvajset starih milijonov, saj oni

pri tem pridelovanju prispevajo le zemljo in delo. Jožefa je glede "divjakov" že pripomnila, da zadnje leto ne grede tako v prodajo kot prej in to se tudi takoj opazi pri izboru ob odkupu. Letos je namreč izbor strožji, sadike ne smejo biti ne prevelike in ne premajhne.

Glavni vzrok, da smo obiskali družino Šipoševih iz Krašča, je bilo 12 tisoč sadik zelja. Že lani so jih imeli toliko in čeprav so imeli v jeseni težave s prodajo, so jih tudi letos zasadili med nasadom marelic in orehov. Sani vedo, da če ne bi bilo zgodnjega mraza, ne bi imeli težav s prodajo. Nekaj zelja je tudi razpokalo, vendar je Panonka na koncu večino od skupnih 30 ton zelja odkupila.

Zelje zahteva veliko dela in nege, več kot nasadi sadnega

drevja, vendar se po mnenju Jožefe Šipoš tudi bolj izplača. Najprej je treba spomniti mlado zelje okopati, škropiti proti plesni in nazadnje proti požrešnim gosenicam, ki lahko uničijo po cele njive zelja, če jih ne zatrejo pravočasno. Zeljne sadike jim preskrbi TZO Cankova, ravno tako stroje, s katerimi zelje sadijo. Upajo samo, da letos ne bo težav z odkupom oziroma z vremenom in bo tako zelje pravočasno odpotovalo do potrošnikov.

Jožefa Šipoš, ki je bila naša sogovornica, je na koncu še dejala: "V časopisu sem brala, da je premalo jabolk in drugega sadja, da je preveč neizkoriščene zemlje, vendar pa včasih vseeno izgleda, kot da je vsega preveč."

Bernarda Peček

Jožefa Šipoš in njen mož Franc iz Krašča sta zadovoljna z letošnjim zeljem, ki ga imata v nasadu marelic in orehov.

proizvodnjo, ki bi morala vse bolj temeljiti na lomachi trnini osnovi, so v zadnjem času začeli iskati nekatere dopolnilne programe. Tako na manjših kmetijah uajajo delovno intenzivne kulture, ki na manjših površinah dajejo dokaj dober dohodek. To so predvsem vrtnine, ki si vedno bolj utirajo pot na vse več pomurskih kmetij. S pridelovanjem kumaric in hrena imajo nekateri kmetje že dolgoletne izkušnje, saj sta ti dve kulturi med prvimi dobili mesto na naših njivah, v zadnjih dveh, treh, letih se vse bolj uveljavlja tudi proizvodnja zelja, korenčka in česna, v Kmetijski zadrugi Panonka pa so pri štirih kooperantih letos prvič začeli tudis poskusno proizvodnjo rdeče pese.

Ce pri kooperantih Kmetijske

delali okrog 750 ton zelja, pretežni del teh količin pa je zasajenih na območju temeljnih združnih organizacij Cankova in Murska Sobota ter v manjših meri še v temeljni združni organizaciji Martjanci. Čeprav gre v bistvu za naročeno proizvodnjo, največji odjemalci pa so JLA, Emona in Povrtina, bi ob nekoliko večjem pridelku lahko bila ponudba vočja, zato se je potrebno že zdaj ustrezno organizirati, da s prodajo pridelka ne bo težav. V lanskem letu je pridelovalec sicer prenenil zgodnji mraz v začetku novembra, zato je nekaj pridelka propadlo, upati pa je, da se letos podobne težave ne bodo ponovile. Ne bi pa se smele tudi pojaviti težave s prodajo, saj pridelovalci z drugih območij, zlasti iz sosednje

ga bodo gospodinjne potem lahko tudi dvignile.

Poleg zelja pa med vrtninami zavzema pomembno mesto tudi korenje. V Panonki so že lani začeli s pridelovanjem korenčka za Fructal iz Ajdovščine, kamor so ga prodali 120 ton, letos pa naj bi na 16 hektarjih kooperanti te zadruge pridelali že okrog 550 ton korenčka. Tudi ves letošnji pridelok bodo prodali Fructalu, sčasoma pa naj bi Panonki pridelovalci pokrivali celotne potrebe te tovarne, ki znašajo letno od 700 do 800 ton. Več kmetov pa naj bi se v prihodnje odločilo tudi za pridelovanje česna, s katerim je letos 12 pridelovalcev imelo zasajenih 1,5 hektarja površin.

L. Kovač

VSE VEČ SLOVENCEV ŽELI MED KMETE

Razmetavanje z zemljo

Podatek, da letno izgubimo v Sloveniji zaradi spremembne namembnosti zemljišč in pozidave 33 tisoč hektarjev rodovitne zemlje, kaže, da se v mnogih občinah kljub interventnemu zakonu o zaščiti kmetijskih zemljišč odnos do tega pomembnega področja ni povsem spremenil. Formalno je sicer več reda, v praksi pa posameznih občin še vedno delajo po svoje. Ponekod so se že lotili izdelav agrokart, osnov za gospodarno ravnanje s kmetijskimi površinami, drugod o njih niso pričeli niti razpravljati.

Vse več Slovencev bi želelo biti kmetov. V desetih letih je bilo takšnih vlog 23 tisoč, čeprav ni podatkov, kolikim iz njih pridobiti status. Gotovo pa vseh pri tem ni vodila ljubezen do dela na zemlji, ampak tudi špekulantski in drugi interesi. Pri tem tudi med slovenskimi občinami še niso uspeli poenotiti kriterijev. Ta pa bi morali biti le eden. In sicer osebni dohodek iz tržnje zemlje, ki naj bo enak povprečnemu zaslužku delavcev v združenem delu.

V. Paveo

Kunčjereja se uveljavlja

Trditve, da je kunčjereja muha enodnevna, ni težko ovreči. To potrjujejo dosežki slovenskih kunčjerejev v kratkem času. Čeprav smo pri nas pričeliv intenzivno rejo šele pred dobrim poldrugim letom, uspehi niso za zavreči. Po ocenah kmetijske zadruge iz Laškega — ki je na tem področju in v Sloveniji zaorala ledino — smo se že 60-odstotno približali cilju — 40 kuncev letno po kletki.

Tej mladi vzrejni panogi v naši republici zaenkrat težko sledi zdravstveno varstvo, tako kurativa kot preventiva. Po eni strani je to ob velikem razcvetu kunčjereje razumljivo, po drugi strani pa nekoliko tudi posledica premarajnega posluha v nekaterih veterinarskih postajah in zavodih.

VP

Pomen vinske trte in grozdja

Vinska trta je rastlina, ki lahko raste na območjih, kjer ne bi bile rentabilne ali sploh ne bi uspevale druge kulture. Z vinogradi pravilno izkoriščena absolutno vinogradniška tla dajejo v naših razmerah največji gospodarski učinek, ki je sploh mogoč v kmetijstvu.

Vinska trta se goji zaradi grozdja, ki se v manjši meri uporablja sveže, večji del pa za surovino pri proizvodnji vina, grozdnega soka, rozin in drugih prehranskih proizvodov. Iz troplin in droži se lahko proizvaža tropinovec ali čisti alkohol, ki se uporablja v kemični industriji in medicini. Tropine se lahko po proizvodnji tropinoveca uporabijo kot živalska krma, ali za proizvodnjo organskih gnojil s kompostiranjem. Iz grozdnih pečk lahko dobimo olje, ki ga je v pečkih 10—20 %.

Grozdje ima veliko hranljivo in zdravstveno vrednost. V enem kg grozdja je 700—1200 kalorij, odvisno od količine sladkorja v grozdju. Računa se, da lahko 1 kg grozdja povprečne vrednosti sladkorja da človeškemu organizmu 30 % dnevno potrebnih kalorij. Tako 1 kg grozdja po kalorični vrednosti odgovarja 1190 g krompirja ali 1105 g mleka ali 387 g mesa ali 227 g kruha itd. Grozdje vsebuje veliko število važnih sestavin: sladkorje, organske kisline, minerale (K, Na, Ca, Mg, P, S, Fe, Cu, Mn, Zn, Al, Cl, B, J itd.), vitamine (A, B, C, E, P), aromatične snovi, taninske snovi itd.

Sestavine grozdja so v najbolj ugodnih bioloških oblikah za človeški organizem. Najvažnejša sestavina grozdja je sladkor

(fruktoza, glukoza), katerega človeški organizem lahko osvaja. Kisline dajejo v pravem razmerju s sladkorjem prijeten in osvežilen okus, a njihove soli imajo v organizmu važno fiziološko vlogo.

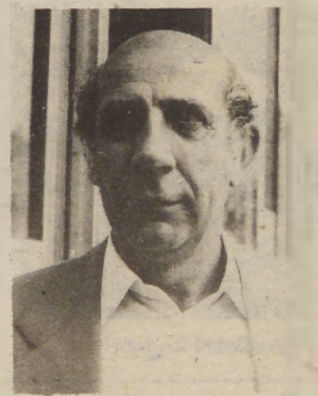
Zaradi ugodnega delovanja grozdja na človeški organizem, se v svetu njegova poraba v svežem stanju povečuje. Največji porabniki jedilnega grozdja so arabske dežele (Sirija, Jordanija in druge) kjer pride 40 kg svežega grozdja na prebivalca letno. V Bolgariji, Grčiji, na Cipru, v Turčiji je poraba 20—30 kg, v Izraelu 10—15 kg, v Jugoslaviji, Romuniji, na Madžarskem, v Zvezni republici Nemčiji, Italiji, Franciji, Španiji in na Portugalskem pa pride 5—10 kg svežega grozdja letno na prebivalca.

Večji del grozdja pa se predela v vino. Vino je proizvod alkoholnega vrenja mošta iz svežega grozdja žlahtne vinske trte. Vino je plemenit dar narave in najplemenitejša ter kulturna pijača — za ZMERNEGA ČLOVEKA. Že od davnine je vino stalni spremljevalec ljudi v sreči in nesreči. Vrednost vina ni v slaju in alkoholu, ampak v ubranosti, harmoniji, v plemeniti cvetici in najčistejši naravnosti.

Deset svetovno največjih vinogradniško-vinarskih dežel: Italija, Francija, Španija, Argentina, ZDA, Portugalska, Sovjetska zveza, Jugoslavija, Romunija, Zvezna republika Nemčija, itd. Poraba vina na prebivalca pa je bila v letu 1980 naslednja: Francija 95, Italija 94, Argentina 76, Portugalska 68, Španija 64, Luxemburg 49, Jugo-

priznavajo vsi tisti, ki nočejo piti vedno enakega vina — ampak uživati v njegovih odtenkih iz leta v leto.

Trg oceno tovarništva Plavca potrjuje. Vseh dva milijona litrov je že skoraj prodanih, od tega na tuje desetino, vse togi priznane radgonske zlate penine

Franček Plavec: „Ob dobrih naravnih razmerah je v aspehu pripomoglo strokovno delo.“

pa gre v izvoz že več kot desetino proizvodnje po stari klasični šampanjski metodi. Pri lanskem izjemnem letniku pa kakovosti niso sledile cene. In kaj pričakujejo vinogradniki Radgonskih goric od letošnje letine?

„Naravne razmere so bile drugačne. Zaradi hladnejšega vremena že v začetku spomladi sorte zamujale pri rasti, da ne govorim o času oplodnje, ki jo je močno zavrla deževno in hladno vreme. Grozdnje jagode so redke, pri nekaterih sortah (šipon, renski rizling, laški rizling) se opaža osip. To bo vplivalo na manjši pridelok, manj sladkorja pa na kakovost. Pričakujemo povprečno letino, in če se ne bo izboljšalo vreme, tudi količinsko. Če pa bo septembra in oktobra sonca dovolj bi lahko iztržili boljši srednji pridelok.“

V. Paveo

slavlja 48, Svica 47, Grčija 45, Avstrija 36 in Madžarska 35 litrov.

POVRŠINE POD VINSKO TRTO V SLOVENIJI

Leta 1983 je bilo v Sloveniji 20.000 ha vinogradov. Največ vinogradov je v podravskem vinorodnem raju (sem spada tudi okoliš prekmurske gorice), sledita posavski in primorski vinorodni rajon.

V vinorodnem okolišu prekmurske gorice je bilo leta 1983 1148 ha vinogradov, od tega 770 zasajenih z žlahtno vinsko trto in 378 ha pod samorodno trto (šmarnica, jurka, izabela in druge). Prekmurske gorice se delijo v dva podokoliša, in sicer podokoliš Lendavske gorice in podokoliš Goričko. V Lendavskih goricah je bilo leta 1983 642 ha vinogradov od tega 523 ha (83,8 %) žlahtne trte in 101 ha (16,2 %) samorodnic. Na Goričkem je bilo istega leta 524 ha vinogradov, 247 ha (47,1 %) žlahtne vinske trte in 277 ha (52,9 %) samorodne trte.

Naj na koncu še omenim, da je nadaljnje širjenje samorodnic zakonsko prepovedano že od 4. maja 1982.

E. Novak, dipl. inž. agr.

V Vidoncih črvi proizvajajo humos in mesno moko

Iz tone gnoja letno 500 kilogramov humusa, iz šestih kilogramov črvov kilogram mesne moke s 67 odstotki proteina. Črvi proizvajajo iz vseh vrst hlevskega gnoja humus, ki po kakovosti prekaša vsa umetna gnojila. Že sto tisoč črvov prinese letno 23.690 dinarjev zaslužka.

Nerentabilna proizvodnja črvov je v zadnjih letih postala v svetu visoko donosna. Že iz 1000 kilogramov hlevskega gnoja je moč ob preverjen in dobro vpljani predelavi gnoja v humus s pomočjo črvov in pri predelavi črvov samih v mesno moko letno prislužiti 23.690 milijonov čistega dohodka.

Ob predpostavki, da imajo velike kmetijske organizacije najmanj 1000 legel — v enem leglu je 100.000 črvov, lahko dobimo v enem letu ob dobri in pravilni prehrani, optimalnih zunanjih temperaturah in vlagi gnoja med 70 in 80 odstotki ter ob ustreznem drobljenju gnoja oziroma hrane za črve 18 tisoč legel. Osemnajstkratno povečanje matične skupine jamči odlična vrsta rdečih kalifornijskih črvov vrste rubellus. Črvi iz hlevskega gnoja vseh domačih živali proizvajajo humus, ki po kakovosti daleč prekaša umetna mineralna gnojila. Iz 1000 kilogramov gnoja, koliko ga letno potroši eno leglo, črvi proizvedejo najmanj 500 kilogramov

organskega humusa. V Italiji, ZDA in na Japonskem, kjer je proizvodnja črvov vrhunsko razvita, s črvi predelujejo vse vrste fermentiranih hlevskih gnojov in drugih fermentiranih organskih odpadkov v organski humus — črvičnjak. Iz črvov pa delajo tudi prvovrstna mesna moka, ki vsebuje 67 odstotkov proteinov, ki je po kakovosti še najbližja ribji moki. Slednje je še kako pomembno za rejce živine, ki ribjo in mesno moko uvažajo za devize. S predelavo ene stelje oziroma osnovne skupine črvov je letno moč pridobiti 100 kilogramov mesne moke s postopkom mehaniziranega industrijskega sušenja in mletja posušenih črvov. Kot zanimivost velja omeniti, da meso črvov po kakovostno ustreza telečjemu mesu.

Spremljanje 16 let starih črvov je pokazalo, da so še zmeraj v odlični proizvodni kondiciji. Amortizacijska doba se kljub temu računa na 16 let.

Ob ustreznih mehanizaciji lahko en delavec opravi vse potrebno z 2000 do 2500 legli.

Organsko gnojilo — črvičnjak v tujini pakirajo v mikro-perforirane plastične vreče s 35 do 40 kilogramov humusa. Ob standardni proizvodnji 10.000 legel je možno pridobiti letno 1000 ton odlične mesne moke, kar za primer v sosednji Italiji pomeni zaslužek 1,7 milijarde lir. Z isto

količino legel pa je možno proizvesti tudi 5000 ton organskega humusa, kar pomeni nadaljšnih 1,75 milijarde lir zaslužka. Standardna proizvodnja 10.000 legel črvov letno torej da v sosednji Italiji, kjer je ta proizvodnja utečena, dobiček 3,450 milijarde lir. Ob odbitku stroškov v višini 600 milijonov lir, kolikor znašajo stroški za nakup 10.000 legel elektrike, goriva, zavarovanja proizvodnje in drugih stroškov, beležijo tovrstno proizvodnjo v sosednji Italiji čisti dohodek 2,850 milijarde lir. Slednje pomeni, da je koeficient rentabilnosti 5,75, oziroma neto dobiček 575 odstotkov.

Kot največjo zanimivost naj na koncu prispevka zapišemo, da se je s tovrstno proizvodnjo začel kot eden prvih v Jugoslaviji — doslej se z njo bojuje ukvarja se proizvajalec iz Slovenije in eden iz Srbije — ukvarjati v rejo praišev usmerjen kooperant ABC POMURKA, Aleksander Grah iz Vidonca. V kratkem času pa bo prišlo tudi do razgovorov o možnostih uvajanja tovrstne proizvodnje v večjem obsegu med predstavniki ABC POMURKA in italijansko tvrdko, ki je s Pomurko pripravljena podpisati dogovor o dolgoročnem poslovnotehnološko-tehničnem sodelovanju pri proizvodnji humusa in mesne moke s pomočjo črvov.

Boris Hegeduš

Turnišče: cene pujskov

Minuli četrtek (30. avgusta) so rejci pripeljali na sejem pujskov v Turnišče: 144 pujskov, starih od 7 do 12 tednov. Cena za par se je gibala med 6.000 in 8.000 dinarji, prodali pa so okrog 80 pujskov. Nekaj večjih pujskov so rejci prodali tudi za 10.000 dinarjev par.

Ljubecna Celje

hlevit

hak za hleve

(063) 33-421, 31-866

Ti nadležni komarji . . .

V POZNA LETA

Splošno mišljenje je bilo, da stari ljudje nimajo več nobenega zanimanja za spolnost in da z leti ta življenjski nagon povsem usahne. Toda študija, ki so jo napravili ameriški strokovnjaki in predstavlja najbolj obsežno delo te vrste na svetu doslej, kaže, da ni tako.

V raziskavo so zajeli 4.264 ljudi, starih od 50 do 93 let. Ko so analizirali odgovore, so prišli do več presenetljivih odkritij, povsem pa ugotovitev, da je spolnost lahko živahna in živa pozno v starost ter da potreba po nežnosti in ljubezni, kar vse naj bi se kazalo tudi v spolnosti, z leti ne mine. Stari ljudje so dandanes spolno aktivni, spolnost jih zanima in tudi cenijo jo bolj, kot so jo morda prej. Skratka, spolna revolucija je segla tudi med ostarele.

Še nekaj števil iz te študije. Polovica žensk in dve tretjini moških se še po 70 letu zanima za spolnost. Več kot tri četrtine poročenih parov, starih od 60 do 69 let, ima še redne spolne odnose, kaj dosti pa ne zaostajajo tudi neporočeni, saj je občasno spolno aktivnih trideset moških v sedemdesetih letih in polovica žensk istih let.

TUDI TAKO

- Mogoče ne boš verjel, vendar ti lahko dokažem, da sem kot učitelj med počitnicami zaslužil več kot med šolskim letom. Tedensko, namreč.
- Si kaj pisal?
- Ne, gobe sem nabiral.

VSAJ MAJHNA TOLAŽBA

- Rekli ste mi prasec in to pred celo družbo. Jaz bi se na vašem mestu opravičil.
- Ne pričakujte opravičila. Lahko ste ponosni. A sploh veste koliko dandanašnji stana kvalitetna svinjna?

IZREDNI ŠTUDIJI IN . . .

- Mami, s kakšnim uspehom si opravila izpit na višji?
- S sedmico.
- Jaj, jaz pa komaj z dvojko . . .

Podobno kot pse, bi lahko naučili paziti na ovce tudi — gosi.

Glede na velikost, poje miš desetkrat več kot slon.

Arabske številke so latinske v Evropi popolnoma izpodrinile šele v začetku prejšnjega stoletja. Vsekakor je bolj enostavno napisati z arabskimi številkami, na primer: 1984, kot pa — MCMLXXXIV.

Ugotovljeno je, da imajo črne ovce bolj razvit voh kot bele.

Neka ameriška tovarna je začela izdelovati čevlje, ki imajo vgrajene klimatske naprave.

MALARIJA SPET OGROŽA ČLOVEŠTVO

Med infekcijskimi boleznimi, ki pestijo človeški rod, ostaja prej ko slej malarija najbolj razširjena bolezen in v samem vrhu te črne lestvice. Po podatkih svetovne zdravstvene organizacije ta bolezen ogroža skoraj polovico človeštva. V deželah Azije, Afrike in Južne Amerike oboli vsako leto za malarijo okoli 250 milijonov ljudi, koliko je smrtnih žrtev, pa se ve le, da gre tudi to število v milijone. Samo v Afriki je lani za posledicami malarije umrlo preko milijon ljudi.

Pred dvajsetimi leti je že kazalo, da bodo s skupnimi naporimi medicincev strokovnjakov za uničevanje insektov bolezen izkoreninili. Iz evropskih dežel so jo izbrisali, izginila je v Sri Lanki, dobro pa je kazalo tudi v Indiji in v Afriki. Govorilo se je že o podobnem uspehu, kot ga je človeštvo doseglo, ko je izkoreninilo črne koze. Toda optimizem je bil preuranjen, malarija se je ponovno razplamtela v še nevarnejšem obsegu kot prej.

V samo štirih letih je malarija osvojila izgubljena kraljestva. V Sri Lanki so od prejšnjih 18 bolnikov imeli čez nekaj let že milijon obolelih za malarijo, ki je začela tudi s smrtno žetvijo.

Nekateri strokovnjaki so že pred leti opozarjali, da zgolj klorokinin in kemična uničevala insektov ne bodo zadostovala, da se morajo medicinski strokovnjaki lotiti raziskave, da bi pridobili cepivo. To se je mnogim zdelo nepotrebno, za strokovnjake pa je bila naloga presneto trda, saj je povzročitelj bolezni izjemno zapleten primer zaradi svojih preobrazb v življenjskem ciklu.

Pred slabim mesecem so prišle spodbudne vesti. Trem skupinam znanstvenikov je uspelo, kot so sporočili javnosti, naredili prvi in najpomembnejši korak k pridobivanju cepiva proti malariji. Sintetizirali so snov, ki sproži tvorbo protiteles v organizmu, ki tako lahko uniči povzročitelja malarije že v prvem stadiju njegovega razvoja, ko prispe s komarjevimi pikami.

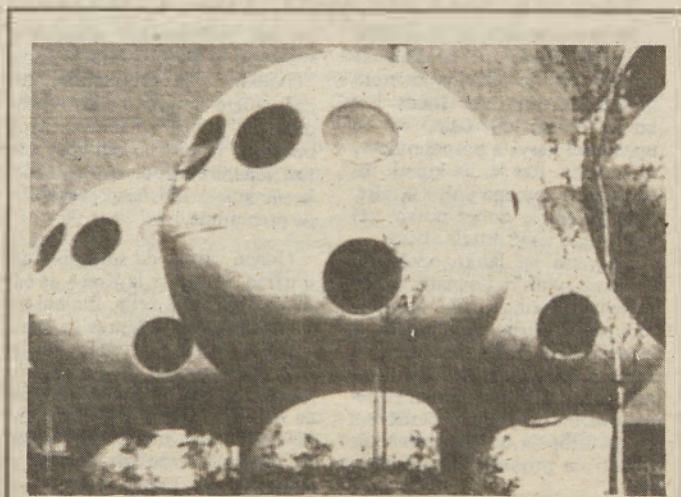
Eno leto bodo trajali poskusi na živalih, potem pa bodo na vrsti ljudje, če bo vse potekalo po načrtih in predvidevanjih.

Temna vladavina bolezni je ponovno ogrožena v večni bitki človeštva z nadlogami.

Sredi šestdesetih let so strokovnjaki s strahom začeli ugotavljati, da najnevarnejši povzročitelj malarije Plasmodium falciparum (eden od štirih, ki to zlo sprožijo pri človeku) začel kazati znamenja odpornosti do najmočnejših zdravil. Kmalu zatem so odkrili podobno odpornost tudi pri povzročiteljih malarije na vseh treh kontinentih, kjer bolezen divja. Le nekaj let kasneje je svetovni štab za borbo proti

malariji presenetila še ena vest: v okolici Sredozemlja so odkrili da je začel kazati znamenja odpornosti do insekticidov tudi prenašalec klic — komar ano-

feles. Tako se je človeštvo znašlo z otopenim orožjem v rokah, začela so odpovedovati zdravila in insekticidi, najboljša in najbolj učinkovita orožja dotlej.

Takole si je zamislil „hiše bodočnosti“ nizozemski oblikovalec Dries Kreicamp. V vsaki krogli so trije prostori: spalnica, kuhinja, dnevni prostor in sanitarije

TELEFON ZA POZABLJIVCE

Kdor rad telefonira — za marsikoga je to vsakdanja potreba — ima najbrž zapisanih cel kup števil sorodnikov, znancev, prijateljev, servisov in drugih storitvenih obratov pa kdo ve česa še. Seveda se ni lahko znati v množici telefonskih števil in le tisti z najbolj-šim spominom lahko prebijejo brez listanja po imeniku ali priročnejšem manjšem seznamu. Po zaslugi francoskih proizvajalcev telefonov bo tudi to odpadlo.

Pariška tvrdka General Electronique Europeen je izdelala telefon, ki mu je dala ime Alpha X, z njim pa je mogoče

priiti v telefonski stik s katerim koli od 225 izbranih naročnikov, ki jih lastnik novega telefona vnese v elektronsko spominsko enoto. Potem preprosto natipka ime človeka, s katerim želi govoriti, računalnik pa pokliče ustrezno številko.

Telefon je mogoče priključiti na običajne priključke, medtem ko vgrajeni računalnik s spominom dela na priključen električni tok, za varnost pomnilnika pa ima še baterijo, kadar ni gospodinjanskega toka.

Cena okoli 550 dolarjev, kar znese v našem denarju približno 85.250 din.

ZANIMIVOST IZ PORABJA

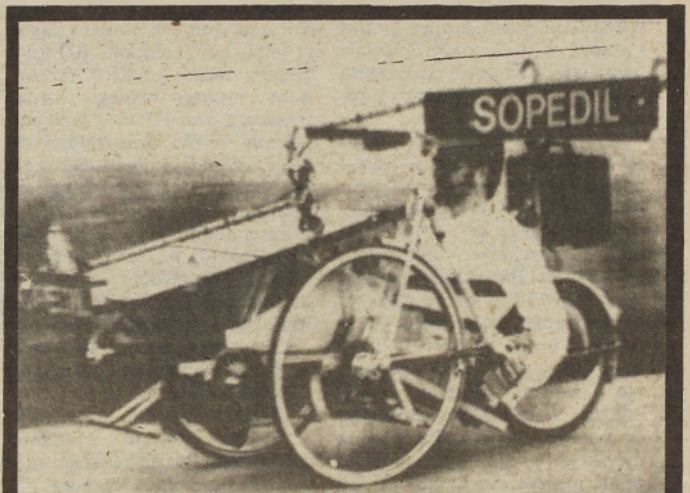
Madžarski geometri so izmerili, da je najbolj zapadna točka Madžarske na gozdni jasi pri Sakalovcih. Na tem mestu bodo postavili obeležje, okolico obeležja pa uredili za izletniško točko.

Vesela loterija

Neki Barney Curley iz Irske je nameraval prodati vilo, vredno 15 milijonov dinarjev, kupcev pa ni in ni bilo. Zato se je odločil, da bo naredil nekakšno loterijo in kot glavni dobiček bo njegova vila. Natisniti je dal 900 srečk in jih prodal po 25 tisoč dinarjev za kos. Srečke so kaj hitro zmanjkale in njihovi lastniki so nestrpno pričakovali dan žrebanja. Domiselni Curley je med-

tem preštel denar in ugotovil, da bo dobil za hišo kar 7,5 milijona dinarjev več kot jo je sicer cenil.

Prišlo je do žrebanja in hišo je dobil neki novinar iz Dublina. Drugače pa se je obnašala direkcija irske loterije. Tožila je Curleyja in sodišče je domiselnemu organizatorju loterije prisodilo tri mesece zapora. Če samo to, se je vendarle splašalo.

Klaus Geisert (ZRN) se je dve leti ukvarjal s svojim „supedilom“ — vozilom, ki ga poganja sončna energija. Ob prvi vožnji je pozabil na tistih 10 tisoč mark, ki jih je porabil za novo vozilo. Pravi, da je slo. Dve uri neprekinjene vožnje zmore njegov „supedil“ in v eni uri pot, dolgo 20 kilometrov.

DA SE RAZUMETI

- Tovariš, vozniško, prosim.
- Rade volje, vendar ga nimam.
- Kdaj so vam ga pa vzeli?
- Niso mi ga vzeli. Dali mi ga še niso . . .

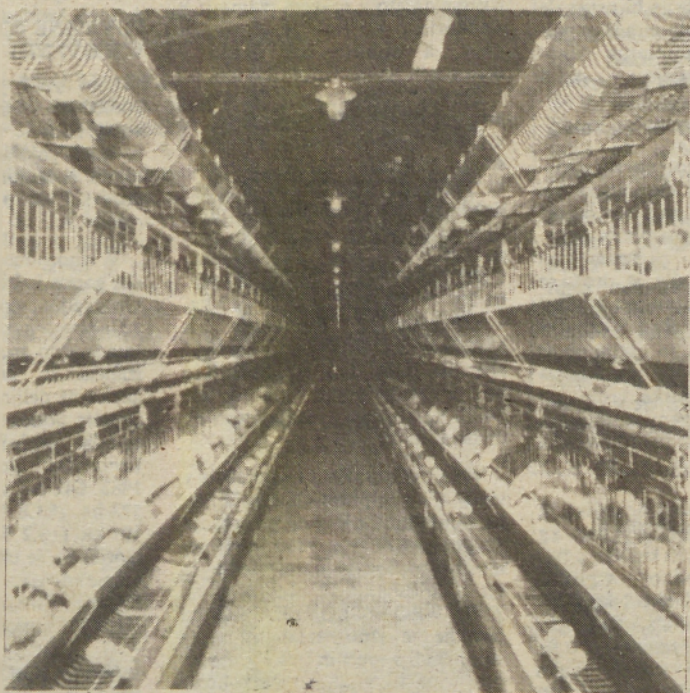
ALERGIJA

- Zakaj ga tako brezovno gledate?
- Koga?
- Mojega psa.
- Občudujem ga, ker tako dolgo vzdrži pri takem lastniku.

JUGODENT-VOS

TOZD VOS
ŽABALJ, Čuruški put 3, telefon: (021) 83-280, 83-246, telex 14-439

Razvijajoč program proizvodnje opreme za živinorejo je JUGODENT poslal na tržišče večje število proizvodov, razporejenih po tehnoloških celotah tako, da omogočajo alternativne rešitve kompletiranja farm, možnost kombiniranja in prilagajanja različnim rešitvam objektov.

Proizvodni program:

SKLOPI REŠETK za kure nesnice v različicah, ki se medsebojno razlikujejo po načinu hranjenja in odgnojevanja. Osnovni tipi so sklopi namenjeni mini farmam ter kaskadni sklopi. Vsak tip s'lopov kletk se proizvaja tudi kot sklop za vzrejo.

SISTEMI ZA ODGNOJEVANJE omogočajo transport gnoja od sklopov kletk do prevoznega sredstva. Najbolj je v uporabi prečno in čelno odgnojevanje.

TRANSPORTERJI JAJC se nahajajo na sklopu kletk in so namenjeni transportu jajc do sortirnice.

TRANSPORTERJI HRANE za uporabo v talnem sistemu z restriktivnim prehranjevanjem in transporterji hrane do hranilnikov na sklopih kletk.

AKSIJALNI VENTILATORJI primerni za vgradnjo na živinorejskih farmah in industrijskih pogonih. Regulacija se vrši v odvisnosti od temperature. V proizvodnem programu se nahajajo še ventilatorji primerni za vgradnjo v lokalih, kopalnicah, dvigalnih ter namizni ventilatorji.

INDIVIDUALNE KLETKE za hišna gospodarstva:

— za kure nesnice, zmogljivosti 20, 40, 60 in 120 nesnic,

— za brojlerje, zmogljivosti 66 in 132 brojlerjev

VENTILACIJSKI ELEMENTI za vhod in izhod zraka, strešni kanali, usmerjevalci zraka, žaluzije, žičniki pred svetlobo . . .

Vse željene informacije dobite, če pišete ali telefonirate na gornji naslov.

KRONOLOŠKO KAZALO

pravnih predpisov v Uradnih objavah

**skupščin občin: Gornja Radgona,
Lendava, Ljutomer
in Murska Sobota za leto 1983**

SKUPŠČINA OBČINE GORNJA RADGONA

Zap. št. 1 Naziv pravnega akta 2 Št. UO 3

— ODLOKI

5. Odlok o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini Gornja Radgona	1
6. Odlok o spremembi odloka o posebnem občinskem davku iz osebnega dohodka delavcev za zagotavljanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane na območju občine Gornja Radgona	1
24. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini Gornja Radgona	3
41. Odlok o povprečni gradbeni ceni in povprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno stavbno zemljišče v občini G. Radgona	6
52. Odlok o oplojevanju živali na območju občine G. Radgona	7
69. Odlok o davkih občanov občine Gornja Radgona	9
74. Odlok o proračunu občine G. Radgona za leto 1983	10
76. Odlok o zaključnem računu o izvršitvi proračuna občine G. Radgona za leto 1982	10
114. Odlok o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov ter prispevkov za starostno zavarovanje kmetov za leto 1982 v občini Gornja Radgona	12
153. Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o upravljanju in oddajanju stavbnega zemljišča v občini Gornja Radgona	17
155. Odlok o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrti v občini Gornja Radgona	18
174. Odlok o uvedbi melioracijskega postopka v k. o. Boračeva, Šratovci, Drevovci, Črešnjevci, Mele in Zbigovci	20
175. Odlok o poslovnem času na območju občine Gornja Radgona	20
185. Odlok o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov ter prispevka za starostno zavarovanje kmetov občine G. Radgona za leto 1982	21
212. Popravek odloka o uvedbi melioracijskega postopka v k. o. Boračeva, Šratovci, Drevovci, Črešnjevci, Mele in Zbigovci	24
213. Popravek odloka o poslovnem času na območju občine G. Radgona	24
219. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku iz osebnega dohodka delavcev za zagotavljanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane na območju občine Gornja Radgona	27
220. Odlok o organizaciji in načinu ugotavljanja vrednosti stanovanj, stanovanjskih hiš v lasti občanov občine Gornja Radgona	27
221. Odlok o spremembi odloka o družbenih priznanjih občine G. Radgona	27
231. Odlok o spremembi odloka o komunalnih taksah v občini G. Radgona	28
232. Odlok o organizaciji civilne zaščite v občini Gornja Radgona	28
253. Odlok o cenah za geodetske storitve v občini G. Radgona	33
272. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov v občini Gornja Radgona	34
273. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini G. Radgona	34
274. Odlok o spremembi odloka o proračunu občine G. Radgona za leto 1983	34
275. Odlok o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini Gornja Radgona za prvo trimesečje 1984	34
276. Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o organizaciji in načinu ugotavljanja vrednosti stanovanj, stanovanjskih hiš v lasti občanov v občini Gornja Radgona	34
277. Odlok o spremembi odloka o pripravi in sprejetju dolgoročnega družbenega plana občine Gornja Radgona za obdobje od leta 1986 do leta 1995. oz. za določena področja do leta 2000	34
278. Odlok o sprejetju novelacije zazidalnega načrta Boračeva	34

— SKLEPI, UGOTOVITVE, STALIŠČA, PRIPOMBE, ODLOČBE IN DRUGI AKTI SO

110. Sklep o izvolitvi člana izvršnega sveta skupščine občine G. Radgona	12
189. Odločba o uvedbi komasacijskega postopka v k. o. Boračeva, k. o. Črešnjevci, k. o. Mele, k. o. Drevovci, k. o. Šratovci in k. o. Zbigovci	22
261. Pooblastilo Pokrajinskega muzeja v M. Soboti za opravljanje nalog varstva premične naravne in kulturne dediščine za območje občine Gornja Radgona	33

— RESOLUCIJE, DRUŽBENI DOGOVORI, SAMOUPRAVNI SPORAZUMI

23. Resolucija izvajanja Družbenega plana občine Gornja Radgona za obdobje 1981—1985 v letu 1983	3
--	---

— PRAVNI AKTI IS

25. Odredba o ukrepih za preprečevanje in zatiranje stekline v občini Gornja Radgona	3
47. Sklep o javni razgrnitvi osnutka o začasnih mejah in načinov urbanističnega urejanja mesta G. Radgona in primestnih naselij (do sprejetja urbanističnega načrta)	6
54. Odredba o preventivnih cepiljenih in diagnostičnih ter drugih preiskavah na območju občine Gornja Radgona	7
71. Sklep o spremembah in dopolnitvah pristojbin za veterinarsko-higienske preglede v občini Gornja Radgona	9
83. Odredba o razporeditvi delovnega časa v upravnih organih in strokovni službi občine Gornja Radgona	10
92. Sklep o javni razgrnitvi osnutka novelacije zazidalnega načrta Boračeva	11
117. Odredba o najvišjih cenah kruha in peciva iz pšenične moke tipa «850» v občini Gornja Radgona	12
133. Odredba o pristojbinah za obvezne veterinarsko-sanitarne preglede in dovoljenja na območju občine G. Radgona	13
178. Sklep o javni razgrnitvi osnutka o začasnih mejah in načinov urbanističnega urejanja zdraviliškega naselja Radenci ter okoliških naselij (do sprejetja urbanističnega načrta)	20
209. Pogovor o skupnih temeljnih planov razvoja Pomurja v letih 1981—1985	24
260. Sklep o javni razgrnitvi osnutka novelacije zazidalnega načrta G. Radgona — jug — -Pomurski sejem-	33

— AKTI KS

238. Sklep o razpisu referendumov za uvedbo krajevnega samopriskveka za območje krajevne skupnosti Radenci	30
251. Izid referendumov o uvedbi krajevnega samopriskveka v krajevni skupnosti Radenci	32
252. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskveka za območje krajevne skupnosti Radenci	32

— DRUGI PRAVNI AKTI
ORGANIZACIJ IN
SKUPNOSTI

29. Sklep skupščine Dlačinske skupnosti socialnega skrbstva G. Radgona o ukinitvi strokovne službe	3
56. Sklep o vskladitvi družbenih denarnih pomoči občine G. Radgona	7
70. Lista prispevkov uporabnikov k stroškom zdravstvenega varstva pomorskih občin	9
87. Sklep o uskladitvi preživetnih in prispevkov občanov k stroškom socialnega skrbstva s povečanimi življenjskimi stroški	10
137. Sklep o višini denarnih pomoči in dohodkovnih pogojih v letu 1983 otrokom delavcev, drugih delovnih ljudi, upokojenecv in kmetov v občini G. Radgona	14
186. Obvestilo komisije za izvedbo komasacije zemljišč v k. o. Baračeva, Črešnjenci, Mele Drevovci, Šratovci, Zbigovci	21

SKUPŠČINA OBČINE LENDA VA

— ODLOKI

7. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Lendava za leto 1982	1
8. Odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Lendava v I. trimesečju leta 1983	1
33. Odlok o spremembi odloka o poprečni gradbeni ceni in poprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlašeno zemljišče v občini Lendava	5
49. Odlok o spremembi odloka o zagotavljanju sredstev za intervencijo in pospeševanje kmetijstva v občini Lendava za obdobje 1981-1983	7
50. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini Lendava	7
51. Odlok o zaključnem računu proračuna občine Lendava za leto 1982	7
67. Odlok o davkih občanov občine Lendava	9
76. Odlok o proračunu občine Lendava za leto 1983	10
134. Odlok o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov in zaključnega računa prispevkov za starostno zavarovanje kmetov za leto 82	14
157. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o poslovnih prostorih za mesto Lendava	18
158. Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o ureditvi nekaterih vprašanj s področja zasebne obrti v občini Lendava	18
206. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o zagotavljanju sredstev za intervencije in pospeševanje kmetijstva v občini Lendava za obdobje 1982-1985	24
208. Odlok o imenovanju ulice za območje naselja Petišovci	24
246. Odlok o odvajanju odpadnih, padavinskih in fekalnih vod na območju občine Lendava	32
268. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Lendava	34
269. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini Lendava	34
270. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Lendava za leto 1983	34
271. Odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Lendava v I. trimesečju 1984	34
288. Odlok o minimumu in določitvi rokov za nabavo sredstev za osebno in kolektivno zaščito pred vojnimi dejstvomani in drugimi nevarnostmi v občini Lendava	34
238. Odlok o preskrbi in odjemu pitne vode na območju občine Lendava	31

— SKLEPI, UGOTOVITVE,
STALIŠČA, ODLOČBE,
IN DRUGI AKTI SO

11. Sklep o prenehanju začasnih ukrepov družbenega varstva v OO -Gorenje—Varstroj- TOZD VARIS Lendava	1
27. Odločba o razveljavitvi 10. člena odloka Skupščine občine Lendava o poslovnih prostorih za mesto Lendava	3
159. Sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva v TOZD Osnovna šola Jože-Kramar-Juš, Lendava	18
160. Sklep o vrednosti točne za uporabo stavbnega zemljišča za leto 1983 v občini Lendava	18
199. Sklep o poimenovanju osnovne šole Velika Polana	22
234. Spremembe in dopolnitve statuta občine Lendava	29

— RESOLUCIJE, DRUŽBENI
DOGOVORI, SAMOUPRAVNI
SPORAZUMI

15. Resolucija o politiki družbenoekonomskega razvoja občine Lendava v letu 1983	2
121. Samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava	12
122. Statut samoupravne stanovanjske skupnosti občine Lendava	12
156. Družbeni dogovor o pospeševanju drobnega gospodarstva v občini Lendava	18

Zap. št.	Naziv pravnega akta	Št. UO
1	2	3

— PRAVNI AKTI IS

19. Odredba o pristojbinah za obvezne veterinarsko sanitarne preglede in dovoljenja v občini Lendava	2
30. Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1983 na območju občine Lendava	5
166. Odredba o razporeditvi delovnega časa in uradnih ur upravnih organov in služb občine Lendava	18
209. Dogovor o skupnih temeljnih planov razvoja Pomurja v letih 1981—1985	24
236. Odredba o spremembi Odredbe o pristojbinah za obvezne veterinarsko-higienske preglede in dovoljenja v občini Lendava	29
250. Sklep o spremembah in dopolnitvah cenika za geodetske storitve, ki niso zajete v Zakonu o upravnih taksah v občini Lendava	32

— AKTI KS

44. Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samopriskevka za naselje Brezovica, krajevne skupnosti Polana	6
45. Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopriskevka za naselje krajevne skupnosti Odranci	6
55. Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopriskevka za območje KS Gorice pri Lendavi	7
73. Popravek sklepa o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopriskevka v KS Odranci	9
90. Poročilo o izidu referendumu v krajevni skupnosti Gorice pri Lendavi	11
99. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka za območje KS Gorice pri Lendavi	11

100. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka za območje krajevne skupnosti Odranci	11
115. Sklep o razširitvi obveznosti plačevanja samopriskevka v krajevni skupnosti Gorice pri Lendavi	12
136. Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samopriskevka za celotno območje krajevne skupnosti Turnišče za vasi Turnišče, Gomilica, Renkovci in Nedelica	14
163. Poročilo o izidu glasevanja na referendumu za uvedbo krajevnega samopriskevka za območje krajevne skupnosti Turnišče in za del območja KS: vas Turnišče, Gomilica, Renkovci, in Nedelica	16
164. Sklep o uvedbi krajevnega samopriskevka za celotno območje krajevne skupnosti Turnišče in za del območja za vasi Turnišče, Gomilica, Renkovci in Nedelica	18

— DRUGI PRAVNI AKTI ORGANIZACIJ IN SKUPNOSTI AKTI KS

67. Sklep o uskladitvi preživitni s povečanimi življenjskimi stroški v občini Lendava in M. Sobota	8
63. Sklep o dohodkovnih pogojih in o višini denarne pomoči otrokom v letu 1983 v občini Lendava	8
70. Lista prispevkov uporabnikov k stroškom zdravstvenega varstva	9
123. Pravilnik o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Lendava	12
243. Sklep o sprejemu Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj, nad katerimi ima razpodeljalno pravico Samoupravna stanovanjska skupnost občine Lendava in za delno nadomeščanje stanarin	31

SKUPŠČINA OBČINE LJUTOMER

Za št.	Naziv pravnega akta	Št. UO
1	2	3

— ODLOKI

3. Odlok o določitvi prispevne stopnje za koristnike komunalnih objektov in naprav skupne rabe, ki niso pristopili k samoupravnomu sporazumu o združevanju sredstev za vzdrževanje in obnavljanje posameznih komunalnih objektov in naprav skupne rabe za leto 1983 na območju občine Ljutomer	1
4. Odlok o višini prispevnih stopenj za financiranje programov SIS družbenih dejavnosti v občini Ljutomer za leto 1983	1
9. Odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Ljutomer v 1. trimesečju leta 1983	1
10. Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o proračunu občine Ljutomer za leto 1982	1
40. Odlok o potrditvi zaključnega računa o izvršitvi proračuna občine Ljutomer za leto 1982	6
42. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in plačil za storitve občine Ljutomer	6
66. Odlok o davkih občanov občine Ljutomer	9
77. Odlok o proračunu občine Ljutomer za leto 1983	10
78. Odlok o poprečni gradbeni ceni in poprečnih stroških komunalnega	

Urejanja stavbnih zemljišč ter koristi za razlaščno stavbno zemljišče v občini Ljutomer za leto 1983	10
90. Popravek odloka o višini prispevnih stopenj za financiranje programov SIS družbenih dejavnosti v občini Ljutomer	10
89. Popravek odloka o določitvi prispevne stopnje za koristnike komunalnih objektov in naprav skupne rabe, ki niso pristopili k samoupravnomu sporazumu o združevanju sredstev za vzdrževanje in obnavljanje posameznih komunalnih objektov in naprav skupne rabe za leto 1983 na območju občine Ljutomer	10
105. Odlok o razglasitvi sprememb in dopolnitve statuta občine Ljutomer	12
107. Odlok o ustanovitvi sveta občine Ljutomer	12
108. Odlok o določitvi stopenj prispevka za izvajanje sistema obrambe pred točo na območju občine Ljutomer za obdobje 1981—1985 v letih 1983, 1984 in 1985	12
109. Odlok o organizaciji in načinu ugotavljanja vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš v lasti občanov v občini Ljutomer	12
110. Odlok o spremembi prispevnih stopenj za financiranje programov SIS družbenih dejavnosti v občini Ljutomer za leto 1983	12
151. Popravek odloka o določitvi stopenj prispevka za izvajanje sistema obrambe pred točo na območju občine Ljutomer	18
187. Popravek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in plačil za storitve občine Ljutomer	21
204. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku iz osebnega dohodka, delavcev za zagotavljanje sredstev za intervencije	

Zap. št. 1	Naziv pravnega akta 2	St. LJ 3
	v proizvodnji hrane na območju občine Ljutomer v obdobju 1982—1985	24
205.	Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o višini prispevnih stopenj za financiranje programov SIS družbenih dejavnosti v občini Ljutomer za leto 1983	24
237.	Popravek odloka o razglasitvi splošne prepovedi prometa z zemljišči, prepovedi parcelacije zemljišč, prepovedi gradnje objektov in prepovedi spremembe kulture zemljišč v k. o. Bolehnečiči, Berkovci, Kuršinci, in Bučkovci	29
238.	Odlok o določitvi varstvenih pasov in ukrepov za zavarovanje zajetja pitne vode na Moti	30
247.	Odlok o uvedbi hidromelioracijskih del in o rabi kmetijskih zemljišč po izvedenih melioracijah na delu območji katastrskih občin Berkovci, Bolehnečiči, Pracetinci, Kuršinci, Bučkovci, in Orakovci v občini Ljutomer	32
248.	Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o proračunu občine Ljutomer za leto 1983	32
279.	Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o povračilih in nadomestilih stroškov delegatom in drugim osebam, ki sodelujejo v delu skupščine občine in njenih organov v občini Ljutomer	34
280.	Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Ljutomer	34
281.	Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in plačil za storitve občine Ljutomer	34
282.	Odlok o začasnem financiranju proračunskih potreb občine Ljutomer za I. trimesečje 1984	34

— SKLEPI, UGOTOVITVE, STALIŠČA, PRIPOMBE, ODLOČBE IN DRUGI AKTI SO

28.	Odločba o razveljavitvi določbe sklepa Skupščine in sklepa Zbora občanov Krajevne skupnosti Logarovci-Berkovci o uvedbi oziroma povečanju samoprisp evka za izgradnjo vodovoda	3
216.	Sklep o poimenovanju osnovne šole Bučkovci	26
244.	Odločba o razveljavitvi 2. točke 2. odstavka 3. člena sklepa Skupščine krajevne skupnosti Bučkovci o razpisu referendumu za uvedbo krajevne- ga samoprisp evka in popravka tega sklepa	31

— RESOLUCIJE, DRUŽBENI DOGOVORI, SAMOUPRAVNI SPORAZUMI

31.	Resolucija o politiki izvajanja Družbenega plana občine Ljutomer za obdobje 1981—1985 v letu 1983	4
48.	Dogovor o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana občine Ljutomer za obdobje 1981—1985	7
106.	Spremembe in dopolnitve resolucije o politiki izvajanja plana občine Ljutomer za obdobje 1981—1985 v letu 1983	12
170.	Družbeni dogovor o pospeševanju razvoja drobnega gospodarstva v občini Ljutomer do leta 1985	20
195.	Popravek družbenega dogovora o pospeševanju razvoja drobnega gospodarstva v občini Ljutomer do leta 1985	22

— PRAVNI AKTI IS

53.	Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1983 na območju občine Ljutomer	7
82.	Odredba o spremembi in dopolnitvi odredbe o razporeditvi delovnega	

	časa v upravnih organih in strokovni službi skupščine in izvršnega sveta skupščine občine Ljutomer	10
116.	Sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva v TOZO Mizarstvo Ljutomer v sestavi delovne organizacije Lesnina Ljubljana	12
135.	Odredba o najvišjih cenah kruha in peciva iz pšenične moke tipa -850- v občini Ljutomer	14
193.	Odredba o spremembi odredbe o pristojbinah za financiranje veterinar- sko-higienske službe na območju občine Ljutomer	22
194.	Odredba o prepovedi prodaje zaklane perutnine in perutninskega mesa živali, ki niso bile zaklane v klavnicah v občini Ljutomer	22
209.	Dogovor o skupnih temeljnih planov razvoja Pomurja v letih 1981—1985	24
235.	Odredba o pristojbinah za obvezno veterinarsko-sanitarne preglede in dovoljenja v občini Ljutomer	29

— AKTI KS

14.	Popravek sklepa o uvedbi krajevnega samoprisp evka za območje krajevne skupnosti Radoslavci	1
43.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samoprisp evka za območje KS Razkrižje	6
60.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samoprisp evka za območje krajevne skupnosti Stročja vas	8
65.	Popravek sklepa o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samoprisp evka za območje krajevne skupnosti Razkrižje	8
72.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo dodatnega samoprisp evka za celo naselje Grosovičak, celo naselje Železne dveri, del naselja Slamnjak, od hiš. št. 27 naprej in del naselja Ilovci za hišne št. 30/a, 31, 32 in 36.	9
84.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo dodatnega samoprisp evka za naselje Radomerščak	10
85.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo dodatnega samoprisp evka za del naselja Slamnjak od hiš. št. 1 do vključno hiš. št. 27 ter za celotno naselje Ilovci razen hiš. št. 30/a, 31, 32 in št. 36	10
86.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprisp evka v denarju in delu za območje krajevne skupnosti Železne dveri za naselja: Čuber, Grosovičak, Ilovci, Jeruzalem, Plešivica, Radomerje, Radomerščak, Slamnjak in Železne dveri	10
93.	Poročilo o izidu glasovanja na referendumu za uvedbo samoprisp evka za območje krajevne skupnosti Razkrižje	11
94.	Sklep o uvedbi krajevnega samoprisp evka za območje krajevne skupnosti Razkrižje	11
95.	Sklep o uvedbi krajevnega samoprisp evka za naselje Brezovica	11
120.	Sklep o uvedbi krajevnega samoprisp evka za naselje Stročja vas, Pristava, Podgradje, Rinčetova graba, Presnika in Munska graba	12
127.	Poročilo o izidu glasovanja na referendumu za uvedbo samoprisp evka za območje krajevne skupnosti Železne dveri	13
128.	Sklep o uvedbi krajevnega samoprisp evka za območje krajevne skupnosti Železne dveri za naselja: Čuber, Grosovičak, Ilovci, Jeruzalem, Plešivica, Radomerje, Radomerščak, Slamnjak in Železne dveri	13
129.	Sklep o uvedbi dodatnega krajevnega samoprisp evka za celo naselje Grosovičak, celo naselje Železne dveri, del naselja Slamnjak od hiš. št. 28 naprej in del naselja Ilovci za hiš. št. 30/a, 31, 32 in 36	13
130.	Sklep o uvedbi dodatnega krajevnega samoprisp evka za del naselja Slamnjak od hiš. št. 1 do vključno hiš. št. 27 ter za celotno naselje Ilovci razen hiš. št. 30/a, 31, 32 in 36.	13
131.	Poročilo o izidu glasovanja na referendumu za uvedbo dodatnega krajevne- ga samoprisp evka za naselja Grosovičak, Železne dveri, Slamnjak, Ilovci in Radomerščak	13
132.	Sklep o uvedbi dodatnega krajevnega samoprisp evka za naselje Radomerščak	13
141.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samoprisp evka v krajevni skupnosti Ljutomer za naselje Babinci, Noršinci, Spodnji Kamenščak in mesto Ljutomer	15
150.	Popravek sklepa o razpisu referendumu za uvedbo samoprisp evka v denarju za območje KS Stročja vas	16
154.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samoprisp evka v krajevni skupnosti Logarovci—Berkovci za naselja Berkovci, Bolehnečiči, Gajševci, Graba, Logarovci in Kokoriči—Berkovski Prelogi	17
155.	Poročilo o izidu glasovanja na referendumu za uvedbo samoprisp evka za območje krajevne skupnosti Ljutomer	18
167.	Sklep o uvedbi krajevnega samoprisp evka za območje krajevne skupnosti Ljutomer za naselje Babinci, Noršinci, Spodnji Kamenščak in mesto Ljutomer	19
168.	Popravek sklepa o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samoprisp evka v krajevni skupnosti Logarovci—Berkovci za naselje Berkovci, Bolehnečiči, Gajševci, Graba, Logarovci in Kokoriči—Berkovski Prelogi	19
176.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samoprisp evka v Krajevni skupnosti Cezanjenci za naselja Branostavci, Cezanjenci, Gornji Kamenščak, Vidanci in Vogričevci	20
183.	Poročilo o izidu glasovanja na referendumu za uvedbo samoprisp evka za območje krajevne skupnosti Logarovci—Berkovci	21
184.	Sklep o uvedbi krajevnega samoprisp evka za območje krajevne skupnosti Logarovci—Berkovci za naselje Berkovci, Gajševci, Graba in Logarovci	21

Zap. št. 1	Naziv pravnega akta 2	Št. UO 3
196.	Popravek sklepa o razpisu referendumu za uvedbo dodatnega samopriskupka za naselje Radomerščak	22
197.	Popravek sklepa o razpisu referendumu za uvedbo dodatnega samopriskupka za celo naselje Gresovščak, celo naselje Železne dveri, del naselja Slamojak od hiš. št. 27 naprej in del naselja Ilovci za hiš. št. 30/a, 31, 32 in 36	22
198.	Popravek sklepa o razpisu referendumu za uvedbo samopriskupka v delu in delu za območje krajevske skupnosti Železne dveri za naselja: Čuber, Gresovščak, Hovci, Jeruzalem, Plešivica, Radomerje, Radomerščak, Slamnjak in Železne dveri	22
214.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopriskupka v krajevni skupnosti Verzej za naselja Bunčani, Banovci, Brlava, Šalinci, Krištanci in Verzej	25
215.	Sklep o uvedbi krajevnega samopriskupka za območje Krajevske skupnosti Cezanjci, za naselje Gornji Kamenščak—Vidanotvi, Branostavci, Cezanjci in Vogričevci	26
224.	Poročilo o izidu glasovanja na referendumu za uvedbo samopriskupka za območje krajevske skupnosti Verzej	27
225.	Sklep o uvedbi krajevnega samopriskupka za območje krajevske skupnosti Verzej za naselja Bunčani, Brlava, Krištanci, Šalinci in Verzej	27

— DRUGI PRAVNI AKTI ORGANIZACIJ IN SKUPNOSTI

70.	Lista prispevkov uporabnikov k stroškom zdravstvenega varstva	9
90.	Sklep o dohodkovnih pogojih in o višini denarne pomoči otrokom v leto 1983	11
87.	Sklep o uskladitvi preživitnih in prispevkov občanov k stroškom socialnega skrbstva s povečanimi življenjskimi stroški	10

SKUPŠČINA OBČINE MURSKA SOBOTA

— ODLOKI

2.	Odlok o ureditvi cestnega prometa v naseljih v občini M. Sobota	1
16.	Odlok o proračunu občine M. Sobota za leto 1983	2
34.	Odlok o spremembi in dopolnitvi odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini M. Sobota	5
35.	Odlok o načinu optojevanja živali na območju občine M. Sobota	5
59.	Odlok o sestavi, pristojnostih in nalogah Sveta za splešno ljudsko obrambo in družbeno samozščito Skupščine občine M. Sobota	8
68.	Odlok o davkih občanov občine Murska Sobota	9
102.	Odlok o zaključnem računu proračuna občine M. Sobota za leto 1982	11
103.	Odlok o poprečni gradbeni ceni in poprečnih stroških komunalnega urejanja stavbnih zemljišč v občini M. Sobota, ter koristi za razlašene slavbno zemljišče za posamezna območja v občini M. Sobota za leto 1983	11
113.	Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o povračilu stroškov in o nagradah sodnikom porotnikom Temeljnega sodišča v M. Soboti	12
124.	Odlok o pooblastitvi geodetske organizacije za vodenje mejnega ugotovitvenega postopka v občini M. Sobota na območju novih izmer, kjer ne obstaja zemljiški kataster in kjer se izvajajo komasacije kmetijskih zemljišč	12
125.	Odlok o pooblastitvi geodetske organizacije za vodenje mejnega ugotovitvenega postopka pri tehnično-katastrski izmeri v katastrski občini Krog	12
144.	Odlok o ustanovitvi sveta občine M. Sobota	16
145.	Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o sprejetju zazidalnih načrtov za posamezna območja v mestu M. Sobota	16
146.	Odlok o uvedbi melioracijskega postopka v delih k. o. Markišavci, Polana, Brezovci, Lemerje in Puževci	16
169.	Odlok o zakloniščih in drugih zaščitnih objektih v občini M. Sobota	19
172.	Odlok o komunalnih dejavnostih v občini M. Sobota	20
173.	Odlok o omejitvi ločenja alkoholnih pijač na območju občine M. Sobota	20
200.	Odlok o potrditvi zaključnega računa davkov in prispevkov občanov občine M. Sobota za leto 1982 in zaključnega računa prispevkov za starostno zavarovanje kmetov občine M. Sobota za leto 1982	22
201.	Odlok o imenovanju ulic v naselju Bellinci	22
207.	Odlok o imenovanju ulic za območje naselja Krog	24
230.	Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku iz osebnega dohodka delavcev za zagotavljanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane	28

255.	Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine Murska Sobota	33
256.	Odlok o poimenovanju naselja Meravci	33
257.	Odlok o imenovanju ulic za območje naselja Moravske toplice	33
262.	Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Murska Sobota	34
263.	Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od proizvodov in plačil za storitve občine M. Sobota	34
264.	Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o proračunu občine M. Sobota za leto 1983	34
265.	Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o prispevku iz osebnega dohodka	34
266.	Odlok o zagotavljanju pravic do zdravstvenih storitev v zvezi s preprečevanjem, odkrivanjem, zdravljenjem in rehabilitacijo poklicnih boleznih in poškodb pri delu ter zagotavljanju socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom v občini M. Sobota	34
267.	Odlok o dopolnitvi odloka o imenovanju ulic, trgov in naselij v mestu Murska Sobota	34

— SKLEPI, UGOTOVITVE, STALIŠČA, PRIPOMBE, ODLOČBE IN DRUGI AKTI SO

13.	Odločba o razglasitvi gozdov s posebnim namenom občine M. Sobota	1
17.	Ugotovitve, pripombe in sklepi o uresničevanju družbenega dogovora o kadrovske politiki v občini M. Sobota	2
26.	Odločba o razveljavitvi določb sklepa skupščine MS Gančani o spremembi sklepa o uvedbi samopriskupka	3

Zap. št. 1	Naziv pravnega akta 2	Št. UO 3
36.	Ugotovitve, stališča in smernice o problematiki ostarelih oseb v občini M. Sobota	3
36.	Ugotovitve, stališča, priporočila in sklepi o razvoju drobnega gospodarstva v občini M. Sobota	5
57.	Stališča in sklepi o jesenski setvi in pripravi na spomladansko setev v občini M. Sobota	8
58.	Ugotovitve, stališča in usmeritve o nadaljnjem razvoju celodnevne osnovne šole v občini M. Sobota	8
79.	Ugotovitve, stališča in sklepi v zvezi z urejanjem delovnega in obratovalnega časa v občini Murska Sobota	10
80.	Ugotovitve, stališča in usmeritve o stanovanjskem gospodarstvu v občini M. Sobota	10
101.	Ugotovitve predlogi in sklepi o problematiki zaposlovanja v občini Murska Sobota	11
111.	Ugotovitve in stališča o gospodarskih gibanjih in uresničevanju družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 v letu 1982	11
112.	Ugotovitve, in stališča o obmejnem sodelovanju občine M. Sobota s sosednjimi državami	12
147.	Ugotovitve, stališča in usmeritve ter sklepi o investicijskih vlaganjih v občini Murska Sobota	16
171.	Ugotovitve, stališča in sklepi o problematiki zdravstvenega varstva ter uresničevanju nalog, stališč in sklepov sprejetih na skupnem zasedanju zborov skupščine občine in skupščine zdravstvene skupnosti Murska Sobota v maju 1982	20
177.	Odločba o razveljavitvi določbe 24. člena odloka Skupščine občine Murska Sobota o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem	20
188.	Ugotovitve in stališča o oceni gospodarskih gibanj skupne in splošne porabe ter uresničevanju resolucije občine M. Sobota v I. polletju 1983	22
227.	Ugotovitve in stališča o gospodarskih gibanjih in splošni porabi ter uresničevanju resolucije v občini M. Sobota v I. polletju 1983	28
228.	Ugotovitve in predlogi za izvajanje plana zaposlovanja v letu 1983 občini Murska Sobota	28
229.	Sklepi o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v občini Murska Sobota	28
233.	Sklep o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v občini Murska Sobota	28
239.	Stališča, priporočila in sklepi o razvoju kovinsko-predelovalne industrije v občini Murska Sobota	31
240.	Ugotovitve in sklepi o uresničevanju predpisov o področja cestnega gospodarstva in stanju na področju cestnega gospodarstva v občini Murska Sobota	31
245.	Popravek odločbe Ustavnega sodišča SRS, št. UI 108/82-19 z dne 27. 6. 1983	31
249.	Ugotovitve in stališča o stanju, problematiki in razvoju tekstilne industrije v občini Murska Sobota	32
254.	Ugotovitve, stališča, priporočila in sklepi o uresničevanju razvojnih usmeritev kmetijstva v občini Murska Sobota	33
283.	Sklep o razvrstitvi cest in drugih prometnih površin med lokalne ceste v občini Murska Sobota	34
284.	Sklep o soglasju k sklepu skupščine občinske samoupravne interesne skupnosti za ceste Murska Sobota	24
287.	Sklep o prenehanju ukrepov družbenega varstva v SGP Konstruktor TOZD Opekarne Puconci	34

211.	Samoupravni sporazum o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o temeljih plana razvoja PTT prometa in zagotavljanju sredstev za realizacijo srednjeročnega plana območne samoupravne interesne skupnosti za PTT promet Murska Sobota za obdobje 1981—1985	24
222.	Samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti otroškega varstva M. Sobota	27

— PRAVNI AKTI IS

18.	Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1983 na območju občine M. Sobota	2
64.	Sklep o javni razgrnitvi asfalta za daljnega načrta za območje med I. L. Ribarja, Lendavska, Nerškova ulica, Ledava in čistilne naprave v občini Murska Sobota	8
61.	Odredba o delovnem času v upravnih organih občine Murska Sobota	10
91.	Odredba o najvišjih cenah kruha iz pšenice moka Tipa 830	11
139.	Odredba o pristajbinah za stroške poslovanja veterinarsko-higienske službe v občini Murska Sobota	15
140.	Odredba o pristajbinah za veterinarske sanitarne pregleda in dovoljenja v občini Murska Sobota	15
152.	Popravek odredbe o pristajbinah za stroške poslovanja veterinarsko-higienske službe v občini Murska Sobota	18
179.	Odredba o dalečtvi prednostnih in stranskih cest na območju občine Murska Sobota	20
180.	Odredba o dalečtvi enosmernih cest na območju občine Murska Sobota	20
209.	Dogovor o skupnih temeljih razvoja Pomurje v letih 1981—1985	24
226.	Odredba o prekopavanju cest v občini Murska Sobota	27
241.	Odredba o spremembi odredbe o delovnem času v upravnih organih občine Murska Sobota	31

— AKTI KS

12.	Popravek sklepa o uvedbi samopripravka za del območja KS Bogojna, naselje Bogojna, ki je bil objavljen v Uradnih objavah pomurskih občin št. 31 z dne 23. decembra 1982	1
20.	Sklep o uvedbi samopripravka za del območja krajevne skupnosti Bogojna naselje Bogojna	2
37.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samopripravka v denarju in delu za del območja krajevne skupnosti Sedeževci, za naselje Sediščinci in Murski Petrovci	5
48.	Popravek sklepa o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopripravka v denarju in delu za del območja KS Tihina	6
96.	Sklep o uvedbi samopripravka za del območja krajevne skupnosti Sedeževci, za naselje Sediščinci in Murski Petrovci	11
87.	Sklep o uvedbi samopripravka za del območja krajevne skupnosti Cankova za naselja: Damažinci in Korovci	11
104.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samopripravka za del območja KS Grad, za naselje Kovačevci, Kruplinski in Radovci	11
119.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopripravka za del območja KS Martjanci, naselje Krnci	12
126.	Sklep o uvedbi samopripravka za del območja krajevne skupnosti Grad, naselja Kovačevci, Kruplinski in Radovi	13
148.	Poročilo o izidu referendumu v krajevni skupnosti Martjanci, naselje Krnci	16
145.	Sklep o uvedbi krajevnega samopripravka za del območja KS Martjanci, naselje Krnci	17
162.	Sklep o razpisu referendumu za spremembo že uvedenega samopripravka za območje krajevne skupnosti Regoševci	18
182.	Sklep o uvedbi sprememb samopripravka v denarju uvedenega dne 1. 1. 1981 za območje krajevne skupnosti Regoševci	22
210.	Sklep o razpisu referendumu za spremembo namembnosti samopripravka za del območja krajevne skupnosti Martjanci — naselje Martjanci	24
217.	Poročilo o izidu referendumu sprememba namembnosti v krajevni skupnosti Martjanci, naselje Martjanci	26
218.	Sklep o uvedbi sprememb namembnosti samopripravka za del območja KS Martjanci — naselje Martjanci	28
256.	Sklep o uvedbi krajevnega samopripravka za območje KS Rakčica	33
258.	Sklep o razpisu referendumu za uvedbo krajevnega samopripravka za del območja KS Tolkanec, naselja Matjanci in Lakačevci	33

— RESOLUCIJE, DRUŽBENI DOGOVORI, SAMOUPRAVNI SPORAZUMI

1.	Resolucija o politiki izvajanja družbenega plana občine M. Sobota za obdobje 1981—1985 v letu 1983	1
22.	Samoupravni sporazum o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985	2
32.	Sprememba resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Murska Sobota za obdobje 1981—1985 v letu 1983	4
181.	Samoupravni sporazum o ustanovitvi občinske izobraževalne skupnosti Murska Sobota	21
190.	Samoupravni sporazum o ustanovitvi Občinske zdravstvene skupnosti Murska Sobota	22
202.	Samoupravni sporazum o ustanovitvi skupnosti socialnega varstva občine Murska Sobota	23

Varstvo pred elektriko

Taljive varovalke

Vsaka hišna ali stanovanjska napeljava je varovana z eno ali več taljivimi varovalkami, ki prekinajo električni krog, če teče po njem premočan tok. Preobremenjen in nevaren vod začne žareti in povzroči požar. Primer, električna kuhalna plošča moči 3.000 vatov potrebuje pri napetosti 220 voltov približno 13,5 ampera. Če to ploščo priključimo na vtičnico z 10 amperi varovanega električnega kroga, potem varovalka pregori ali pa izskoči, s tem prekine tok in zavaruje vod, da ne pregori. Taljiva varovalka tudi pregori, če se oba tokovodna vodnika neposredno dotakneta ali pa prideta v stik z ozemljenim vodnikom ali če dobi tokovodni vodnik stik z ozemljenimi kovinskimi deli kakega aparata. V vseh teh primerih nastane kratek stik.

Poleg tega skrbijo taljive varovalke za to, da je tok takoj prekinjen, če pride kak zunanji kovinski del svetilke ali aparata, ki je sicer ozemljen z zaščitnim vodnikom, zaradi okvare pod napetost in postane s tem življenjsko nevaren. To pa tudi pove, kako nevarno je, če poskusimo v varovalki vložek za določeno napetost zamenjati z močnejšim, ali pa če jo poskusimo sami popraviti.

V dnu varovalnega elementa je vijak z vdolbino, v katero sede kontaktni čep varovalnega vložka. Pri 10-amperskem vložku sta vijak in označena ploščica varovalnega vložka rdeča. Pri vložku 16 amperov je kontaktni čep debelejši, tako da ne sede več v vdolbino za varovalko 10 amperov.

Preden zamenjamo vložek pregorele varovalke, moramo odstraniti vzrok, zaradi katerega je pregorela. Če sumimo, da je bil kriv preobremenitev ali kratkega stika kak aparat ali naprava, potem to napravo izključimo in potegnemo njen vtič iz vtičnice.

Po barvasti ploščici za okencem taljive varovalke lahko ugotovimo, katera varovalka je pregorela in kateri električni krog ali del stanovanja varuje. Če nova varovalka potem ko smo aparat znova priključili spet pregori, je pokvarjen ta aparat in ga moramo popraviti. Če pa ni tako, izključimo vse svetilke in aparate, ki pripadajo tistemu električnemu krogu in potegnemo vse vtiče iz vtičnice. Nato svetilke in aparate zapovrstjo posamič spet priključimo. Če varovalka pri teh preskusih ne pregori in nismo našli vzroka za okvaro pri svetilih in aparatih, moramo poprositi za nasvet električarja.

Do preobremenitve in zato stalitve varovalke lahko pride tudi zaradi prevelikega števila priključenih aparatov ali aparatov s preveliko porabo toka na isti električni krog. V tem primeru bo električar morda lahko vstavljal močnejše varovalke, seveda, če prevez voda to dovoljuje.

Nekaj nasvetov za koristno uporabo savne

1. V savno ne smemo s polnim želodcem, pa tudi vinjeni ne.
2. Preden vstopimo v savno, si privoščimo prho ter otremo kožo z grobo vrečko za umivanje, da pospešimo krvni obtok.
3. V savni ostanemo po pet do deset minut, kot smo pač izurjeni. Kože ne mažemo s kremami.
4. Ko končamo prvi krog, se oprhamo s hladno ali mlačno vodo. Prijetno bo, če si boste obraz narahlo masirali s končki prstov.
5. V savno se nato spet vrnemo za pet do deset minut in morda celo dvignemo temperaturo (začnemo običajno z 60 do 70 stopinjami Celzija, nato pa sčasoma dvignemo temperaturo na 110 do 120 stopinj).
6. Potem se spet oprhamo s hladno ali mlačno vodo, nato pa si lahko savno privoščimo še tretjič.
7. Po savni si odpočijemo leže in pokriti toliko časa, kolikor smo ga prebili v savni.
8. Popijemo kaj osvežilnega, vendar pa ne alkohola. Da telesu vrnemo izgubljene soli in minerale, pijemo sadne sokove, mineralno vodo ali pa zelenjavni sok.
9. Ne kadite.
10. Ne pretiravamo s hrano pri naslednjem obroku, ki si ga skušamo pripraviti s kar se da malo maščobami.

INDISKRETNOST

- Vlado, ste že doktoriral?
- Še ne.
- Koliko pa vam manjka do starostne pokojnine?
- Samo še dobrih pet let . . .

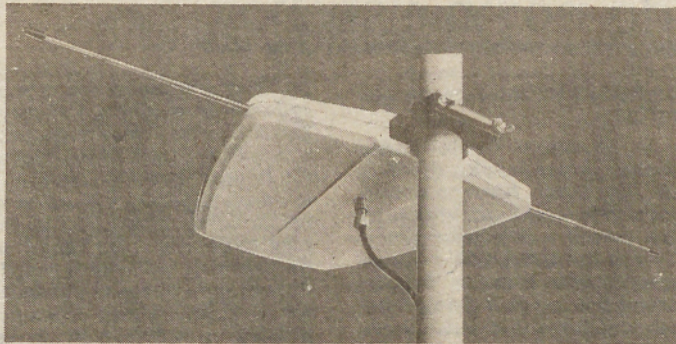
ELEKTRIČNO KOLO

Vedno znova poročajo o poskusih, da bi zgradili za množično rabo primeren električni avtomobil, pa se vedno znova izkaže, da je zmogljivost akumulatorjev premajhna za porabo, ki jo narekuje štirikolesno cestno vozilo, teža pa prevelika za gospodarnost.

Ob tem nemara pozabljamo na vozilo, ki terja manj moči, na "bikel": slika, ki jo povzema iz francoskih virov, kaže električno dvokolo, ki ga prek elektromotorja poganjajo akumulatorji za sedežem. Bikel znore z enim sanim polnjem akumulatorjev 125 kilometrov, dosega največ 45 kilometrov na uro ter premaguje klanec do 12 stopinj.

Čeprav bi bila množična proizvodnja sorazmerno enostavna, proizvajalci še oklevajo, kajti takole motoriziran "bikel" je le precej drag, nič cenejši od mopeda. Seveda pa je lahko takšno dvokolo imenitno prometno sredstvo za mestni promet, za notranji promet v velikih tovarnah, na jetališčih in podobno. Poleg tega pa se postavlja z neslišnostjo, pa tudi zraka prav nič ne kviri.

NOVA VRSTA ANTEN — V Gorenju Elrad so začeli izdelovati novo vrsto anten TVA 2002 karavan. Je univerzalna antena za sprejem TV in radijskih FM signalov. Zahvaljujoč novi tehnologiji in uporabi hibridnih vezij omogoča antena optimalni sprejem vseh signalov ob zelo majhnih dimenzijah antene. Namenjena je predvsem za montažo na bivalne avtomobilske prikolice, počitniške hišice in plovila.

CARINSKI PREDPISI

ZAČASEN UVOZ

Državljeni SFRJ, ki so v tujini na delu, šolanju, specializaciji in podobno, in pridejo začasno v Jugoslavijo, smejo začasno prinesiti naslednje predmete za osebno rabo: osebni nakit, fotografski aparat, filmsko kamero, daljnogled, prenosno glasbilo, prenosni gramofon, prenosni radijski in transistorski sprejemnik, prenosni televizijski sprejemnik z zaslonom velikosti do 48 centimetrov, prenosni pisalni stroj, opremo za taborjenje, športne rekvizite in športno opremo, video kamero in magnetoskop.

PRIPRAVA GOVEJE PEČENKE (ROSTBIFA) Za 4 osebe potrebujemo: 50 dekagramov očiščenega govejega hrbita brez kosti in žilic, sol, poper, 3 dekagrame gorčice, 5 dekagramov olja, 1 deciliter črnega vina, 4 dekagrame zeliščnega masla (2 dekagrama masla in 2 dekagrama dodatkov, kot so: kapre, peteršilj, gorčica) 2 čebuli, 25 dekagramov korenčka, 20 dekagramov očiščenega zelenega graha, 1 kocko omake knorr.

Goveji rostbif pred peko namažemo s soljo, poprom in gorčico ter pustimo, da leži nekaj ur v hladilniku. V posodo, ki ima dvojno dno, damo nekaj žlic olja, opečemo rostbif z vseh strani, dodamo črno vino in jušno kocko, pokrito dušimo 25 minut. Lahko pa tudi pečemo v pečici. V sredini mora ostati rožnate barve. Omako po potrebi zalijemo z nekaj žlicami vina in vode, precedimo in serviramo toplo ali hladno. Zelenjavo skubamo in serviramo k toplemu rostbifu in obložimo z zeliščnim maslom. Rostbif lahko serviramo hladno. Za dekoracijo uporabimo krešo.

Gostje prihajajo

Domača zabava

Z domačo zabavo proslavljamo najrazličnejše praznike: rojstni dan ali obletnico poroke, pomočniški izpit, maturo ali diplomno, vselitev v novo hišo ali stanovanje, napredovanje v službi, obisk redkih gostov ali pa tudi samo dobro voljo, da se prijatelji zberejo in pogovorijo.

Včasih je v središču domače zabave jed: po naključju smo dobili jagenjčka, spečemo ga in povabimo prijatelje. Včasih je vzrok pijača: iz vinograda sorodnikov smo dobili sodček domačega — lepa prilžnost za veselo družbo. Pogosto pa je središče zabave slavljonec, gost: takrat se kajpak vse vrte okrog njega, vsaj na začetku.

Kdor je povabljen na domačo zabavo, se bo, tako vsaj upa, zabaval. Torej naj bo vesel in dobre volje.

Nekateri gostitelji znajo veselje zamoriti že od vsega začetka. Goste posodijo na kup za veliko mizo, tako tesno enega ob drugega, da se ne more nihče ganiti, in potlej sedijo ves večer tam kot lipovi bogovi. Na mizi razstavijo svoj najdražji porcelan in najlepši kristal. In potem so ves čas tako uglajeni in dostojanstveni, da je večer muka za vse.

Kdor ne prireja zabave za to, da bi razkazoval svojo blaginjo, pač pa zaradi veselja, kajpak ravna drugače. Iz prostora odstrani vse, kar bi lahko motilo sproščeno zabavo, na primer drage vaze, velike občutljive lončnice, dragocene preproge . . . Vse to spravi v klet ali kam drugam. Prostore, ki jih ima, prilagodi pričakovani družbi. Če je družba majhna, pripravi eno samo večjo mizo; če se zbere več kot šest ali osem ljudi, razpostavi več mizic za manjše družbice in še kot za samotarje, kjer se bodo lahko pogovarjali v dvojce.

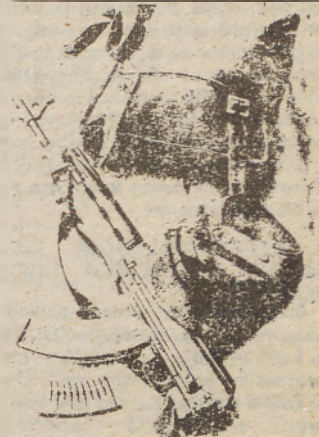
Kitajski porcelan in kristalne kozarce pusti v omarah, na mizo pa postavi navadne kozarce, običajne krožnike, vsakodnevni pribor. Pribor, če se le da, okraši s kakimi veselimi okraski, pripravi vse za morebitni ples, skratka, misli predvsem na dobro razpoloženje gostov in ne na reprezentiranje, kajti gostitelja, pri katerem se gostje dobro imajo, se zmerom veselo spominjajo; tistega, pri katerem pa se bodo dolgočasili, pa bodo imeli v slabem spominu kljub obilju na mizi.

IZJEMOMA

- Dregi bratce, mama prosi, če lahko prideš v petek vsaj za nekaj ur domov.
- Nemogoče. Zavzet sem. Lahko pa pridem v nedeljo popoldne.
- Dobro. Bomo pač polatna kolina opravili brez tebe.
- A zato gre. Morda pa bi se dalo, vendar zares izjemoma . . .

Radioamaterstvo — nepogrešljiv dejavnik v SLO in DS

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Na področju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite ima radioamaterstvo pomembno vlogo in nalogo. Gre za dejavnost v okviru ljudske tehnike, ki ima tudi v Pomurju precejšnje razsežnosti. V vseh pomurskih občinskih središčih delujejo radio klubi z večjimi sekcijami. Tako na primer deluje v okviru radio kluba Murska Sobota kar devet sekcij v večjih krajevnih središčih soboške občine. Z naglim razvojem elektronike se je radioamaterstvo razvilo v več dejavnosti kot so radiooperaterstvo, konstruktorstvo in radiogoniometrija. V zadnjem času pa se med radioamaterji vse bolj uveljavlja mikroelektronika. Na raznih frekvenčnih območjih tako radioamaterji vzpostavljajo zveze z vsemi državami sveta.

Radioamaterji so imeli pomembno vlogo že med NOB in ob raznih elementarnih nesrečah, kot so potresi v Skopju, Banja Luki, Črni gori in ob številnih poplavih. V teh težkih trenutkih so bili prav radioamaterji prvi, ki so vzpostavili zveze z ostalimi kraji naše države in tudi s svetom, kajti redni sistem zvez je bil porušen. Kljub težavam, s katerimi se pri svojem delu srečujejo radioamaterji pri nas, si prizadevajo, da bi z UKV radijskimi valovi pokrili sleherni kotiček naše zemlje, kar jim je že tudi skoraj uspelo, medtem ko na kratkovalovnem območju že tako in tako pokrivajo celotno zemeljsko oblo. Zaradi težav pri uvozu radioamaterji namreč težko dobivajo novo sodobno opremo, ki je tudi zelo draga, domača industrija pa je ne izdeluje. Tako so prinorani skr-

bno vzdrževati in dograjevati staro opremo sami, ter graditi antenske sisteme in ostale pripomočke. Kljub tem težavam pa radioamaterji uspešno opravljajo svoje naloge in se vključujejo v vse akcije na obrambnem in samozaščitnem področju. Radio klubi nenehno skrbijo za usposabljanje mladih radioamaterjev ter v ta namen vsako leto organizirajo tri do štiri mesečne tečaje, pri čemer kažejo veliko razumevanja vodstva osnovnih in srednjih šol v Pomurju. Tako se iz leta v leto pomlajuje in povečuje število radioamaterjev, ki jih s pridom izkoristijo tudi med služenjem vojaškega roka, kjer si samo izpopolnjujejo svoje znanje, pa tudi v teritorialni obrambi in ostalih obrambnih in samozaščitnih strukturah našega sanoupravnega sistema. Dober radiooperater, radiogoniometrist in konstruktor je namreč odličan vezist ne glede na sredstva za zveze in lahko deluje v najtežjih delovnih razmerah. Zato so prav radioamaterji vključeni v razne enote civilne zaščite, teritorialne obrambe in druge obrambne in samozaščitne aktivnosti, kakor tudi v vsakoletno akcijo Nič nas ne sme presenetiti. Naša naloga je torej v tem, da jim v njihovih prizadevanjih vsestransko pomagamo pri reševanju njihovih (predvsem materialnih) problemov.

Feri Maučec

BREZ STRAHU

„Ančka, sprostite se. Na morju sve in točem mir. Zase imam gumijasti pas, za vas pa lahko pokličem NAPOMOC v petih jezikih.“

sestavil Marko Napast	obrtnik kovinske stroke	znan most v Benetkah	vulkan na Siciliji	mešto v ZRN vzh. od Hanno vra	stara enota za delo	danski šahovski vemojster	roman Roberta L. Stevensona
okleščen kos veje ali debila							
književnik							
hrvaški celist in dirigent (Antonio)							
poljski konjenik s sulico					Skopje župnik		
čufar Tone			davno mesto Vzhodna Nemčija				
beatijec				igralka Karic nobelovec Andric			
vzhod	hiter tek finski jezeto					kalij največje kopenske živali	
živec					Sinclair Lewis jutranja zarja		
veznik			brus za koso kurir				
slovnični pojem tempus					manjša vojaška enota lantal		
ital. renesančni pesnik (Pietro)							
oziralni zaimek ali prstov							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodravno: diploma, obračun, branika, Rita, As, Oki, Ant, D, kanja, Orantes, Sirca, LO, orač, Ilin, NV, cikanje, ata, sak.

Z novim vodstvom do novih uspehov

V krajevni skupnosti Gančani — ta je ena izmed največjih na beltiškem območju, saj šteje okrog 1.100 prebivalcev — se zares lahko pohvalijo, da so v zadnjih letih veliko storili za napredek kraja. Naj samo bežno omenimo pomembnejše pridobitve: asfaltiranje cest v naselju, ureditev trgovskega lokala, vrtca in prostorov za dejavnost krajevne skupnosti, društev in organizacij, ureditev ulične razsvetljave in treh avtobusnih postajališč (dve v naselju Gančani in eno v zaseлку Raščice), ureditev 16 požarnovarnostnih vodnjakov itd. Vse te pridobitve zavezujejo novo vodstvo krajevne skupnosti, ki je povsem pomlajeno, da tudi v prihodnje skrbi za nadaljnji razvoj kraja, pravi predsednik skupščine in sveta krajevne skupnosti Gančani Štefan Križanič in Tonček Horvat.

Z REFERENDUMOM ZAČRTALI NADALJNJI RAZVOJ

Na letošnjem referendumu za sprejem samopriprave, ki je lepo uspel in na katerem so krajanje enkrat dokazali, da si želijo napredka, so si v krajevni skupnosti Gančani

kupili mrliški voziček, uredili odlagališče za smeti, prenovili zgradbo vodovodnega črpališča, uredili pokopališče, nekaj sredstev pa bodo namenili tudi za društveno dejavnost. V petletnem referendumskem programu, ki je začel veljati prvega maja letos, pa

Novo vodstvo KS Gančani. Od leve: Štefan Križanič — predsednik skupščine in Tonček Horvat — predsednik sveta.

začrtali nadaljnji petletni razvoj. Program je dokaj obsežen, zato bo potrebno razpoložljiva sredstva skrbno rabiti, zlasti še, ker bo potrebno precej sredstev nameniti za vzdrževanje objektov. V letošnjem letu predvidevajo, da bodo

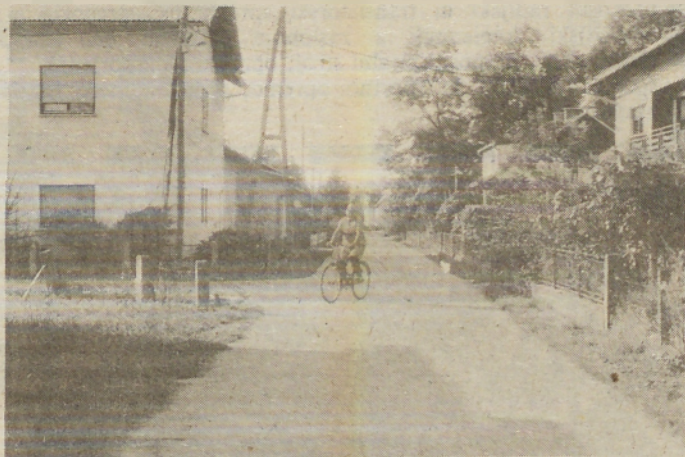
načrtujejo, da bodo zgradili gasilske garaže, kupili sireno, uredili javno telefonsko govorilnico, izkopal jarko, razširili nepregledne ovinke in postavili prometne znake ter prenovili mrliško vežo.

GRADIJO STRELIŠČE ZA MK PŠKO

V Gančanih imajo sorazmerno dobro razvito društveno dejavnost. Aktivno delujejo: nogometni klub, ki se je letos uvrstil v višje tekmovanje — v prvo medobčinsko nogometno ligo Murska Sobota, končujejo pa tudi dela pri novih slačilnicah; stralska družina, ki končuje dela pri gradnji strelišča za malokalibrsko puško, hkrati pa tudi uspešno nastopa v ligaskem tekmovanju; gasilsko društvo, ki je letos proslavilo 80-letnico uspešnega delovanja in moški pevski zbor, ki uspešno nastopa v domačem kraju. Želja vodstva krajevne skupnosti pa je, da bi zaživela organizacija Rdečega križa.

TELEFONIJA OSTAJA VPRAŠANJE

Poseben problem za kraj Gančane predstavlja telefonija.

Naselje Gančani (gornji del).

ja. Trenutno imajo osem telefonskih priključkov, kar pa je za tako velik kraj mnogo premalo. Poleg tega pa na področju telefonije močno zastaja za sosednjimi kraji. Vprašanje je torej, kdaj bodo lahko rešili ta problem, kajti sami tega bremena ne bodo zmogli. Poleg telefonije pa bi v Gančanih potrebovali tudi primeren prostor za kulturne in druge prireditve, saj so z odstopom vaškega doma za potrebe trgovine, ostali brez dvorane. Težave imajo tudi s skladiščem kmetijske zadruge Panonka, saj so prostor premajhni in bi morali razmišljati o njihovi razširitvi. V Gančanih pa trenutno potekajo melioracijska dela na pašnikih ob reki Ledavi. Kaže torej, da vseh najnujnejših potreb kraja v tem petletnem obdobju v Gančanih ne bodo mogli rešiti in bodo trebali počakati še nekaj let.

Feri Maučec

Nova šola ni samo šola

Križevci pri Ljutomeru so od nekdaj dokazovali, da se s pametjo in voljo da narediti marsikaj. Krajanje se nikoli niso odrekli solidarnosti in skupnim akcijam, predvsem takrat, kadar je šlo za skupno dobro vseh. Seveda pa ne gre brez širše podpore. To zadnje dokazuje tudi prizidek k osnovni šoli Branko Bernot-Aljaž. Ta gradnja je del srednjeročnega načrta, ki so ga sprejeli v občini Ljutomer. Gre za prvo nalogo, ki je končana — in to uspešno — saj so v ponedeljek učenci iz križevskega šolskega okoliša že prišli v nove prostore. Priprave so bile temeljite, zato je gradnja potekala hitro. Seveda pa ne gre samo za prizidek, ki bi ga uporabljali samo otroci, zraven je tudi večnamenska dvorana, ki jo bodo uporabljali tudi krajanje za svoje športno-rekreacijske potrebe. Sicer pa po vrsti:

Celotna vrednost gradnje je v predračunski vrednosti 20 milijonov dinarjev, doslej pa so jih porabili že 9 milijonov. Gradnjo so začeli junija lani, v prizidku pa bo 10 učilnic, 5 kabineto, kuhinja in jedilnica, knjižnica s čitalnico, sanitarije, večnamenski prostor, galerija z večnamenskim prostorom,

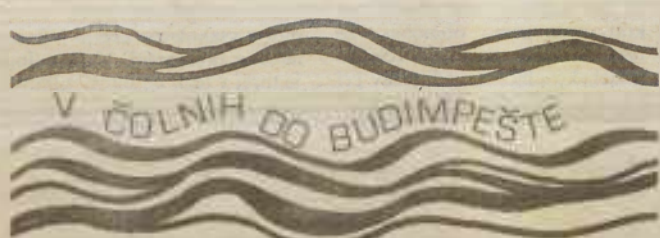

Nov prizidek je sicer že končan, vendar pa je okoli šole še vedno živahno, saj je potrebno marsikaj postoriti še zunaj.

telovadnica in garderobe. Skupna površina vseh prostorov pa je 2800 kvadratnih metrov. Učenci in učitelji bodo imeli torej vse možnosti za sodoben pouk v novih prostorih. Čeprav še ni vse opremljeno, pa se je pouk v novem prizidku že začel. Toda ta prizidek pa ni namenjen samo šoli — v telovadnici bodo tudi krajanje našli svoj prostor. Športno društvo v Križevcih pri Ljutomeru je namreč eno najaktivnejših v občini Ljutomer in telovadnica jim bo koristila pri njihovi aktivnosti, predvsem v zimskem času, saj doslej niso imeli potrebnega prostora za ustrezno zimsko rekreacijo in treninge. V krajevni skupnosti Križevci pri Ljutomeru se zavedajo, da je šola samo objekt, ki je potreben skrbne nege in kulturnega obnašanja. Kajti le tako bodo lahko v njem dolgo uporabljali vse prostore. Tehnični prevzem šole bo sicer šele oktobra, takrat pa bo nov prizidek postal resnično njihov.

Dušan Loparnik

NAGCI OB RABI — DOBRODOŠLICA V RUMU

Ste že slišali, da je kralj Matjaž v resnici živel v Visegradu, to je nekoč močni utrdbi ob Donavi na Madžarskem? Ravno tam mimo je pred kratkim vodila pot skupino čolnarjev. Sicer pa, veslati smo začeli v Körmendu, končali pa smo v Budimpešti. Vas zanima, kaj vse smo videli in doživeli?

Če ste ga prebirali, je morda komu še ostal v spominu lanski zapis potovanja s čolni po reki Rabi od Körmenda do Győra. Letos je bila vodna pot skoraj enkrat daljša, in sicer nas je vodila vse tja do madžarskega glavnega mesta. Tudi tokrat je bil organizator te vodne karavane kajak-kanu sekcija, ki deluje v okviru Zveze komunistične mladine Körmend, s katero ima prijateljske stike Brodarsko društvo Mura Krog. In tako smo se madžarskim čolnarjem — iz Körmenda in Budimpešte — pridružili tudi trije člani kroškega društva. Janez Kuhar, Janez Borovič in pisec tega prispevka. V avtomobilu pa sta nas spremljala predsednik BD Mura Ivo Lubšina in član odbora za mednarodno sodelovanje pri TKS

Murska Sobota Ciril Klanjšček. (Njima je bilo prav gotovo lažje, vendar pa manj najbrž prijetno.)

Nekaj pred 12. uro smo štartali. Čeprav nismo tekmovali, kdo bo hitreje na cilj — prvi je bil v naselju Rum ob Rabi — je bilo treba vseeno krepko vihteti vesla. Voda v reki je bila namreč zelo nizka, še bolj kot lani, in če ne bi veslali, bi čolni marsikje obstali na mestu. Čakala pa nas je okrog 60 kilometrov dolga pot.

Raba se je vila kot jara kača — počasi iz enega v drug ovinek. Na srečo smo večkrat zagledali kaj zanimivega, kot denimo kopalce, ki so se tu in tam sončili brez oblek, torej kot pravi naturisti ob Jadranskem morju. Ko so nas zagledali — prav gotovo niso pričakovali, da se bo kdo pripeljal po vodi — so se nekateri brž oblačili ali pokrivali. To velja predvsem za ženske, moški pa so še kar korajžno kľubovali našim pogledom. Ne vem sicer kako je bilo takrat, ko sta mimo veslali tudi dve Budimpeštanki, prav tako članici naše skupine. Ščasoma smo se namreč skorajda razkropili po

reki, tako da so eni odveslali kar precej daleč naprej. Marsikje na obrežju so nas pozdravljali ali pa se jezili na nas ribiči in presenečalo me je veliko število vikendov ob reki. Zdi se mi, da pri nas ob Muri ni nobenega. Večina jih je sicer bolj skromnih, koče so zbite iz desk, vendar pa nudijo lastnikom tiho zatočišče in seveda streho nad glavo, kadar je slabo vreme. Nekateri tamkaj preživljajo tudi letne dopuste. To je kajpak zelo poceni.

Kljub vsemu smo komaj čakali, da priveslamo do Ruma. Vedeli smo namreč, da nas tamkaj čaka počitek in seveda okrepčilo. Doživeli pa smo še nekaj več. Na obrežju nas je pričakala večja skupina mladih iz tega kraja. Predstavniki mladinske organizacije nas je pozdravil, nam zaželel dobrodošlico, in to še posebej nam, Jugoslovanom. V vaški gostilni pa nas je čakala dobra večerja. Zvedel sem, da je bilo to sicer vnaprej dogovorjeno. Vodja naše odprave Jenő Toth se je zadovoljno nasmehnil. Predsednik kroškega društva pa se je v imenu vseh zahvalil za dobrodošlico in mladim iz

Pred prihodom na cilj prvega dne, ta je bil v kraju Rum, smo nad sabo naenkrat zagledali leteče balone. Prav tedaj so tamkaj taborili člani madžarskega društva letečih balonarjev.

Ruma' podelil spominska darila, ki so jih prispevali tudi Körmendčani. In tako je bilo še marsikje, kjer smo se zvečer ustavili. Vedno pa smo spali v šotorih na obrežju Rabe in nato Donave.

(Piše: JOŽE GRAJ)

Kopalci v reki Rabi pri hidroelektrarni Nick. Tule seveda naturistov ni bilo, videli pa smo jih lahko na bolj skrivnih mestih ob reki. Če bi se v Muri lahko tako kopal, kajne?

Pred štartom v Körmendu smo se fotografirali vsi udeleženci mednarodnega spusta po Rabi in Donavi do Budimpešte. Dva sta se vozila v avtomobilu, ostali pa večinoma v čolnih. Vsi pa smo se srečno vrnili.

Dr. Daniel Hojs — 60-letnik

Te dni je v obmejni Gornji Radgoni v krogu znancev in prijateljev slavil svoj šestdesetletni rojstni dan priznan zobozdravnik in specialist dr. DANIEL HOJS. Njegovo ime ni znano samo ljudstvu Pomurja, kjer že vrsto let dela in ustvarja, temveč sega v širši slovenski prostor.

Na svet je privekal 29. 8. 1924 v Sent Janžu na Dravskem polju, kot predzadnji od osmero otrok. Rad bi postal zobar, so bile njegove življenjske sanje. Toda to ni šlo lahko. Trdo je moral dela-

taborišča, tretja grozodejstva v mariborskih zaporih, brat je za vedno ostal med pohorskimi gozdovi, ostala dva brata sta se kot borca borila drugod.

Poleti 1943 srečamo Danijela med prleškimi partizani. Najbrž bo zanj ostal nepozaben 6. april 1944. Skupaj s partizanom in domačinom Francem Belšakom-Maksom sta se tega dne bojevala pri Ribičevem mlinu v Cezanjevcih. Sprejela sta neenak boj z nad 60 do zob oboroženimi fašisti. V junaškem boju so padli štirje vidni nacisti, žal je izgubil življenje tudi njegov bojni tovariš Franc Belšak-Maks. Teh dogodkov se nerad spominja. Po tej bitki je med Slovenskimi goricami zrasel ugled partizanov in Danijel je postal med ljudstvom zapisan kot narodni heroj. Sovražnik je dobro čutil, kaj zmorejmo prleški partizani. Z gosposdarjem Ribičem sta prebila sovražnikov obroč in se umaknila v gozd. Ribičev mlin je postal simbol partizanstva v severovzhodni Sloveniji. O junaštvu pri tem mlinu bodo še dolgo govorili mladi rodovi.

Po osvoboditvi se je Danijel vrnil v svoj poklic. Vpisal se je na srednjo zobotehnično šolo, nato pa na dentistično šolo v Ljubljani. Oboje je z lahkoto končal, saj ga je gnala želja po znanju. 1952 leta se je preselil v G. Radgono. Prevzel je zobno ambulanto. Tu je oral ledino. Z vso vnemo se je lotil dela in uspehi so bili kmalu vidni. V G. Radgoni je ustanovil vzorno ambulanto, ki je slovela daleč naokoli. Sloves dobrega strokovnjaka se je razlegal po prleških gričih.

Vedno je v njem tlela želja po nadaljnji izobrazbi. Vrnil se je med študente in študiral ob delu. Vpisal se je na stomatološko fakulteto v Ljubljani in jo tudi končal. Študij ob delu je zahteval veliko naporov in odvedanosti, toda to je zmogla le trdna osebnost, kakršna je Danijel. Dobesedno je izgovarjal v delu in pri študiju. Trda volja in želja po znanju sta mu stali ob strani.

N. D.

Vzljubili so Slovenske gorice in ljudi, tako da teh krajev niso nikoli več zapustili. Tu je pustil svoje korenine tudi sin Danijel. Zmeraj se rad vrača v svoje kraje, med svoje ljudi, ki ga imajo zelo radi, ga cenijo kot strokovnjaka in ga spoštujejo. Starša sta skrbno vzgajala svoje otroke. Kot narodno zavedna družina se je — ko je slovenskemu narodu pretil pogin — v celoti vključila med borce za svobodo. Dve njegovi sestri sta doživeli grozote nemškega koncentracijskega

HOKEJ NA TRAVI

Turnir bratstvo in enotnost

Zveza za hokej na travi Slovenije organizira v soboto (8.) in nedeljo (9.) t. m. IX. turnir bratstva in enotnosti, na katerem bodo nastopile reprezentance Vojvodine, Srbije, Hrvaške in Slovenije. Turnir, ki bo na igrišču osnovne šole I. v Murski Soboti, se bo začel v soboto ob 8.45 uri. To je že tretjič, da je turnir Bratstvo in enotnost v Murski Soboti.

Pomurje zmagovalec

V Murski Soboti je bil mednarodni turnir v hokeju na travi, na katerem so sodelovale tri ekipe. Največ uspeha je imela ekipa Pomurja iz Murske Sobotice, ki je premagala oba tekmeca in osvojila prvo mesto. Rezultati — Maribor:Ingolstadt 1:1, Pomurje:Maribor 6:1 in Pomurje:Ingolstadt 2:0. Gole za Pomurje so dosegli: Časar 4, Mesarič 2 in Zelko. Vrstni red: 1. Pomurje, 2. Ingolstadt, 3. Maribor. V povratnem srečanju med Pomurjem in Ingolstadtom so zmagali Sobočani s 3:1. Gole za Pomurje pa sta dosegla Časar 2 in Zelko.

KAJAKAŠTVO

Titan—Varga prva

Na odprtem prvenstvu Hrvaške osvojila prvo mesto. V članski konkurenci kajakašev je bil Varga tretji, prav tako pa tudi Karas med mladinci. Tretje mesto pa je ekipa Kroga osvojila tudi v moštveni vožnji 3 x K-1.

Kovačič drugi

Na reki Savi v Ljubljani je bilo republiško pionirsko prvenstvo v spustu za pionirke in starejše pionirje. Izkazal se je Kovačič iz Kroga, ki je zasedel drugo mesto. Ozbeič in Graj iz Bistrice pa sta zasedla deveto in deseto mesto. Med pionirkami je bila Kosova deveta.

NOGOMET

Poraz Mure in Nafta

V drugem kolu tekmovanja v slovenski in vzhodni conski nogometni ligi sta pomurska ligaša igrala doma, vendar sta ostala brez točk. Mura je visoko z 1:4 izgubila za mariborskim Kovinarjem. Časten zadetek je dosegel Škaper. Nafta pa je izgubila s Steklarjem iz Rogoške Slatine z 0:2.

Zmage gostujočih

V drugem kolu tekmovanja pomurske nogometne lige so bili doseženi naslednji rezultati — Ljutomer:Veržej 0:4, Hotiza:Turnišče 0:0, Čačada:Dobrovnik 1:2, Apače:Crenšovci 1:3, Odranci:Bakovci 3:3 in Lipa:Beltinka 1:4. Vodijo Odranci, Bakovci, Dobrovnik in Turnišče s 3 točkami.

Odigrano prvo kolo

V prvem kolu tekmovanja v 1. občinski nogometni ligi Lendava so igrali Bistrica:Nafta 2:2, Mladost:Olimpija 4:3, Mostje:Petišovci 7:1, Nedelica:Renkovič 3:0 in Kobilje:Lakoš 3:0. V drugi občinski nogometni ligi Lendava pa so bili doseženi izidi Zitkovci:Zvezda 5:4, Polana:Kapca 5:2 in Pince:Graničar 0:7. Panonija je bila prosta.

ROKOMET

Polana in Krog

Rokometni klub Beltinka iz Beltincev je pripravil 9. tradicionalni turnir za memorial Petra Klepca. Sodelovale so po tri moške in ženske ekipe. Rezultati — moški: Bakovci:Beltinka 19:18, Krog:Bakovci 16:10 in Krog:Beltinka 24:20. Vrstni red: 1. Krog, 2. Bakovci in 3. Beltinka. Rezultati — ženske: Polana:Radgona 10:9, Beltinka:Radgona 19:15 in Polana:Beltinka 12:8. Vrstni red: 1. Polana, 2. Beltinka in 3. Radgona. Najboljša strelka na turnirju je bila Zakobjeva (Beltinka) s 14 goli, najboljša strelca pa Šernek (Beltinka) in Habjančič (Krog) po 18 golov

Polana : Zako 28:11

V prijateljski mednarodni tekmi so rokometiške Polane premagale ekipo Zako iz Zalaegerszega. Gole za Polano so dosegle: Kociper 6, Bačvič 6, Virag 5, Vugrinec 4, Gamze 3, Laslo, Kavaš, Toplak in Hozjan po enega. Povratno srečanje bo novembra na Madžarskem.

KONJENIŠTVO

Fegrina tokrat druga

Na Brdu pri Kranju je bila četrta spominska dirka maršala Tita, na kateri je sodelovalo 14 najboljših jugoslovanskih kasačev. V prvi skupini sta štartali Fegrina in Rebeka, ki sta vodili tudi ogorčen boj za prvo mesto. Pri tem je bila uspešnejša Rebeka z Brankom Puharjem iz Veržaja, ki je tudi izboljšala rekord dirkališča (1:20,5). Fegrina z Alojzjem Slavičem iz Križevca je bila druga. V drugi skupini je Dorica MS zasedla tretje mesto. V finalu se je prav tako pričakoval hud boj med Rebeko in Fegrino, vendar je prišlo do zapletov med dirko in zmagal je Auru pred Fegrino, Limo II, Lahorjem II. Dorica MS in Rebeko.

SPEEDWAY

Kocmut tretji

V Krškem je bila sedma dirka za državno prvenstvo v speedwayju za posameznike, katerega so se udeležili tudi pomurski tekmovalci. Najboljši med njimi je bil Radgonačan Kocmut, ki je zasedel četrto mesto z 11 točkami, v skupni uvrstitvi po sedmih dirkah pa je Kocmut na tretjem mestu z 80 točkami. Horvat (Lendava) pa je s 76 točkami na četrtem mestu.

NAMIZNI TENIS

Uspešen nastop Kuzme

V Gradcu so bile 1. letne mladinske igre ALPE—JADRAN, na katerih sodelujejo ekipe v odbojki, namiznem tenisu, atletiki iz 10 pokrajinskih oziroma republiških reprezentanc štirih držav — Avstrije, Nemčije, Italije in Jugoslavije. V slovenski reprezentanci v namiznem tenisu je nastopil tudi Sobočan Ivan Kuzma in uspešno preстал svoj prvi nastop v mladinski reprezentanci. Slovenija je zasedla 3. mesto. Kuzma je bil z rezultatom 7:1 za Jamškom drugi najuspešnejši igralec ekipe. M. U.

MALI NOGOMET

V Ljutomeru 18 moštev

ZTKO Ljutomer je tudi letos razpisala tekmovanje v malem nogometu v občinski ligi. Prijavilo se je 18 moštev. S tekmovanjem bodo pričeli v mesecu septembru. Na prvem preglednem turnirju, ki ga je organiziral Partizan Ljutomer je presenetljivo zmagala ekipa Bučkovec pred ekipo Železnih dveri in Partizanom Ljutomer. T. F.

STRELSTVO

Rojkova na državno prvenstvo

V Ljubljani je bilo republiško prvenstvo v streljanju z MK puško za mladince in mladinke. Lep uspeh je dosegla Valentina Rojko (Noršinci), ki je kot najboljša pomurska tekmovalka dosegla 464 krogov in izpolnila normo za državno prvenstvo. Ostali rezultati: Kuzma (Ca) 452, Pertoci (Ti) 432, Gider (Ti) 429 in Sapač (Ca) 424 krogov.

ZMAGALA MURA

SD ABC Pomurka — Mesna industrija je bila organizator tekmovanja v streljanju z MK puško. Nastopilo je 17 ekip z 51 strelci. Zmagala je SD Mura s 521 krogi pred Noršinci II. 512 in Noršinci IV. 510 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Franc Balaško (Nor) s 182 krogi pred Janezom Horvatom in Mirkom Horvatom (oba Mura) po 176 krogov. Prve tri ekipe in 7 posameznikov so prejeli praktične nagrade.

KOŠARKA

Pomurje : Libela 87:99

V osmini pokalnega tekmovanja Slovenije so košarkarji Libele iz Celja, član 1. B lige, premagali Pomurje, novega člana slovenske lige. Koše za Pomurje so dosegli: Merklin 28, Rajbar 18, Sakovič 16, Juteršnik 11, Petrič 6, Marinič 4, Sedonja 2 in Titan 2.

AKTUALNO V TELESNI KULTURI

OCENA URESNIČEVANJA TELESNOKULTURNIH USMERITEV

V javni razpravi je gradivo Ocena uresničevanja telesnokulturne usmeritve, ki sta ga pripravili strokovni službi Telesnokulturne skupnosti Slovenije in Zveze telesnokulturnih organizacij Slovenije. Javna razprava naj bi pokazala, kako v praksi uresničujemo sprejete in samoupravno dogovorjene usmeritve v telesni kulturi v Sloveniji. Kot je znano, so bile na osnovi politične usmeritve SZDL leta 1973 v Sloveniji ustanovljene telesnokulturne skupnosti, leto kasneje pa opredeljena telesna kultura tudi v Ustavu SR Slovenije. Po široki javni razpravi pa je bil leta 1976 sprejet tudi samoupravni sporazum o nekaterih pomembnih vprašanih nadaljnega razvoja telesne kulture v Sloveniji. Temeljna cilja sprejetih usmeritev sta bila povečati število aktivnih udeležencev v telesnokulturni dejavnosti v vseh starostnih in socialnih kategorijah — doseči torej večjo množičnost, na področju vrhunškega športa pa postopno ustvarjati razmere za doseganje vrhunskih dosežkov. Ustvarjanje teh usmeritev pa je bila v Sloveniji odvisna od vrste dejavnikov, zlasti pa od organiziranosti, pazožnega povezovanja, števila osnovnih organizacij, strokovnih kadrov, športnih objektov in financiranja. Ustanovitve telesnokulturnih skupnosti je prav gotovo prispevala k boljšemu dogovarjanju uporabnikov in izvajalcev telesne kulture, kakor tudi k rednejšemu dotoku finančnih sredstev. V organiziranosti pa verjetno ni bil dosežen najracionalnejši način, saj so se osnovne telesnokulturne organizacije kot izvajalci povezovale najmanj trikrat (TKS, ZTKO in pazožne zveze). Bistvenega cilja pa tudi ni dosegla predvidena organiziranost vrhunškega športa v prednostnih panogah tako v smotnosti kot neživljenjski organiziranosti zaradi različno razvitih panog, tradicije in možnosti v posameznih občinah oziroma regijah. Zato je bila kasneje taka opredeljena popravljena, tako da so se posamezne panoge organizirale po lastni presoji. Po ugotovitvah sestavljalcev gradiva za javno razpravo je tudi upadlo število osnovnih organizacij, zlasti v namiznem tenisu, košarki in rokometu, najbolj pa naraslo v atletiki. Take ugotovitve pa v dobršni meri veljajo tudi za Pomurje. Neorganiziranost v vrhunskem športu je bila vzrok za slabše učinke (rokomet), ni uspel dogovor o dopolnjevanju petih selekcij iz vseh pomurskih občin, pa tudi tekmovanja v nižjih selekcijah so nepopolna.

Na področju množičnosti so bili doseženi pomembni uspehi, kar zgovorno pričajo podatki iz posameznih občin. Uveljavile so se številne organizirane akcije kot so: naučimo se plavati, teki, kolesarjenje, športne značke itd. To velja tudi za Pomurje, kjer smo celo uveljavili nekatere nove oblike v primerjavi z drugimi občinami v Sloveniji. Prav gotovo pa so še številne možnosti — tako organizacijske kot propagandne — za še večjo množičnost v telesni kulturi. V soboški občini denimo deluje 140 osnovnih telesnokulturnih organizacij, ki redno in občasno vključujejo okrog 20.000 občanov. Število udeležencev, ki se aktivno ukvarjajo s telesno kulturo, pa narašča tudi v ostalih pomurskih občinah. V zadnjem času se zlasti vključujejo občani stari med 40 in 50 leti. Pomembno vlogo pri tem imajo društva Partizan, planinska društva, strelske, taborniške in nogometne organizacije.

Na osnovi sprejetih usmeritev je tudi vrhunski šport v Sloveniji kljub določenim slabostim dosegel nekaj odmevnih rezultatov. To velja zlasti za individualne športe, manj pa za skupinske. Gradivo za javno razpravo podrobneje prikazuje dosežene rezultate na področju vrhunškega športa v posameznih panogah, kakor tudi pregled kategoriziranih in perspektivnih športnikov po panogah. Razveseljiva je ugotovitev, da med njimi vsako leto narašča število kategoriziranih in perspektivnih športnikov tudi iz Pomurja. Tako je bilo na primer v lanskem letu v soboški občini 5 kategoriziranih športnikov zveznega razreda in 13 perspektivnih športnikov ali skupaj 18 vrhunskih športnikov. V radgonski občini sta bila dva kategorizirana športnika zveznega razreda, v ljutomerski občini eden perspektivni in v lendavski občini eden kategorizirani športnik zveznega razreda.

Vsi ti dosežki so rezultat organiziranosti in kakovostnega dela v posameznih okoljih, čeprav se je zatikalo predvsem zaradi nesprotnega reševanja sistemskih vprašanj, predvsem pa statusa in stimulacije športnikov, tekmovalnih sistemov in lokalističnih teženj, ki je vse vplivalo na neuspehe v posameznih športnih panogah, zlasti kolektivnih. Prednostne športne panoge, ki so bile sprejete pred osmimi leti, so bile različne v posameznih občinah. V prvi skupini sta bili določeni prednostni panogi po republiški usmeritvi atletika in košarka, s tem da bi naj v vseh slovenskih občinah ustvarjali materialne, kadrovske in druge možnosti za načrtno in strokovno delo v selekcijskem sistemu, ki bi moral izhajati iz šolskih športnih društev. V drugo skupino prednostnih panog pa so bili v Pomurju določeni: namizni tenis, nogomet, rokomet, odbojka. Velja ocena, da so v naši regiji nosilci posameznih športnih panog različno uspevali, tako v pogledu organiziranosti kakor tudi strokovnem delu in tekmovanjih. Glede na finančne možnosti in razpoložljivi selekcionirani kader je razumljivo, da smo največ dosegli v pionirskih in mladinskih konkurencah, kjer v nekaterih panogah sodimo v sam jugoslovanski vrh, medtem ko so uspehi znatno manjši v članski konkurenci.

Javna razprava, ki bo zaključena v septembru, bo morala objektivno oceniti upravičenost in realizacijo sprejetih usmeritev v telesni kulturi v Sloveniji ter ugotoviti, ali so izbrane prednostne panoge s svojim delom in rezultati upravičile izbor. Pri tem pa bo potrebno tudi upoštevati, da bo slovenska telesna kultura tudi v prihodnje stonela na amaterskem delu, kar še posebej velja za Pomurje. V naši regiji imamo trenutno le sedem profesionalnih in čez 400 amaterskih strokovnih delavcev v telesni kulturi.

Feri Maučec

FERI MAUČEC

34

60 LET NOGOMETA V POMURJU

Uveljavljanje selekcij, ustanovljena NZ Lendava

V tekmovalni sezoni 1977/78 smo v Sloveniji začeli uveljavljati selekcije. Pomurje je imelo le eno peto selekcijo, ki je nastopala v slovenski ligi, to je Muro iz Murske Sobotice, medtem ko lendavska Nafta tokrat ni sodelovala v tek-

movanju. Do reorganizacije tekmovanja je prišlo tudi v Pomurju. V Lendavi so ustanovili občinsko nogometno zvezo, v katero je bilo vključenih 20 nogometnih klubov. S klubi so podpisali samoupravni sporazum in Lendavo določili kot nosilca selekcij. V slovenski nogometni ligi je moštvo Mure, ki je bilo sestavljeno predvsem iz igralci iz pomurske lige — moštvo je treniral Stanko Maučec — osvojilo drugo mesto s 36 točkami za Mercatorjem, ki je kot prvak zbral

40 točk. Na območju Medobčinske nogometne zveze Murska Sobotica, ki je delovala za ljutomersko radgonsko in soboško občino, so bile ustanovljene tri občinske lige, na območju občinske nogometne zveze Lendava pa dve občinski ligi. V prvi občinski nogometni ligi Murska Sobotica je naslov prvaka osvojila Beltinka iz Beltincev s 30 točkami pred Bakovci 25, Čardo in Ljutomerom po 21, Lipo 20, Apačami in Gančani po 15, Tišino 13, Salovci 12 in Dokležovjem 8 točk. V drugi občinski nogometni ligi Murska Sobotica je zmagalo moštvo Pučonec s 27 točkami pred Ižakovci 26, Melinci 22, Cankovo 21, Rakičanom 20, Prosenjakovci 19, Veržejem 18, Radgono 12, Vrelcem 11 in Selom 4 točke. V tretji občinski nogometni ligi Murska Sobotica je postalo prvak moštvo Pušče s 23 točkami pred Rogošci 19, Tešanovci 15, Bogojino 14, Križevci 6, Gradom 5 in Serdico 2 točki. V prvi občinski nogometni ligi Lendava je naslov prvaka osvojilo moštvo Turnišča s 26 točkami pred Olimpijo 23, Mladostjo 20, Hotizo 18, Petišovci 17, Mostjem 16, Graničarjem 11, Crenšovci 8 in Odranci 5 točk. V drugi občinski nogometni ligi Lendava je zmagalo moštvo Dobrovnik s 30 točkami pred Panonijo 26, Kobiljem 25, Bistrico 21, Kapco 19, Polana in Pince

JOŽE HUSAR — obrambni igralec Mure, ki je igral tudi za amatersko reprezentanco Slovenije.

po 15, Zvezdo 13, Piramido 7 in Žitkovci 4 točke. V novi tekmovalni sezoni je zopet prišlo do reorganizacije tekmovanja v slovenski ligi. To je potekalo v dveh skupinah. V vzhodni skupini pa sta nastopali moštvi Mure in Lendave. Lendavčanom je naposled uspelo sestaviti peto selekcijo iz nogometne občinske lige in mladinskega moštva. Trenerske posle pa so zaupali Feriju Horvatu.

(nadaljevanje)

Nogometno moštvo Mure — član slovenske lige. Stojijo od leve: Djurinek (tehnični vodja), Seban, Jerič, Sarkezi, Savel, O. Horvat, Nagy, Gašpar, Ribaš in Maučec (trener). Čepijo S. Horvat, Baranja, Merc, Kranjc, Slavic, Hozjan in Rous.

Krajevne skupnosti so bile formirane z namenom, da bi delovni ljudje in občani v njih lažje uresničevali svoje samoupravne interese. V njih naj bi občani občutili povezanost in s to povezanostjo tudi moč krajevne skupnosti kot celote. V okviru krajevne skupnosti je formirana tudi konferenca SZDL kot organ naše najbolj množične družbenopolitične organizacije, ki organizira in usklajuje družbenopolitično delovanje in življenje v KS nasploh.

Želim nekoliko podrobneje opisati način, s katerim se kaže demokratičnost in delovanje v KS Pučonci.

Svet KS je sprejel sklep, da se bo telefonija širila po enotnem ključu, ne glede na oddaljenost naročnikov. S tem se je med krajani prizgala iskra upanja v solidarnost. Ker pa to. Grah, ki je bil sicer predsednik sveta KS več kot 20 let, tega sklepa ni uresničil, je upanje plahnelo. Prav tako tudi zaradi predsednika KK SZDL tov. Vra-

tariča — sicer pa njegovem mnenju nenadomestljivega polnih 20 let, ki svojega poslanstva ni opravičeval, ampak je s svojo dominantno močno vplival na samoupravljanje in razvoj KS Pučonci nasploh. Tako so po njegovi zaslugi dobili vaščani Pučonce telefonske priključke že l. 1979, kjer so takrat od 100-številčne centrale priključili kar 60 naročnikov. Medtem se na interese ostalih vasi v KS niso ozirali, kar je vzbudilo nemalo prepričev med vaščani Pučonce in ostalimi. O tem je v Delu izšel tudi članek Prepričev ob telefonu. Pisca članka sem takrat razložil, da je iz obrambnih in varnostnih razlogov potreben telefon v vsaki vasi, za kar sem bil skupaj z avtorjem članka klican na odgovornost in deležen tudi brutalnih žaljk.

Sledila je zamenjava predsednika sveta KS in predsednika KK SZDL in tako se je telefonija ponovno začela razvijati. Rezultati tega so, da je s 1. junijem dobilo telefonske

priključke 20 naročnikov z Vaneče, 6 iz Doline in 4 iz Bokrač in v mesecu juliju 30 naročnikov z Gorice. Nerešeno vprašanje telefonije je ostalo le še glede Salamence, in ker je obveljal star pogovor, „da je kovačeva kobila zmerom bosa“, smo 30 telefonskih priključkov v Salamence dobili šele v začetku avgusta. (v vasi imamo namreč več telefonistov).

Tako je sedaj vprašanje telefonije v naši KS vsaj začasno rešeno, čeprav so interesi nekaterih ostali še vedno le iluzije. Kako pa bo z demokratičnostjo v KS naprej? Na to lahko iščemo odgovor iz vprašanj: Ali je prav tako, da v KS Pučonci eni plačajo telefonski priključek 7000 din, drugi pa 130.000 din in več? In ali lahko v tem primeru govorimo o enakopravnosti v skupnosti, ki je bila formirana z namenom, da bi delovni ljudje in občani lažje uresničevali svoje samoupravne interese?

Ernest Pintarič, Salamenci 86

kronika

Huda nesreča v Martjancih

ČAKOVA — 27. avgusta ob 2.30 uri se je zgodila prometna nesreča pri Čakovi. Ivan Bister iz Dornave pri Ptuj, ki sicer nima vozniškega dovoljenja, je pripeljal z osebnim avtom v levi nepregledni ovinek, ki pa ga ni uspel izpeljati; trčil je v telefonski drog. Gmotna škoda znaša 60.000 dinarjev, sopotnik Ciril Petek, 21 let, iz Dornave 142, pa se je lažje poškodoval.

KAPCA — Avtobus, ki je pripeljal na Kapco, je ustavil izven postajališča. 14-letna potnica P. L. s Kapce, ki je izstopila, je hotela čez cesto za avtobusom, kar je nasploh sila tvegano. V tem času je nasproti pripeljal tovorni avto s priklopnikom, ki ga je vozil Miro Košnik iz Senčurja pri Kranju. Ko je opazil pešakinjo, je sicer močno zaviral, vendar nesreče ni uspel preprečiti: deklico je s prednjim delom tovornjaka zadell in zbil po cesti; hudo poškodovano so jo prepeljali v soboško bolnico.

SPODNJA ŠČAVNICA — 27. avgusta ob 18.50 uri se je zgodila prometna nesreča v Spodnji Ščavnici. Franc Sladič, 37 let, iz Spodnje Ščavnice, ki nima vozniškega dovoljenja, se je peljal s traktorjem, h kateremu je bil priključen kmečki voz, iz Lastomerec proti domu. Pri doma-

šiji številka 57 je dohitel kolesarko K. S., staro 9 let, iz Lastomerec 15, ki se je peljala pravilno po skrajni desni strani ceste, in jo tesno prehitel. Z desno stranjo voza jo je nato oplazil, zaneslo jo je na levo in z glavo je udarila ob železni del voza. Kolesarka je padla in obležala v nezavesti.

MARTJANCI — Huda prometna nesreča se je zgodila na regionalni cesti v Martjancih, saj je terjala žlotoško življenje. Iz Moravec proti Martjancem se je Štefan Bukovec iz Kobilja peljal z osebnim avtom-kombijem. Ko je v Martjancih pripeljal v levi oster ovinek po levi strani vozišča, mu je nasproti pravilno po desni strani pripeljal tovorni avto, ki ga je vozil Matija Varga. Da bi se Bukovec izognil trčenju s tovornjakom je sunkovito zavil na desno stran, nakar je avto zaneslo na desno bankino, od tam pa nazaj na levi vozni pas, po katerem je za tovornim avtom pravilno po desni strani pripeljal osebni avto, ki ga je

vozil Elek Celec, star 68 let, iz Počane. Vozil sta čelno trčili. Celec je kmalu po prevozu v bolnico umrl, medtem ko znaša gmotna škoda 250.000 dinarjev.

BAKOVCI — 28. avgusta okrog 19. ure je izbruhnil požar na stanovanjski hiši Milana Erdelija na Plitvičkem vrhu 23. Zajel je ostrešje v velikosti 10 krat 3 metre. Škoda znaša 30.000 dinarjev. Ogenj, ki pa so ga hitro pogasili, je posledica malomarnosti pri rezanju rezal betonsko železo in iskre, ki so švigale z brusilne plošče, so zanele na požar.

PLITVIČKI VRH — 30. avgusta ob 13. uri je izbruhnil požar na stanovanjski hiši Milana Erdelija na Plitvičkem vrhu 23. Zajel je ostrešje v velikosti 10 krat 3 metre. Škoda znaša 30.000 dinarjev. Ogenj, ki pa so ga hitro pogasili, je posledica malomarnosti pri rezanju rezal betonsko železo in iskre, ki so švigale z brusilne plošče, so zanele na požar.

S. S.

Pot nekega „poštenega“ referendumskega programa

Žal je še vedno tako, da se zlasti manj razvite krajevne skupnosti ne morejo uspešno razvijati in delovati brez krajevne samoprispevka. Tako tudi KS Kapela prav zaradi uvedene 2. krajevne samoprispevka bolj ali manj uspešno koraka iz dolgoletne zaostalosti.

Neposredno pred referendumom o 2. samoprispevku pa so nekateri posamezniki, ki so žal tudi vaški dejavniki, člani ZK in borčevske organizacije, z neresničnimi govoricami o neuresničnem ali celo spremenjenem prvem referendumskem programu hoteli zavesti krajane s ciljem, da bi glasovali proti uvedbi 2. samoprispevka. Na tem mestu želim pojasniti nekatere podrobnosti, ki so vplivale na uresničevanje prvega referendumskega programa.

Program, sprejet na referendumu 27. maja 1979, je vseboval:

1. Ureditev krajevne ceste Perko—Tomanjč,
2. Ureditev lokalne ceste Tomanjč—Šola Murščak.
3. Ureditev lokalne ceste Hrastje Mota—Kapela,
4. Ureditev turističnih poti,
5. Nadgradnjo vaško-gasilskega doma,
6. Gradnjo treh avtobusnih postajališč,
7. Posodobitev približno 400 m lokalne ceste v Okoslavcih,
8. Sofinanciranje opreme vrta pri Kapeli v višini 50.000 din.

Omenjeni program je bil usklajen s programom SKIS (komunalna skupnost) Gornja Radgona, ki je določal 20-odstotno soudeležbo SKIS za cesto Perko—Tomanjč in 80-odstotno soudeležbo za cesto

Tomanjč—Šola Murščak. V letih 1979/80 je bila po predvidevanjih in s soudeležbo SKIS posodobljena krajevna cesta v Hrašenskem vrhu na odseku Perko—Tomanjč. Nato se je zataknilo pri lokalni cesti Tomanjč—Šola Murščak. SKIS namreč, zaradi že znanih mahinacij okoli industrijske cone v Gornji Radgoni, ni imel sredstev za 80-odstotno sofinanciranje omenjene ceste. Na predlog odbora za spremljanje in izvajanje referendumskega programa pri KS Kapela, so samoupravni organi odločili, da KS z razpoložljivimi sredstvi samoprispevka, dodatnim prispevkom krajanov naselij Murški vrh in Murščak ter posojilom izvajalca sama v celoti uredi lokalno cesto Tomanjč—Šola Murščak.

Kasneje se je izkazalo, da je bila ta poteza edina pravilna, ker bi brez nje krajani Murskega vrha in Murščaka po vsej verjetnosti še danes hodili po blatu. Tako je prav zaradi vsega navedenega zmanjkalo denarja oz. ga je bilo premalo za cesto Hrastje Mota—Kapela. In ponovno je bil odbor za spremljanje in izvajanje referendumskega programa tisti, ki je našel najprimernejšo rešitev, ki so jo samoupravni organi KS Kapela v celoti osvojili. Odbor je predlagal, da se zaradi pomanjkanja sredstev za posodobitev ceste Hrastje—Mota—Kapela le-ta začasno preloži na poznejši čas, da razpoložljivi denar ne bi ležal neziskovito s soudeležbo gasilskega društva Kapela in s posojilom izvajalca, pa se prične z gradnjo vaško-gasilskega doma pri Kapeli. V referendumskem programu je zapisano, da naj bi bila to nadgradnja. Vendar pa do nje ni pri-

šlo, ker sta se gasilsko društvo in KS Kapela odločila, da se dom zaradi manjših stroškov gradi le v eni etaži, s tem da oba udeleženca prispevata po polovico potrebnih sredstev. (Po izračunih bi prvotni dom stal čez storo milijard, sedanj pa je z dodatnimi in nepredvidenimi deli veljal le 440 starih milijonov). Nikakor pa ni bilo nikjer govora o nadgradnji starega doma, kot je to navedeno v VESTNIKU št. 25 z dne 28. 6. 1984, ker starega doma sploh ni. Prav tako ni res, da bi bil vaško-gasilski dom namenjen le "onim" pri Kapeli, ker bomo to stavbo uporabljali vsi krajani, ki živimo naobmočju KS Kapela, saj le-ta do sedaj sploh ni imela lastnih prostorov. Odločitev o gradnji vaško-gasilskega doma je med nekaterimi posamezniki vzbudila precej hude krvi in so trmasto vztrajali pri posodobitvi ceste, pa čeprav le enega odseka, kar pa bi celotno gradnjo precej podražilo in bi bilo skrajno negospodarno.

Vsemu nakljub pa bo minuli referendumski program z gradnjo avtobusnih postajališč, ki se bo v kratkem pričela, s strani KS Kapela v celoti uresničen. Upravičeno pa zahtevamo, da SICS (cestna skupnost) Gornja Radgona namesto lokalne ceste Hrašenski vrh—Murščak, ki je že urejena in je še vedno v srednjeročnem programu, posodobi lokalno cesto Hrastje Mota—Kapela. Naša manj razvita krajevna skupnost si namreč ne more privoščiti ureditve kar dveh lokalnih cest in tega od nas tudi nihče ne more zahtevati.

Tajnik KS Kapela
Marjan Pirc

ljubljanska banka

Komisija za delovna razmerja
LB Pomurske banke
Murska Sobota

objavlja za potrebe PE G. Radgona
prosta dela in naloge

VODJE ODSEKA STANOVANJSKO-KOMUNALNEGA KREDITIRANJA V POSLOVNI ENOTI GORNJA RADGONA

Poleg splošnih pogojev pričakujemo od kandidatov:

- višjo šolo ekonomske smeri
- tri leta delovnih izkušenj
- zanesljivost, komunikativnost, točnost

Delovno razmerje se sklenu za nedoločen čas z 2-mesečno poskusno dobo.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: LB Pomurska banka M. Sobota, Trg zmage 7.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili 45 dni po objavi.

DO Zdravilišče RADENSKA n. sol. o. TOZD Hotel DIANA n. sol. o. MURSKA SOBOTA objavlja po sklepu komisije za delovna razmerja naslednja prosta dela in naloge v Turističnem domu Gornji Petrovci:

a) vodenje poslovanja

Pogoji: KV gostinski delavec, 2 leti delovnih izkušenj in pasivno znanje nemškega jezika;

b) priprava in kuhanje jedi

Pogoji: KV kuhar, 1-letna praksa.

Poskusno delo traja 3 mesece.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave v 8 dneh po objavi na naslov: TOZD hotel DIANA, Murska Sobota, Titova 26.

TEHNOSTROJ INDUSTRIJA IN SERVIS VOZIL LJUTOMER n. sol. o.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB
69240 LJUTOMER, PREŠERNOVA C. 40, TEL.: (069) 81-035, 81-615, 81-625, 81-635, 81-645
TELEF.: 35263 YU TSL

Tehnostroj Ljutomer, n. sol. o.
TOZD Proizvodnja vozil in kmetijske mehanizacije

Komisija za delovna razmerja oglašja prosta dela in naloge:

organiziranje in izvajanje nabave

- Pogoji:
- višja izobrazba ekonomske, organizacijske ali tehnične smeri,
 - najmanj 4 leta delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov Tehnostroj, industrija in servis vozil Ljutomer, n. sol. o., Prešernova c. 40, z oznako za komisijo za delovna razmerja. O izbiri bomo vse prijavitelne kandidate obvestili v 30 dneh po sklepu komisije.

TKO PRIMAT n. sol. o. MARIBOR TOZD SKLADIŠČNA OPREMA n. sol. o. LENDAVALA

objavlja javno dražbo

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. Ekscentrična stiskalnica 50 ton ILR inv. št. 1896 z izključno ceno 80.000.- din
2. Ekscentrična stiskalnica 50 ton PEU inv. št. 2696 z izključno ceno 80.000.- din
3. Toplotni kotel UNIS—100 inv. št. 8072 z izključno ceno 30.000.- din
4. Oljna peč ALFA inv. št. 1046 z izključno ceno 10.000.- din
5. Oljna peč ALFA inv. št. 1044 z izključno ceno 10.000.- din
6. Oljna peč CELEA in ALFA, 18 kosov z izključno ceno za kos 3.000.- din
7. Transformatorji varnih, 4 kosi z izključno ceno za kos 6.000.- din
8. Elektromotorji — neuporabni 8 kosov z izključno ceno za kos 2.500.- din

Dražba bo v petek, 14. septembra 1984, z začetkom ob 13. uri na dvorišču starih proizvodnih prostorov (stara Nafta) v Lendavi, Mlinska ul. 5. Varščina za posamezni predmet znaša 10 % od izključne cene.

KAPELA: Ali bo zmagal razum?

V občini Gornja Radgona je zopet aktualno vprašanje, kam s komunalnimi odpadki in strupi. V zvezi s tem je bilo že v drugi polovici leta 1983 pripravljeno obširno poročilo komisije, ki ima nalogo poiskati ustrezno lokacijo za odlagališče komunalnih odpadkov in strupov. Komisija je določila lokacijo v KS Kapela, točneje v naselju Turjanski vrh.

Krajani tega območja za ta namen niso takoj zvedeli, le uslužbenci KS Kapela so vedeli. Ti so tudi v dogovoru s komisijo sklicali zbor krajanov, na katerem naj bi krajani rekli „da“ ali pa „ne“. Na sestanku so nam prebrali zapisniško poročilo, iz katerega je vidno, da nosi odgovornost za geološke raziskave tov. Dušan Žižek, geolog

in uslužbenec DO Radenska, Radenci. Poleg njega se je sestanka udeležil tudi predsednik komisije tov. Edvard Metličar, uslužbenec SO Gor. Radgona. Ostalih članov komisije kljub vabilu na sestanek ni bilo. Razprava se je odvijala zelo razburljivo, mnenja enih in drugih so se križala, kljub vsemu pa članoma komisije ni uspelo prepričati krajanov, da je ta lokacija primerna, tako da soglasja nista dobila. Iz prečitanega je bilo tudi razvidno, da se odpadki ne bi kurili, ampak zasipavali z zemljo, ko jo bodo dobili s hriba, nihče pa ni pomislil na nevarnost, da bi ta hrib skupaj z hišami bližnjih krajanov drsel v smetišče. Tudi o obnovi vrelcev pitne vode so govorili, vendar o celotnem vodnem režimu te lokacije ni bilo nič povedanega. Nihče tudi ni ome-

nil vrelcev mineralne vode, ki so prav blizu.

Zamisel tov. Žižka, da pač v občini takšno odlagališče mora biti, se mi zdi čudno, pa tudi moje osebno mnenje je, da kraj za to ni primeren, zato bi rad, da pride elaborat o geoloških raziskavah tega zemljišča v ustrezni inštitut, ki naj da svoje mnenje o tem.

Zadeva seveda ne bi prišla v javnost, če komisija v posmeh krajanom in krajevni samoupravi ne bi v prostorski načrt ureditve zemljišča ponovno predlagala lokacijo na istem mestu. S takim planiranjem komisija ni samo napačno ravnala, ampak tudi neodgovorno; krajevno samoupravo je razvrednotila in ji določila najnižje mesto v odločanju.

Matija Ivanuša

Ljubečna Cetje
klinker keramične ploščice
telefon (063) 33-421, 31-866

Tovarna kovčkov in usnjenih izdelkov TOKO Domžale, Kidričeva c. 1, TOZD Drobna galanterija Žižki

Rezpisna komisija delavskega sveta TOZD Drobna galanterija Žižki razpisuje dela in naloge inštitucionalnega poslovnega organa vodje TOZD

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev določenih z zakonom izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da imajo srednjo izobrazbo splošne ali komercialne smeri
- pet let delovnih izkušenj
- da so državljani SFRJ
- da so družbenopolitično aktivni in se zavzemajo za samoupravljanje

Mandat za opravljanje del traja štiri leta.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v osmih dneh po objavi razpisa v časopisu na naslov: TOKO — TOZD Drobna galanterija Žižki, 69232 Črenšovci z oznako „prijava na razpis“.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem roku za prijavo.

Nekaj misli o prispevku „Pogled na ekonomski razvoj regije“

Omenjeno študijo je pisec objavil v nišli številki željno pričakovanih ODMEVOV junija 1984. Glede nadaljevanja ODMEVOV sem v Vestniku že pisal. Dodal bi le nekaj misli v zvezi s prispevkom Slavka Lisula.

Dosedaj še nisem nikjer zasledil tako dobre študije, resnično na visoki ravni, ki se več ali manj nanaša na našo pomursko regijo. Pisec v tej študiji na visoki ravni ekonomista prikazuje vizijo lepše in boljše bodočnosti za našo regijo. Prav sedaj, ko poteka bitka ekonomskega časa širom po naši domovini, je o omenjeni študiji še kako potrebno razmišljati. Že dobrih trideset let se ukvarjam z raziskovanjem preteklosti Prekmurja in Prekmurcev in sem že sam opazil, da je vsekakor

moral obstajati vzrok za stvarno regijsko zaostalost. Pisec omenjenega prispevka je namreč prišel v našo regijo in ga resnično bode v oči regijska zaostalost. Prav zaradi tega se vsiljuje vprašanje: „Kako dolgo bomo še ostali imuni do takih študij in takih sposobnih ljudi?“ Namreč, Prekmurci oziroma Pomurci so neradi sprejemali medse se sposobne ljudi. Prav to se je vse do danes še kako maščevalo celotni regiji. Želel bi, da bi vsaj vodilni ljudje na odgovornih mestih prečitali omenjeno študijo in iz nje izveliki najosnovnejši pojem, da je končno treba dati prostor znanju in ne če hočemo nekoč postati razvitejša regija v Sloveniji ali Jugoslaviji. Kajti tudi po mnenju pisca in realni presoji so nam vse mož-

nosti takorekoč na dlani. Naša regija se bo vsekakor zelo razvila, če bodo „trmoglavci“ končno popustili in odstopili od slabih starih tradicionalnih navad. Piscu bi svetoval, da naj ne preneha z nadaljnimi študijami, čeprav bi „trmoglavci“, rajši ostali na tradicijah zaostalosti. Končno pa optimistično verjamem, da bo dobro znanstveno študijo prej ali slej sprejela prihajajoča mlada generacija, če se bo hotela prebiti v bodočih ekonomskih bitkah. Tako bo nekoč odvzeta stara zaostala tradicija in le znanje ter visoka tehnična oprema s trdim delom bo rodila spremembo tradicije v naši regiji.

Lajči Žalik - ZALUSO

Radijski in televizijski spored od 7. do 13. septembra

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Glasbena oddaja, 16.30 — Aktualno v petek, 7. septembra (mladinska oddaja, Kam konec tedna), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.05—00.00 Teletekst RTV Ljubljana, 17.20 Poročila, 17.25 Jazz na ekranu: Villem Breuker Kollektief, 17.55 Trnov grad, madžarska otroška nadaljevanka (čb) 18.25 Obzornik ljubljanskega območja, 18.40 Trdnjavi Jajce in Bobovac, izobraževalni oddaji, 19.10 Risanka, 19.20 Cik, cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Kondorjev let: Ocean, puščava in redek zrak, angleška dokumentarna serija, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 Ne prezrite, 21.20 B. Binns: Proti vetru, avstralska nadaljevanka, 22.15 Tv dnevnik II, 22.30 Konstanta, poljski film OPOMBA; 18.55—21.40 Atene: Balkanske atletske igre Oddajniki II. TV mreže: 21.00 Vidiki, dokumentarna oddaja, 21.50 Filmi Jamesa Cagneya: Državni sovažnik št. 1, ameriški film (do 23.30)	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Glasbena paleta po vašem izboru, 16.30 — Aktualno v soboto, 8. septembra (sobotna reportaža, Iz društvene dejavnosti), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232); TV LJUBLJANA 7.45-10.45 in 15.35-22.50 Teletekst RTV Ljubljana, 8.00 Poročila, 8.05 Ciciban, dober dan: Kako raste ciciban, 8.20 Jeklenec, otroška serija TV Zagreb, 8.40 Zgodbe iz Nepričave, otroška serija TV Beograd, 9.10 Pisani svet: Prva ljubezen, 9.40 Skrivnostni svet Arthura Clarka: Velikani za bogove, angleška dokumentarna serija, 10.05 Čas, ki živi: Pisec monografije, 10.35 Poročila (do 10.40), 15.50 Poročila, 21.55 Čudeži narave: Skrivnostni svet opic kanadska poljudnoznanstvena serija, 16.25 Priština: Partizan, prenos v odmoru, ... 18.15 Ženska za pulom, češkoslovaška nadaljevanka, 19.10 Risanka, 19.20 cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Prva stava, ameriški film, 21.50 Propagandna oddaja, 21.55 Zrcalo tedna, 22.15 Vrnitev k Sredozemlju, zabavnoglasbena oddaja Tv Beograd, 22.45 Poročila. OPOMBA: 18.25-22.00 Atene. Balkanske atletske igre	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (ob 50. obletnici Ljudske pravice — I. del iz serije oddaj, priprave na jesensko setev, kmetijska oddaja, humoristično-satirična priloga), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 8.25—13.35 in 15.35 do 22.10 Teletekst RTV Ljubljana, 8.40 Poročila, 8.45 Živ, žav, otroška matineja, 9.30 Trnov grad, madžarska otroška nadaljevanka ponovitev (čb), 10.00 J. Austen: Prezretost in pristanost angleška nadaljevanka, 10.55 625, oddaja za stik z gledalci, 11.15 Kmetijska oddaja, 12.15 Vis: Ob 40. letnici prihoda maršala Tita na Vis, prenos, 13.30-14.50 Poročila (do 13.35/50), 15.00 Poročila, 15.55 Show program 4, zabavno glasbena oddaja TV Sa, 16.35 „Picasso“ slikarjev dnevnik, angleška dokumentarna oddaja, 17.35 Športna poročila, 17.50 Črni labod, ameriški film, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in Ra nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Ž. Senečić — E. Tomičič: Gabrijel, nanizanka TV Zagreb, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 Športni pregled, 21.35 Slovenci v zamejstvu, 22.05 Poročila, opomba: Atene: Balkanske atletske igre	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Po domače, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 10. septembra (šport, Najbolj iskanе plošče preteklega tedna), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.05—22.10 Teletekst RTV Ljubljana, 17.20 Poročila, 17.25 Zgodbe iz Nepričave, otroška serija TV Beograd, 17.25 Varčevanje, 18.15 Spektek, izobraževalni oddaji, 18.25 Podravski obzornik, 18.40 Pet minut za rekreacijo, 18.45 Podium, oddaja za mlade, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 P. Golubović: Pregon, 2. del drame TV Novi Sad, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 V areni življenja: Tončka Maroltova, 21.55 TV dnevnik II Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Zgodbe bosansko hercegovskih pisateljev, 18.00 Pripovedke narodov in narodnosti, 18.15 Srbija brez nepismenih v 1985, 18.45 Glasbeni album, 19.00 Športni grafikon, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Po poteh spoznanj, 20.50 Zagrebška panorama, 21.10 Dinastija, ameriška nadaljevanka, 22.10 Rock 84, ponovitev glasbene oddaje (do 23.00).	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Vrtljak popevkar-skih novosti, 16.30 — Aktualno v torek, 11. septembra (gospodarska tema, Iz krajevne skupnosti), 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.20—22.10 Teletekst RTV Ljubljana, 17.35 Poročila, 17.40 Jeklenec, otroška lutkovna oddaja TV Zg, 17.55 Naša pesem — Maribor 84, 18.25 Dolenjski obzornik, 18.40 Kratak film: Vprašanje življenja ali smrti, indijski film, 18.50 Knjiga, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in Ra nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 A. J. Cronin: Citadela, angleška nadaljevanka, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 Mednarodna obzorja, 21.55 TV dnevnik II. Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Moja sestra Camille, francoska otroška drama, 18.15 Zaščitena narava, izobraževalna serija, 18.45 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Zabavna oddaja, 21.15 Zagrebška panorama, 21.30 Glasbena oddaja, 22.15 Kultura v združenem delu (do 22.45).	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 — Aktualno v sredo, 12. septembra (gost v živo, Iz delovnih kolektivov), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.45 — 22.40 Teletekst RTV Ljubljana, 18.00 Poročila, 18.05 Ciciban dober dan: Že jeseni poskrbimo za mrzlo zimo, 18.25 Obalnokraški obzornik, 18.14 Čez Atlantski ocean, potopisna reportaža TV ZG, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in Ra nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Groznja, francoski film, 21.50 Propagandna oddaja, 21.55 Kulturne diagonale, 22.25 TV dnevnik II. Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Moja sestra Camille, francoska otroška drama, 18.15 Zaščitena narava, izobraževalna serija, 18.45 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Zabavna oddaja, 21.15 Zagrebška panorama, 21.30 Glasbena oddaja, 22.15 Kultura v združenem delu (do 22.45).	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Glasbena oddaja, 16.30 — Aktualno v četrtek, 13. septembra (kultura, prispevek s področja SLO in DS), 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.30—23.55 Teletekst RTV Ljubljana, 17.45 Poročila, 17.55 Trapolo HH 33: Kanova hči, mladinska nadaljevanka (čb), 18.35 Notranjski obzornik, 18.40 Delegatska tribuna, 19.40 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in Ra nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik I, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 21.05 Martin Luther, vzhodnonemška nadaljevanka, 22.40 TV dnevnik II, 22.55 Retrospektiva domače TV Drame — F. S. Finžgar: Razvalina življenja (čb). Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Zajec s petimi nogami, otroška serija, 18.15 Znanstveni pogovori, 18.45 Peskovnik, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Umetniški večer, 22.30 Zagrebška panorama (do 22.40).	
TV ZAGREB PRVI PROGRAM 17.40 Poročila, 17.45 Avtogrami, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika reških občin, 18.45 Obramba in zaščita, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Moja sorodnica Rabela (nadaljevanka), 21.00 Preživetvi stoto, 21.50 Dnevnik, 22.05 V petek ob 22.00. ljubljanska banka Pomurska banka	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 17.30 Sedem TV dni, 18.00 TV koledar, 18.15 Mali koncert, 18.30 Pravzaprav... 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Roparji (film), 21.50 Dnevnik, 22.05 Koncem tedna ljubljanska banka Pomurska banka	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 9.35 Poročila, 9.45 Nedeljsko dopoldne za mladino, 11.15 Kmetijska oddaja, 12.15 Slavnost ob 40-letnici prihoda tov. Tita na Vis (prenos), 13.30 Umetniška topografija, 14.00 Slabokrvnost, 13.30 Narodna glasba, 15.00 Jack Holborn, 15.50 Sestanek brez dnevnega reda, 17.20 Mali lord Fauntleroy (film), 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Gabriel, 21.05 Športni pregled, 21.35 Potopis, 22.05 Dnevnik ljubljanska banka Pomurska banka	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 9.00 TV v šoli, 16.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Avantura, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika osijeških občin, 18.45 Gledalec-urednik, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V žarišču, 20.55 Sum (film), 22.30 Dnevnik ljubljanska banka Pomurska banka	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 9.00 TV v šoli, 16.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Avantura, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika osijeških občin, 18.45 Gledalec-urednik, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V žarišču, 20.55 Sum (film), 22.30 Dnevnik ljubljanska banka Pomurska banka	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.45 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Moja sestra Camille (TV film), 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika osijeških občin, 18.45 Narodna glasba, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Obarvana svetloba: Požanji divji veter (film), 22.30 Dnevnik ljubljanska banka Pomurska banka	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.50 TV v šoli, 16.40 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Zajec s petimi nogami, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika splitskih občin, 18.45 Peskovnik, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Panorama, 21.05 Gledališče v hiši, 22.05 Dnevnik ljubljanska banka Pomurska banka	
TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Nemogoča dekleta (film), 12.00 Risanka, 12.05 Slike naše zemlje, 12.30 Usmertev, 13.00 Poročila, 15.00 Počitniški spored, 17.00 Poročila, 17.05 Eci, peci, pec, 17.30 Risanka, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Panoptikum, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Akti X, Y — nerešeno, 21.15 Modna revija, 21.20 Pomota v uradu, 22.05 Šport, 23.05 Akti — X, Y — nerešeno.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Balduin — nočni strah film, 12.00 Nočni studio, 13.05 Poročila, 15.00 Počitniški spored, 17.00 Poročila, 17.05 Gradbišče, 17.30 Flipper, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 V soboto zvečer, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Nekdo bo zmagal, 22.00 Šport, 23.00 Dve nebeški hčerki (film).	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 11.00 Šport, 12.00 Tiskovna ura, 13.00 Vzgojna oddaja, 14.20 Ibi zadnji svoje-ga plemena (film), 16.45 Butalci, 17.15 Risanka, 17.40 Čeladek, 17.45 Kljub seniorjev, 18.30 Avstrijska ljudska glasba, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Večer z Jacquesom Offenbachom, 21.45 Na zelenih vratih, 22.30 Nočni studio	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 10.05 TV v šoli, 10.30 Mož v toku (film), 11.55 Risanka, 12.15 Informacijska družba, 13.00 Poročila, 17.00 Poročila, 7.05 Eci, peci, pec, 17.30 Muppets Show, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Živalski svet, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.15 Ceste San Franciska, 22.05 Oblikovanje v Avstriji.	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Bolnišnica na koncu mesta, 11.20 Šport v ponedeljek, 12.15 Avstrija v sliki, 12.40 Schilling, 13.00 Poročila, 17.00 Poročila, 17.05 Eci, peci, pec, 17.30 Od-daja z miško, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Holmes in Yoyo, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dok. oddaja, 21.15 Z orožjem neke ženske (film)	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Barikade San Ana-na (film) 12.10 Dok. oddaja, 13.00 Poročila, 17.00 Poročila, 17.05 Lutke, 17.30 Čebelica Maja, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Pisarniške zgodbe, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Streljajte pianista (film), 21.30 Adriano Celentano	TV AVSTRIJA PRVI PROGRAM 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Barikade San Ana-na (film) 12.10 Dok. oddaja, 13.00 Poročila, 17.00 Poročila, 17.05 Lutke, 17.30 Čebelica Maja, 17.55 Spanček Zaspancek, 18.00 Pisarniške zgodbe, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Streljajte pianista (film), 21.30 Adriano Celentano	
TV MADŽARSKA 10.00 Ponovitev: telovadba; O. Messinean in ptice; Gospod iz veselja. 16.50 Mustangova legenda, pon. 17.20 Nadomestiti družino! 18.00 Okno, reportaže. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Zanesljivi gospod, TV film po romanu Tiborja Szobotke. 21.35 Še pol ni res, kviz. 22.05 Serija Čingiz-Ajt-matov; Rdeče jabolko, sovjetski film. 23.25 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.00 Ponovitev do 12.20 13.55 Haladas—FTC, prv. nogometna tekma. 15.55 Človek in morje, italijanska nani-zanka. 16.55 Magazin za otroke. 17.35 Praznik LDR Koreje. 17.55 Kuharska knjiga. 18.10 Za najstnike. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Filmski kok-tajl: Breki in drugi; Vzami denar in beži; Nonstop nonsens; Wall Street Crash; Superkre-ma. 23.50 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.25 Spored za otroke. 14.10 Vzorni uboj, krim. komedija. 16.00 Spored prihodnjega tedna. 16.30 Ob prazniku LR Bolgarije. 17.20 Možgansko prvenstvo; J. Egri. 18.00 Delta, znanstveni poročevalac. 19.00 Teden; aktualnosti, reportaže. 20.05 Serija Klari Tolnay; Katyi, madžarski film. 31.35 Ob 80-letnici pesnika D. Keresztur-yya; razgovor. 22.15 Poročila.	TV MADŽARSKA Ni sporeda.	TV MADŽARSKA 14.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola, 17.30 film — „Raj za naju“ — Igrajo: Betty Grable, Dan Dailey, David Wayne. Režija: Henry Koster, 19.10 Risanka, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Reka Sv. Lovrenca — 3. del — dokumentarec, 20.20 Sa-feta — TV film iz serije Salut champion, 21.10 Plesni korak: Umetnost Rudolfa Nurejeva, 21.40 TVD vse danes, 21.50 Nočni film, 23.20 Zeit im Bild — Čas v sliki	TV MADŽARSKA 10.05 Tvoje ime je Jonah, ameriški TV film. 15.50 Šolska TV. 16.35 Kapetan Tenkes, pon. 13. dela. 17.00 Za naše spokojstvo; civilna zaščita. 17.35 Rallye-prvaki; Sandro Munari. 18.15 Mini-studio; kulturni ma-gazin za otroke. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Linija One-din; 2. del angleška nanizanka. 20.55 Študjo 84. 21.55 Namenjam gospodarstvu. 2.35 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 in 15.50 Šolska TV. 8.25 Ponovitev: Delta; Tajni dosjeje o zakladih; Montand večeraj in danes. 16.40 Kratki film. 17.10 Matura, reportaža. 18.20 Agrarni svet; blago-tržišče-vrednost. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Bagira, Sir-Khan in drugi; Dežela tigrov, poljudnoznanstveni film. 20.50 Umetnina tedna. 21.00 Veliki Romul, komedija. 22.40 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 10.00 M ščevanje, pon. francoskega filma. 16.30 Noguči Isamu, ameriški film, pon. 17.25 Za najstnike. 18.20 TV borza. 18.30 Teleš-port. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Družinski krog; Postale smo tašče. 20.55 Ozadje vesti; pogledi, mnenja o javnih zadevah. 21.45 Narodna za orkester; pesni Bele Vavrinca. 21.50 Šest čevljev zemlje, angleška nanizanka. 22.35 TV dnevnik.
TV KOPER 14.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola, 17.30 film — „Safari 5000“ — Igrajo: Toshiro Mifune, Emanuelle Riva, Alain Cuny. Režija: K. Kurahara, 19.00 Risanka, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Obzorja, 20.20 film — „Sa-fari 5000“ — Igrajo: Toshiro Mifune, Emanuelle Riva, Alain Cuny. Režija: K. Kurahara, 21.50 TVD vse danes, 22.00 Gospa ministrca — II. del. 23.00 Zeit im Bild — Čas v sliki	TV KOPER 14.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola, 17.30 film — „Safari 5000“ — Igrajo: Toshiro Mifune, Emanuelle Riva, Alain Cuny. Režija: K. Kurahara, 21.50 TVD vse danes, 22.00 Gospa ministrca — II. del. 23.00 Zeit im Bild — Čas v sliki	TV KOPER 14.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola, 17.30 film — „Safari 5000“ — Igrajo: Toshiro Mifune, Emanuelle Riva, Alain Cuny. Režija: K. Kurahara, 21.50 TVD vse danes, 22.00 Gospa ministrca — II. del. 23.00 Zeit im Bild — Čas v sliki	TV KOPER 14.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola, 17.30 film — „Safari 5000“ — Igrajo: Toshiro Mifune, Emanuelle Riva, Alain Cuny. Režija: K. Kurahara, 21.50 TVD vse danes, 22.00 Gospa ministrca — II. del. 23.00 Zeit im Bild — Čas v sliki	TV KOPER 14.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola, 17.30 film — „Safari 5000“ — Igrajo: Toshiro Mifune, Emanuelle Riva, Alain Cuny. Režija: K. Kurahara, 21.50 TVD vse danes, 22.00 Gospa ministrca — II. del. 23.00 Zeit im Bild — Čas v sliki	TV KOPER 14.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola, 17.30 film — „Safari 5000“ — Igrajo: Toshiro Mifune, Emanuelle Riva, Alain Cuny. Režija: K. Kurahara, 21.50 TVD vse danes, 22.00 Gospa ministrca — II. del. 23.00 Zeit im Bild — Čas v sliki	TV KOPER 14.00 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 17.00 TVD novice, 17.05 TV šola, 17.30 film — „Safari 5000“ — Igrajo: Toshiro Mifune, Emanuelle Riva, Alain Cuny. Režija: K. Kurahara, 21.50 TVD vse danes, 22.00 Gospa ministrca — II. del. 23.00 Zeit im Bild — Čas v sliki	

tedenski koledar

PETEK, 7. september Regna **SOBOTA, 8. september** — Marija **NEDELJA, 9. september** — Peter **PONEDELJEK, 10. september** — dan mornarice **FOREK, 11. september** — trna **SREDA, 12. september** — Gydo **ČETREK, 13. september** — Januz

kino

„PARK“ MURSKA SOBOTA

7. septembra ob 18. in 20. uri ter 9. septembra ob 16., 18. in 20. uri ameriški film: „GENERACIJA 1984“; ogled filma do 16. leta starosti ni dovoljen.
10. in 11. septembra ob 18. in 20. uri ameriški film: „KAMION SMRTI“;
12. in 13. septembra ob 18. in 20. uri mehiški film: „LAHKO ŽIVKE“; ogled filma mladini do 16. leta starosti ni dovoljen.

LENDAVA

8. septembra ob 17.30 in 20. uri francoski film: „CAS PRVE LJUBEZNI“;
9. septembra ob 17.30 in 20. uri ameriški film: „PEKEL V VIJETNAMU“; 13. septembra ob 17.30 in 20. uri ameriški film: „JUDY V UNIFORMI“.

ČREŠNJEVCI

7. in 9. septembra francoski film: „TROJICO JE TREBA UBITI“.

LJUTOMER

8. septembra ob 20. uri ter 9. septembra ob 18. in 20. uri ameriški film: „VBOD Z NOZEM“;
12. in 13. septembra ob 20. uri ameriški film: „ZLOČINSKI LABORATORIJ“.

GORNJA RADGONA

7. septembra ob 19. uri ameriški film: „LOV DO SMRTI“; in ob 21. uri angleški film: „BORBA TITANOV“;
12. septembra ob 20. uri ameriški film: „LOV DO SMRTI“;
9. septembra ob 18. in 20. uri angleški film: „VOJNA TITANOV“;
12. septembra ob 20. uri italijanski film: „APOKALIPSA JUTRI“;
13. septembra ob 20. uri ameriško mehiški film: „PIRATI AVTOCESTE“.

prodam

PRIKOLICO TEHNOSTROJ, 5 t, prekucnik, malo rabljeno, prodam. Božo Mavrin, Babinci 30, p. Ljutomer. In-494
TRAKTORSKI IZRUVAC ZA KROMPIR s propelerjem in dvobrazni plug prodam. Miklavž Šajnovič, Gibina 15, p. Ljutomer. In-493
ZASTAVO 101, letnik 1977, prevoženih 77.000 km, ugodno prodam. Informacije po telefonu 73-078, po 15. uri. M-4223
MALE PUJSKE PRODAM. Pečarovič 83. M-1949
TRAKTOR STEYR, 30 KM, prodam. Naslov v upravi lista. M-4118
OSEBNI AVTO WARTBURG, letnik 1982, prevoženih 8.600 km, prodam. Informacije v trgovini Borovo ali po 14. uri na domu. Gizela Kerčmar, Mlajtinci 2. M-4119
KRAVO in teličko prodam. Razkrižje 52, p. Ljutomer. M-4120
KRAVO, staro deset let, brejo osem mesecev ali kravo, staro dve leti, s teletom, prodam. Noršinci 52, p. Martjanci. M-4121
LADA 1200 S, letnik 1974, naprodaj. Murska Sobota, Kajuhova 40, telefon popoldne: 21-949. M-4122
KRAVO, staro štiri leta, brejo devet mesecev, kontrola A, prodam. Velnar, Vučja gomila 131. M-4123

FIAT 750, v odličnem stanju, letnik 1982, prodam. Puževci 58. M-4126
ZASTAVO 750, letnik 1983, prodam. Zlatica Verš, Pečarovič 55. M-4128
MLADO KRAVO, kontrola A, prodam. Marija Šnurer, Domajinci 32, p. Cankova. M-4129
ZASTAVO 101, delno karambolirano, prodam. Dobrovnik 253. M-4130
NAKLADALEC ZA GNOJ IN GRAMMOZ ter dvobrazni plug OLT, 10-colni, prodam. G. Slavežič, 6, telefon 78-271. M-4131
TEŽKEGA KONJA PRODAM. Domajinci 125. M-4134
JAWO 350, generalno obnovljeno, prodam. Hodoš 64. M-4136
SLIVE in drva (4 kub. metre), prodam. Kodila, Andrejci 14. M-4137
SODE, mlin za grozdje in stiskalnico prodam. Rudaš, Kapca 67. M-4138
DROBILEC BLISK 350 s sifonom, skoraj nov, prodam. Gančani 137. M-4139
ZASTAVO 750, registrirano do januarja 1985, prodam. Geza Marič, Lemerje 55. M-4140
125 PZ, vozen, registriran, prodam za 50.000 din. Kozic, Ivanjševci 11, p. Prosenjakovci. M-4141
ZASTAVO 101 LUX, letnik 1977, prodam. Mačkovič 48 b. M-4142
OSEBNI AVTO BMW 2000, letnik 1969, v karamboliranem stanju, registriran do januarja 1985, ugodno prodam. Informacije vsak dan. Titova 17, stanovanje št. 8. M-4143
MLADO KRAVO, visoko brejo, kontrola A, prodam. Renkovič 93, p. Turnišče. M-4144
BREJO KRAVO PRODAM. Bratovci 82. M-4145
PLEMENSKI ŽREBIČKI PRODAM. Cezajevci 16, p. Ljutomer. In-492
STARO LESENO HIŠO ZA RUŠENJE prodam. Berkovič 24, p. Prosenjakovci. M-4124
ZAJCE ZA PLEME IN ZAJKLJE Z MLADIČI po ugodni ceni prodam. Ivanci 57, p. Bogojina. M-4212
OSEBNI AVTO POLONEZ, letnik 1982, in dvobrazni plug prodam. Bakovci, Partizanska 30. M-4213
ADAPTER ZA ZMAJ UNIVERZAL, 4-redni, v dobrem stanju, poceni prodam. Jože Hari, Sodišinci 27, p. Tišina. M-4214
OPEL REKORD, dobro ohranjen, registriran do leta 1985, ugodno prodam. Murski Črnci 31 a. M-4215
MOPED T-12, brezhiben, prodam. Cena 15.000 din. Naslov v upravi lista. M-4216
GUME (155 x 13), skoraj nove, prodam. Naslov v upravi lista. M-4216 a
LADO 1500, letnik 1981, prodam. Horvat, Kajuhova 58; telefon po 15. uri: 23-121. M-4217
MLADO KRAVO, brejo, prodam. Moščanci 12, p. Mačkovič. M-4218
ZASTAVO 750, ohranjeno, registrirano, prodam. Došen, G. Petrovci. M-4219
MALE PUJSKE PRODAM. Murski Črnci 54. M-4220
ZASTAVO 101, letnik 1973, prodam. Zvonko Filipič, Vogričevci 3, p. Ljutomer. In-497
JUGO 45, kupljen 23. marca 1981, in zastavo 101, kupljeno 29. 9. 1979, prodam. Strukovec 91, Medžimurje. Le-324
KITARO CIMAR, kopija GIPSON LES PAUL, ACOUSTIC 160 W in 60 W, prodam. Franc Koren, Lendavske gorice 431 a. Le-327
TRAKTOR ZETOR 6011, 100 delovnih ur, z originalno kabino, prikolico za prevoz živine in pocinkane žlebove, dolge 6 m, prodam. Jože Cmor, Mahovci 15, 69253 Apače. GR-211
SILAŽNI KOMBajn in silorezno coprodam. Lebar, Nasova 42, p. Apače. GR-212
HIŠO z gospodarskim poslopjem in nekaj zemlje prodam ali dam v najem. Informacije: Ščančar, Orehovci 12, p. G. Radgona. GR-213
PERLIT, 46 vreč, prodam. Marjan Vrbnjak, Lutverci n. h., p. Apače. GR-214
ZASTAVO 101/76, 70.000 km, dobro ohranjeno, prodam. Peter Božanič, Košičeva 1, M. Sobota, telefon 22-971. M-4221

REZERVNE DELE ZA ZASTAVO 101 (levo stranico, desno stranico ojačano, prednjo desno vezno ploščevino in nos. hladilnika), prodam. A. Gobar, Murska Sobota, Lendavska 19 a. M-4224
PARCELO (NJIJO), 8254 kvad. m, pisano pri vl. št. 213, k. o. Rakičan prodam. Informacije pri Mitju Bergerju, Ljubljana, Brilejeva 2, ali po telefonu št. 061-571-156. M-OP
PUJSKE PRODAM. Brezovci 68 a, p. Puconci. M-AK
BETONSKO ŽELEZO, debelina 10, okoli 700 kg, in 2 mreži, debelina 8 na 6 mm, prodam. Ritlop, Partizanska 8. M-4209
KRAVO s prvim teletom prodam. Domajinci 26. M-4211
PRIKOLICO za prevoz živine in brane Tehnostroj Ljutomer, malo rabljeno, prodam. Naslov v upravi lista. M-4211
ELEKTRIČNO BAS KITARO HOFNER, novo in 120 W zvočnik, visokotonec, tuje izdelave, prodam. Špilak, Bratovci 140 ali telefon 22-330. M-4146
RENAULT 4 TL SPECIAL, kovinske barve, prodam. Vinko Labazan, Rakičan, Tomšičeva 21, telefon 23-123. M-4147
ŠTIRI KRAVE, kontrola A, stare od 3 do 12 let, zaradi starosti lastnika, prodam. Markovci 101, p. Šalovci. M-4148
AMI 8 (po delih), prodam. Izakovič 59. M-4149
ZASTAVO 750, letnik 1977, 10,3 M, prodam. Telefon popoldne: (069) 74-831, interna 230 (do 14. ure); telefon popoldne: (069) 74-245. M-4150
PRALNI STROJ GORENJE, rabljen, prodam. Tropovci 22/A. M-4151
GOZD NA GORIČEM, parcela po izbiri, prodam. Emil Malačič, Kančevci 24. M-4153
TRAKTORSKO GUMO 12.4/11-28, novo, prodam ali menjam za 10-28. Naslov v upravi lista. M-4154
KONJA PRODAM. Aleksander Ožvald, Domanjševci 91, p. Križevci v Prekmurju. M-4155
PRALNI STROJ, potreben popravila, otroška oblačila do enega leta starosti, ženske zimske in spomladanske plašče, št. 54-56, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-4156
MALE PUJSKE, stare devet tednov, prodam. Bakovci, Soboška u. 47. M-4157
KADET, starejši letnik, registriran do avgusta 1985, prodam. Štefan Novak, Puconci 51. M-4158
LES: AKACIJEV, HRASTOV in JESENOV PRODAM. Brezovci 40. M-4159
KOMBI FIAT 850, letnik 1983, prodam. Satahovci 32. M-4160
MOPED JAWA BABETTA NAPRODAJ. Flisar, Brezovci 64, p. Puconci. M-4161
ELEKTRONIC 90, garažiran, prodam. M. Sobota, Bevkova 15. M-4162
MLADO KRAVO, brejo šest mesecev in telico, brejo šest mesecev, prodam. Kuhar, Trdkova 14, p. Kuzma. M-4163
ZASTAVO 101, karambolirano, prodam za rezervne dele. Škafar, Odranci 331. M-4164
TRISOBNO STANOVANJE V GORNJI RADGONI, takoj vseljivo, prodam. Ostalo po dogovoru. Telefon 74-156. M-4165
OTROSKO POSTELJO, kompletno, prodam. Alojz Kolmanič, Murska Sobota, Trstenjakova 17. M-4167
FORD TAUNUS 1600, letnik 1971, ugodno prodam. Murska Sobota. Prvomajska 16, telefon 23-438. M-4168
ELEKTRIČNO SOLO KITARO MUSIMA DE LUXE, akustično kitaro MELODIJA in kimono INTERNATIONAL SPORT-RHODE VAMANASHI TEKKI prodam. Roman Kuronja, Turnišče, 70-255. M-4169
TRAKTORSKE GUME 11x28, 13x28, 750x16, prednje, prodam. Telefon 76-447. M-4170
JAWA 175 (manjša okvara) in pohištvo za spalnico, novo, ugodno prodam. Selo 8. M-4171
JAWA, 350 ccm, vozno, letnik 1977, prodam. Jože Gjerek, Filovci 153. M-4172
TOMOS 14 M, letnik 1983, malo vožen, ugodno prodam. Drago Škodnik, 69263 Kuzma 56. M-4229

Inštruiram nemščino in angleščino za srednje, visoke in višje šole.

Prevajam raznovrstne sodne, upravno-upravne, tehniške in druge tekste iz nemščine v slovenščino in obratno. Sodni tolmač za nemški jezik. Vladimir Kolmanič, Kardoševa 1, M. Sobota, telefon 22-529.

VESTNIK V VSAKO HIŠO

LADO 1200, letnik 1974, prodam. Markišavci 8. M-4197
ZASTAVO 750, letnik 1980. prodam. Mikloš Kuzmiča 17. M-4194 4198
ZASTAVO 101 PRODAM. Informacije po telefonu 22-225. M-4199
AVTO GOLF PRODAM. Štefan Vučak, Kardoševa 1, Murska Sobota, telefon 22-529. M-4200
PUJSKE, stare devet tednov, prodam. Farkaš, Rakičan, Zvezna 15. M-4202
HLADILNIK, trajnogorečo peč in pohištvo za spalnico, starejše, prodam. Naslov v upravi lista. M-4204
OPEL KADET, letnik 1978, ali MERCEDES 220 prodam. Gradišče 38, p. Tišina. M-4205
POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO PRODAM. Kopitarjeva 6. M-4206
KRAVO — PO IZBIRI, brejo, prodam. Adolf Toplak, Boračeva 23, p. Radenci. M-4208
RENAULT 4, letnik 1974, ugodno prodam. Ritlop, Partizanska 8. M-4209
OMARO ZA DNEVNO SOBO PRODAM. Telefon 23-382. M-4210

DNO DELOVNO RAZMERJE KV OZ. PRIUČENO KUHARICO. Stanovanje in hrana v hiši, OD dober. Podrobnejše informacije dobite pri Novaku, Murska Sobota, Tomšičeva 14, ali po telefonu (069) 24-364. M-4195
KV ALI PRIUČENI NATAKARICI zaposlim. Delo vsak drugi dan, OD dober. Žensko za 4 oziroma 5-urno dnevno pomoč v kuhinji, v dopoldanskem času, zaposlim. Gostilna Stankov, Veržej 228. M-4207
DIMNIKARSKEGA POMOČNIKA, poštenega in vestnega, takoj zaposlim. OD po učinku, soba zagotovljena. Dimnikarstvo Vipava, 65271 Vipava 292. M-OP
KV DIMNIKARSKEGA POMOČNIKA takoj zaposlim. Samska soba brezplačna, OD od 30.000 do 40.000. Stanislav Šikonja, Kamnik, Gregorčičeva 1. M-4237

sobe

DVO SOBNO STANOVANJE V BLOKU (Lendavska 17 c) oddam v najem. Naslov v upravi lista. M-4188

razno

OPTIKA kolotekov vseh osebnih avtomobilov, točna nastavitve — enakomerna obraba gum, varna vožnja. Vsak dan do 16. ure. Avtomehanik Franc Makoter, Ul. A. Trstenjaka 17, 69240 Ljutomer, telefon 069 81-987. In-487
PROSIM VSE BORCE, ki so prešli fronto junija—julija—avgusta 1943. leta, med Kurškom in Oreloom, ter potem pristopili v I. jugoslovansko brigado, naj se oglasijo. Franjo Jurkovič, Ilovci 16, 62275 Miklavž pri Ormožu. In-498

kupim

ZAMRZOVALNO SKRINJO KUPIM. Naslov v upravi lista. M-4152
SLAMOREZNIČO s pihalnikom kupim. Jamna 17, p. Videm ob Ščavnici. M-4174
ŽAGAN ALI OKROGEL LES ZA OSTREŠJE (9 x 5,50 m), nujno kupim. Franc Bauman, Tešanovci 53; telefon (069) 72-246. M-4179
MOČAN VOZ z gumijastimi kolesi, 16-colni, kupim. Flisar, Pečarovič 84, telefon 77-052. M-4192

zaposlitve

ZNANA GOSTILNA NA GORENJSKEM SPREJME V RE-

ZAHVALA

Po kratki boleznini nas je v 57. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama in sestra

Jolanka Hari

iz Panovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, njen grob zasuli z vencji in cvetjem, nam pa izrekli sožalje.
Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za tople besede slovesa ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Panovci, 13. avgusta 1984

Žalujoči: sinova Aleksander in Koloman, sestra Estika z družino iz Križevca ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

S cvetjem ti grob krasimo, v trajno ljubezen in spomin, cvetje s solzami svežimo, a v srcu je polno bolečin.

Mineva žalostno leto, odkar nas je brez slovesa v 21. letu starosti zapustil naš dragi sin, brat, nečak in vnuk

Tonček Svetec

iz Dolenc 1

Tvoja prerana smrt je pustila v naših srcih veliko žalost in globoko rano. Dom je prazen, a v naših srcih in mislih si vedno z nami.
Hvala vsem, ki se ga spominjate, na njegov grob prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žalujoči: mama in vsi, ki so ga imeli radi

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stožnik (dopisništvo), Branko Žunec, Gontar Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383; dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenarocnih rokopisov in fotografij ne vračamo. Celoletna naročnina 700,00 din, polletna 350,00 din, letna naročnina za inozemstvo 1.500,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 900,00 din. Takoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176. Cena posamezne številke 20,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 19/1 — Ureja uredniški odbor:

**male oglase in zahvale
za naslednji četrtek oddajte
do sobote**

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega očeta

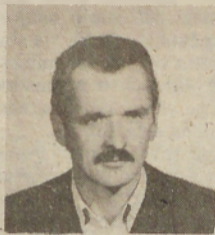
Jožeta Brumna

se pristrčno zahvaljujeva za nesebično pomoč zdravnikom dr. Anici in Gabrijelu Kastelčevima, OO Zveze združenj borcev in vsem prijateljem, sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje ter nama ustno ali pisno izrazili sožalje.

HČERKI DANA IN STANKA

V SPOMIN

8. septembra mineva žalostno leto, odkar smo izgubili našega dragega moža in očeta

Franca Šeböka

iz Domanjševce

Brez tebe je naš dom tih in prazen. Vedno bolj pogrešamo tvoje pridne roke in topel nasmeh. V naših srcih živiš in boš živel, dokler bomo živeli mi. Hvala vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje na njegov prerani grob in na njem prižigate sveče.

VSI TVOJI NAJDRAŽJI

*Kje si draga mama,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbeli je za nas?*

ZAHVALA

Ob nenadni boleči izgubi, ko nas je v 59. letu starosti nepričakovano zapustila naša draga mama, stara mama, sestra in teta

Cecilija Salaj

iz Trdkove

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, vsem sorodnikom, ki so nam priskočili na pomoč ter vsem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje.

Iskrena zahvala g. župniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Trdkova, Dolič, Kuzma, Trbonje, Postojna, Koper, Prizren, 1. septembra 1984

Žalujoči: sin Karel in hčerka Anka z družinama ter bratje in sestre z družinami

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče, brat, dedek in pradedek

Alojz Novak

iz M. Sobote

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, dragega pokojnika pa v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje.

Posebna zahvala duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Zahvaljujemo se tudi dr. Neratu za nudeno pomoč ter celotnemu osebju internega in pljučnega oddelka v Rakičanu.

Žalujoči: hčerka Marija z družino, sinova Štefan in Jože z družinama, sestra Terezija in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Boleča je resnica, ko se zavedamo, da nas je nepričakovano, tiho in brez slovesa v 76. letu starosti zapustil dragi mož, oče in stari oče

Karel Horvat

iz Kroga

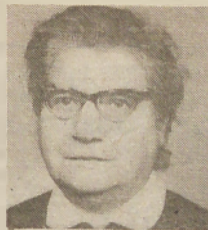
Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, njegov grob zasuli z vencem in cvetjem, nam pa izrekli sožalje.

Pristrčna hvala g. duhovniku in pevskega zboru. Vsem še enkrat — pristrčna hvala!

Žalujoči: žena Helena, hčerka Terezija ter sinovi Janez, Franc in Koloman z družinami

ZAHVALA

Po dolgotrajni bolezni nas je zapustila naša mama

Cecilija Gomišček

Iskreno se zahvaljujemo za dolgoletno zdravljenje zdravstvenemu osebju internega oddelka Splošne bolnice Murska Sobota, dr. Anici Kastelic, občinskemu zboru ZB, Društvu upokojencev M. Sobota, malim pionirkam ter vsem sosedom in znancem, ki so jo spremljali na njeni zadnji poti, darovali cvetje, nam pa izrazili sožalje.

HČERKI VIDA IN ZORA

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
šopek rož mi prinesite
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

22. avgusta 1984 nas je po kratki in težki bolezni v 72. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Ludvig Koren

iz Renkovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Iskrena zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevkam za odpete žalostinke, tov. Ferčaku za poslovilne besede in GD Renkovci, ter kolektivu VGP Mura za darovano cvetje.

Žalujoči: žena Ana, sin Franc ter sestrji Verona in Marija z družinami

ZAHVALA

18. avgusta nas je po težki bolezni v 78. letu starosti zapustila naša mama, stara mama in babica

Marjeta Brunec

iz Dokležovja

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, znancem in sosedom, ki ste darovali cvetje in vence, nam izrekli sožalje ter drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala kolektivu MI TOZD Predelavamesa, dr. Ivu Caru, dr. Norčiču inosebjukirurškega oddelka, g. župniku, pevskega zboru in govorniku za poslovilne besede.

Žalujoči: sinovi Pavel, Jože in Peter, hčerki Anica in Terezija, vnuki in vnukinje

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpela sem,
šopek rož mi prinesite
in večni mir mi zaželite.*

ZAHVALA

V 75. letu nas je za vedno zapustila draga žena, mama in babica

Sabina Belovič

iz Razkrižja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom in prijateljem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, ji poklonili vence in šopke ter vsem, ki ste drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Posebna hvala g. dekanu, pevskega zboru in predstavniku KS za poslovilne besede.

Žalujoči: mož Pavel, sin Drago, hčerke Irma, Matilda, Angela, Julka, Martina in Štefica z družinami, 13 vnukov in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Jožef Gašparič

s Suhlega vrha

zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki ste ga obiskovali med boleznijo, darovali vence in cvetje, darovali za maše, nam izrekli sožalje, dragega pokojnika pa pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo g. župniku, pevcem in govorniku Zoltanu Cigutu.

Žalujoči: žena Margita ter hčerki Gizela in Marija z družinama

Dragi šolarji!

Najbrž ste še polni vtisov o doživetjih med počitnicami, ko ni bilo treba delati domačih nalog, se učiti pesmic, zgodaj vstajati... Toda šolski zvonec vas zdaj spet vsak dan neumiljeno kliče k pouku, tako kot tovarniška sirena označuje začetek dela v proizvodnji. In rekli bi lahko, da tudi vi v razredu delate. Se kako se je treba včasih potiti! Za plačilo seveda ne dobite denarja, čeprav vam tovariši in tovarišice vpisujejo v redovalnico petice, štirice, trojke, dvojke in enice; kar si kdo pač zasluži. Za vaše delo vas torej nagrajujejo z ocenami. Vendar učenje ni zaradi ocen, marveč si z njim nabirate znanje. In znanje je veliko bogastvo.

Vam je bilo kaj dolgčas, ker med počitnicami ni bilo vaše rubrike v Vestniku? Občutek imam, da ste jo nekateri kar malce pogrešali, saj ste pošiljali svoje prispevke še skoraj ves mesec julij. Avgusta pa je najbolj pohitela Mateja Forštnarič, ki je končala 8. razred OŠ Karel Destovnik-Kajuh v Murski Soboti. Prihodnji boste nekateri že lahko prišli na svoj račun. Oglasite se kaj še vi in napišite, če ste med počitnicami doživeli kaj zanimivega. O aktualnih dogodkih v vašem okolju pa pišite sproti. Če je možno, prispevke natipkajte. Pa dobre risbe tudi pričakujem!

Veselo torej na delo in vsem veliko uspehov!

Vaš „Križemkražem“ stric

IZ PORABJA

Dvojezičnega pouka še nimajo

Tudi v Porabju se je v ponedeljek začelo novo šolsko leto. Pravzaprav je bil to prvi dan pouka, slovesen začetek pa so ponekod pripravili že v petek. In kaj bo značilno za novo šolsko leto pri naših sosedih?

Predvidevali so, da bodo tudi tamkaj prešli na dvojezični pouk, na kar se že več let pripravljajo. Vendar, kot kaže, še niso dovolj pripravljene. Najbolj odprto vprašanje pa ustreznosti dvojezičnega učbenika, ki so ustrezni dvojezični učbeniki, so tudi kadri še niso dovolj pripravljene za dvojezično delo.

Pouk bo potemtakem potekal brez bistvenih sprememb, če imamo v mislih narodnostno izobraževanje. Tako si bodo učenci na osemletkah v Števanovcih in Monostru ter na podružničnih šolah v Slovenski vasi in Sakalovcih pridobivali znanje iz materinščine le pri posebnih urah slovenskega jezika, ki so na urniku v 2-tedenskem turnusu od 3 do 4-krat, v osnovni šoli na Gornjem Seniku,

ki jo obiskuje največ otrok slovenske narodnosti (150), pa bodo nadaljevali z delnim ali poizkusnim uvajanjem dvojezičnega poučevanja pri predmetu spoznavanje narave v 3., 4. in 5. razredu ter pri biologiji v višjih razredih.

Na Gornjem Seniku se tudi pripravljajo na prizidavo šolskih prostorov. Prav te dni so že prejeli načrt, ki predvideva postopno gradnjo, in sicer bodo najprej zgradili manjkajoče učilnice, nato knjižnico in kuhinjo, zatem pa še telovadnico. Novo osnovno šolo, kot večkrat slišimo tudi dvojezično, pa že gradijo v Monostru (Szentgotthárdu).

Ko smo pred dnevi v Porabju poizvedovali, kako bo tamkaj v novem šolskem letu, smo tudi zvedeli, da se je spet zmanjšalo število učencev, ki bodo obiskovali 1. razred. Tako na Gornjem Seniku kot v Števanovcih so vpisali le po 12 prvošolčkov. Da ne bo zaradi tega kdaj ogrožen obstoj šole?

JOŽE GRAJ

ŠPORTNE IGRE ABC POMURKE

Prijavljenih nad tisoč tekmovalcev

V soboto, 8. septembra 1984, bodo v Murski Soboti VI. letne športne igre ABC Pomurke, ki jih pripravlja poseben odbor delovne skupnosti skupnih služb.

Nastopile bodo moške in ženske ekipe delavcev in kmetov, ki bodo teknovali v malem nogometu, košarki, kegljanju, namiznem tenisu, vlečenju vrvi, streljanju, odbojki, krosu in šahu. V nekaterih panogah bodo nastopile tudi mešane ekipe. Tekmovanja bodo na igriščih v Murski Soboti.

Letošnje VI. letne športne igre ABC Pomurke se bodo začele s slavnostno otvoritvijo ob 8.00 uri na igrišču Partizana.

Boris Hegeduš

Prenovljeni trgovini na tržnici

Ze nekaj časa poslujeta trgovini Tobačne tovarne na soboški tržnici v novi preobleki. In ne samo to — zamenjali sta tudi prostore. Kjer je bila prej prodajalna s tobačnimi izdelki, galanterijo in kavo je sedaj trgovina sadja in zelenjave, trgovina s kavo (interno ji pravijo „degustacija“) pa je v „Zelenjavi“. Trgovini so zaprli 5. julija in ponovno naj bi začeli z delom 5. avgusta. Zaradi nepričakovanih zapletov pa je „zelenjava“ začela z delom 10. avgusta, „degustacija“ pa šele 17. avgusta. Ludvik Mataj, upravnik trgovin Tobačne tovarne v Pomurju, nam je razložil, da za zamudo niso odgovorni niti oni niti izvajalci del, ampak da niso mogli pravočasno dobiti marmorja z otoka Brača.

Nekateri negodujejo, češ da so marmornata tla predraga in da se to ne izplača, vendar je upravnik zatrdil, da so to najbolj trajna tla, ki ostanejo zmeraj kot nova in jih ni treba menjavati vsakih nekaj let. Na naše vprašanje, zakaj so ob prenovi tudi zamenjali prostore, je Ludvik Mataj odgovoril: „Za „degustacijo“ je bil prejšnji prostor premajhen. Tako zjutraj kot popoldne je bil lokal nabit poln, tako da

galanterija sploh ni prišla do izraza oziroma je niso mogli niti razstaviti. Z razširitvijo prostora bo lahko več ljudi uživalo ob kavi, hkrati pa smo povečali količino galanterije, dodali še kristal in nekaj časopisov in revij. Naš glavni cilj je povečati nakup galanterije in samo v teh dneh se je povečal promet tako pri galanteriji kot tudi pri kavi za 100 odstotkov.“ O resničnem porastu prometa bomo seveda lahko govorili šele ob koncu leta. Trgovina sadja in zelenjave je

sicer sedaj v manjšem prostoru, vendar bolj prijetnem in ekonomičnem, predvsem pa bolj dostopnem za prodajalce (malo manj za kupce).

Celotna prenova obeh trgovin naj bi stala 200 starih milijonov, vendar računajo, da jih vse skupaj ne bo ostalo več kot 160 milijonov. Delo je bilo dobro organizirano, vsa dela pa so opravljali zasebniki, le keramična dela Soboti.

Tobačna tovarna ima v Pomurju 24 trgovin in najbolj uspešna je prav „degustacija“ na soboški tržnici, po prometu jo prekaša le podobna trgovina v Gornji Radgoni, ki je bila prenovljena že pred leti. Letno načrtujejo eno milijardo 400 tisoč dinarjev prometa, a bo zaradi prenove ta številka verjetno ob koncu leta okrog dve milijardi.

V naslednjih letih (kakor bodo pač dopuščala sredstva) naj bi odstranili vse kioske in uredili lokale za galanterijo in časopisi.

Bernarda Peček

Na občinskem tekmovanju gasilsko-tehničnih enot civilne zaščite soboške občine, ki je bilo v Vanči vasi, je nastopilo 310 pripadnikov ali 31 enot. Posebno pozornost gledalcev pa je pritegnila uporaba ročne brizgalne iz leta 1891.

Foto: Feri Maučec

Uspela Prleška bratva

Minula sončna nedelja je se enkrat — tradicionalno — pomagala Društvu kmetijskih inženirjev in tehnikov pri organizaciji vsakoletne Prleške bratve v Ljutomeru. Po grobih ocenah bi lahko rekli, da je bilo na prvo septembrsko nedeljo pri Ljutomeru kleti več kot 3000 obiskovalcev — nekateri ves dan, drugi pa pač glede na radovednost in vzdržljivost. Najbolj zanimivo je bilo vsežakor od 14.00 ure, ko se je pričel t. i. kulturni program s številnimi nastopajočimi — med drugimi je zapel ljutomerski okret, zaplesala je ljutomerska folklor, vse skupaj pa je popestril tudi domači pihalni orkester. Obiskovalci so videli prikaz starih vinogradniških običajev.

Po vsem tem se je pričel zabavni del prireditve z ansambli Vilija Petriča in pevko Majdo Renko, vse pa je zabaval Geza. Obiskovalci so se pomerili v huškanku, pripravili so tudi mini Evrovizijo s prvo nagrado — bivanje v hotelu Radin — seveda si bo moral zmagovalac nagrado plačati sam, napihovali pa so tudi plastična radenska srca. Skratka — zabave je bilo za vsakogar dovolj in verjetno marsikomu ni bilo žal. Do prihodnjega leta.

D. L.

TO SE GOVORI

Lendava kandidira za olimpijado

Ni ga medija (časnika, revije, radia in televizije), ki ne bi zadnje dni serviral bralstvu, poslušalstvu in gledalstvu izredno podrobno, s številnimi in odstotki podkrepljenih ter z izjavami eminentnih političnih osebnosti podprtih podatkov o kandidaturi Beograda za letne olimpijske igre leta 1992. Olimpijada je tudi sicer ta čas še vedno alfa in omega našega žitja in ključa, saj smo pred nedavnim (takorekoč patriotično) pozno v noč, če ne kar v ranih jutranjih urah izgovarjali za naše olimpijske izbrance, ki so po Couberzinovem načelu: važno je sodelovati, ne zmagati, bojkotu vzhodnega bloka v brk ohranili in obranili čast naših znanih opredeliteljev in stremiljenj; to pa so samoupravljanje, socializem in neuvrščenost.

Prejšnji teden pa je v javnosti „pricurjal“ vest, da je kandidatura za letno olimpijado menda predložil tudi Novi Sad, kar pravzaprav ne preseneča, saj kdo pa ne bi hotel požeiti slave in priznanj, kakršnih so bili deležni recimo Sarajevčani za več kot imenitno organizacijo zimskih olimpijskih iger. Skratka, olimpijsko gibanje, njegov duh in izročilo se čedalje bolj širita in kaže, da imata svoje vnete pristaje in posnemovalce tudi v Pomurju. Takorekoč neuradno smo namreč slišali, da imajo bojda tudi v Lendavi nekaj za dregom kar se tiče olimpijade. Aprila letos je namreč začela krajevna skupnost Lendava za več kot 16 tisoč dinarjev graditi olimpijski bazen, kar bi prav lahko razumeli kot začetek priprav na to, da se še Lendava v vsej „voji majhnosti uvrsti med olimpijska mesta. Takemu „izjivu“ pa se je vsekakor težko, kaj težko, nemogoče upreti! (brž)

LENDAVA

Lendavska trgategv 15. septembra

Turistično društvo Lendava in gostici so se pred dnevi dogovorili, da bo letošnja prireditev Lendavska trgategv 15. septembra. Ta prireditev postaja vsako leto bolj zanimiva in privlačna, udeležuje pa se je vedno več vinogradnikov, ki prikazujejo trgatvene navade. Letos je prvič, da se organizacije loteva turistično društvo, upati pa je, da bodo

svoj prispevek k prireditvi dali tudi gostinci. V goste bodo povabili folklorne skupine iz sosednje Hrvaške pa domače godce in društva, da bi celotno prireditev še bolj popestrili. Na prireditvi bodo tako kot vsako leto pripravili tudi prodajo sodov in keramike oziroma posod, ki se rabijo v vinogradih.

Jani D.

Kako bomo proslavili

25-letnico dvojezičnega šolstva

O tem je tekla beseda na 1. seji odbora za obeleževanje 25-letnice dvojezičnega šolstva pri Pomurskem medobčinskem svetu SZDL.

Dogovorili so se, da bo osrednja proslava 21. oktobra (ob 10.00) v Prosenjakovcih. To pa bo hkrati prireditev ob prazniku soboške občine. Odbor je sprejel tudi predlog, naj bi bil slavnostni govornik na zborovanju predsednik predsedstva Socialistične republike Slovenije France Popit. Sicer pa bodo na slovesnost povabili številne udeležence iz domovine in tujine.

Jubilej pa bodo proslavili tudi z drugimi prireditvami. Tako bodo pripravili okroglo mizo o vprašanjih dvojezičnega šolstva, tiskovno konferenco pred praznikom, razstavo dvojezičnih učbenikov ter vsega pismenega gradiva, ki ga uporabljajo na dvojezičnih šolah, izdali bodo posebno brošuro, v kateri bodo v besedi in sliki predstavili delovanje dvojezičnih šol in prav tako bodo izdali skupno šolsko glasilo (Skupna pot — Közsés ut). Vsaka dvojezična šola pa bo organizirala tudi interno proslavo pod geslom Naših skupnih 25 let.

Praznovanje pa bo seveda tudi priložnost za oceno rezultatov in sprejem nadaljnjih nalog za uresničevanje koncepta dvojezičnega vzgojnoizobraževalnega sistema v Pomurju.

J. G.

SUŠA OGRŖA NEKATERE PREDELE V RADGONSKI OBČINI

Gasilci gasijo žejo

Sušno vreme v zadnjih trinajstih dnevih vse močneje ogroža preskrbo s pitno vodo v posameznih naseljih Slovenskih goric. Tako je tudi v večjih vaseh radgonske občine, kjer so cisterne za vodo prazne. To najbolj občutijo živinorejci. Preskrba z vodo za živino pa bi bila zares kočljiva, če tudi tokrat ne bi priskočili na pomoč radgonski gasilci. Vsak dan pripeljejo na najbolj ogrožene domačije dnevno okoli 20 tisoč litrov vode, pretekli teden pa so iz mestnega hidranta pripeljali 22 cistern vode.

LENDAVA

Prizadevni krvodajalci INA-Nafte

Krvodajalstvo v delovni organizaciji INA-Nafta Lendava vsako leto dosega lepe uspehe, pa naj gre za dajanje krvi v soboški bolnišnici ali za udeležbo na vsakoletni krvodajalski akciji zavoda za transfuzijo iz Ljubljane. Vsak četrti član tega delovnega kolektiva je krvodajalec, za dosežane uspehe pa so letos prejeli tudi zlato plaketo republiškega

odbora Rdečega križa. Vsem krvodajalcem urejajo v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih tudi izredno plačane dopuste, za celotno delovanje društva krvodajalcev pa skrbi tudi socialna delavka. Društvo krvodajalcev INA-Nafta uspešno sodeluje tudi z občinsko organizacijo RK, saj se odzove vseh akcij, ki jih le-ta organizira.

Jani D.

LENDAVA

Sodelovanje bratskih občin

Na pobudo sindikalnih svetov v nekaterih občinah Slovenije in Hrvaške je bilo sklenjeno, da bodo občine tesno sodelovale zlasti na kulturnem področju. Program za letošnje leto je bil sprejet v Koprivnici, vsebuje pa pester repertoar kulturnih izmenjav na proslavah v posameznih občinah. Tako so v program kulturnih izmenjav vključeni: folklorna skupina iz Lendave, pevski zbor KUD Stefan Raj iz Turnišča in pevski zbor osnovne šole Drago Lugarič Lendava. V sodelovanje so vključena tudi športna društva, posebej pa štabi civilne zaščite. V Koprivnici so ustanovili tudi poseben odbor v okviru sodelovanja bratskih občin, ki naj bi pripravil izdajo posebne spominke publikacije ob 25. obletnici tega sodelovanja, ki bo v letu 1986.

Jani D.